

Reggeli Ujság

Ujvidék, 1941 június 22, vasárnap

Szerkeszti:
ANDRÉE DEZSÓ

22. évfolyam 151. szám

Erőteljes tisztogatási műveletek Sollumnál

A tengely légi hadereje megnehezíti az angolok visszavonulását és utánpótlását

A Telegrafo északafrikai haditudósítója jelenti, hogy a sollumi arcvonalon erőteljes tisztogatási tevékenység folyik. Az olasz repülőek ellenséges csapatösszevonásokat figyeltek meg és ezeket szűnet nélkül bombázták. Az ellenséges vonalak mögött a zürzavar így csak fokozódott. A tengely légi hadereje mindenfelé zavarokat okoz a visszavonuló brit csapatok között és egyre jobban megnehezíti egyrészt a csapatmozdulatokat, másrészt az utánpótlást. A tudósító hangoztatja, hogy a tengelyhaderő szárazföldi csapatai és légi erői között tökéletes az együttműködés.

Amerika a svéd és svájci követeléseket feloldotta a zárlat alól

Newyorkból jelentik: Azokkal a hírekkel kapcsolatban, hogy az olasz területen működő amerikai konzulátusokat bezárják, a Newyork Post követeli, hogy a konzuli képviselőkkel együtt valamennyi amerikai alattvaló térjen haza az Egyesült Államokba.

Az Egyesült Államok kincstári hivatala közölte, hogy az Amerikában levő svéd és svájci követeléseket feloldotta a zárlat alól.

BOMBATALÁLAT ÉRTE KÉT LONDONI NAPILAP ÉPÜLETÉT

Az Associated Press londoni jelentése szerint az egyik legutóbbi légi támadás során falatát érte a News Chronicle és az Evening Standard épületét is. A géptervek annyira megrongálódtak, hogy a két napilapot azóta egy másik sajtóvállalat épületében nyomják.

A FINN MUNKÁSSÁG TÁMOGATJA A KORMÁNYT

A finn munkásság központi szervezete a sajtóhoz eljuttatott közleményében kijelenti, hogy a finn munkásság az ország védelmére elrendelt intézkedések tekintetében bizalommal áll a kormány mögött.

PAVOLINI NÉMETORSZÁGBAN

Pavolini olasz népművelésügyi miniszter péntek este Münchenbe érkezett. Szombat reggel repülőgépen Berlinbe utazott, hogy elég tegyen Göbbels birodalmi miniszter meghívásának.

Rendkívül kiéleződött a német-amerikai feszültség

Roosevelt üzenete a kongresszushoz

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a kongresszushoz intézett üzenetében megállapította, hogy a Robin Moore hajót német tengeralattjáró süllyesztette el. A németek — mondotta — a torpedózással úgy látszik el akarják üzni az óceánokról az amerikai kereskedelmet. Németország a megfélemlítés eszközeivel akar az Egyesült Államokra hatni mindaddig, amíg rá nem veszi arra, hogy hagyja abba Anglia megsegítését. Az Egyesült Államok azonban nem enged és nem is gondol arra, hogy engedjen.

Zürichen át érkezett jelentések szerint Roosevelt beszéde után az óceánon túl intézkedéseket várnak. Lehetségesnek tartják, hogy a semlegességi törvényt is érvénytelenítik és az amerikai haditengerészet valamilyen új formában karavánzolgálatot teljesít azonfelül, hogy az amerikai repülőgépek máris járőrzolgálatot végeznek az óceánon. A Berlinben működő külföldi újságírók már péntek este, még Roosevelt beszéde előtt a német-amerikai feszültség rendkívüli kiéleződéséről számoltak be.

Holland-Indiában feltartóztattak egy francia hajót

Hivatalosan jelentik Batáviából: Egy holland hadihajó csütörtök este feltartóztatta a Compiègne nevű francia gőzöst. A hajó Marseilleből Saigon felé tartott. Mint-jól utasításoknak nem tett eleget, hajóját bevontatták egy közeli kikötőbe, ahol leszállítottak a hajóról egy német utast. Ezután a hajót utjára engedték.

A németek újból bombázták Alexandriát

Német tengeralattjárók és repülőgépek pénteken 8 ellenséges hajót süllyesztettek el

A Berliner Börsenzeitung Dorpmüller birodalmi közlekedési miniszter cikkét közli a dunai hajóforgalomról. Megállapítja, hogy a Rajna—Majna—Duna és az Odera—Duna-csatorna megépítésével az európai hajózható vízhálózat nagy mértékben tökéletesedik. Ezáltal például Budapestről az Odera—Duna-csatornán keresztül a Keleti-tengerhez 1.200 kilométeres úton, az Északi-tengerhez pedig 1500 kilométeres úton lehet eljutni. Másfelől a mellékfolyók és összekötő csatornák kiépítésével, mint például a Duna—Száva és a Duna—Tisza-csatorna megteremtése, újabb nagyteljesítményű csatornahálózathoz jut a dunai hajóforgalom, amely a készülő tervek megvalósulása után eddig még nem sejtett virágzásnak indul majd.

A német véderőfőparancsnokság közli: Az Atlanti-óceán északi részén tengeralattjáróink hat ellenséges kereskedelmi hajót és egy, torpedóvető repülőgéppel felszerelt segédcirkálót süllyesztettek el, összesen 52.900 tonnatartalommal.

Harci repülőgépeink a pénteki napon és az éjszaka folyamán jó eredménnyel támadták a Humber-

torkolatában levő folyókat. Egy hatezer tonnás tehergőzöst elsüllyesztettek, két nagy kereskedelmi hajót pedig súlyosan megrongáltak. További hatóságos légi támadások Grimsby ellátási üzeméi, Great-Yarmouth kikötői berendezései, továbbá Midland és Keletanglia repülőterei ellen. A Fort William elleni éjszakai támadás során a hajógyári berendezéseket nehézméretű bombatalálatokkal szétromboltuk.

Erős német harci repülőkötelék június 21-ére virradó éjjel bombázta Alexandria angol hajóhad-támaszpontot.

Északafrikában német rombolórepülőgépek mélyrepülésben angol csapatgyülekezéseket és gépkocsioszlopokat ugrasztottak szét. Tobruk mellett német harci repülőgépek bombavetéssel üzemanyagraktárakat gyújtottak fel.

Az ellenség gyengébb kötelékei az elmúlt éjszaka az északnyugati-németországi partvidék néhány pontján robbanó- és gyújtóbombákat dobtak le. A polgári lakosság között némi veszteség volt. A lakónegyedekben jelentéktelen épületkáros keletkezett. Éjszakai vadászok egy angol gépet lelőttek.

De Gaulle csapatai súlyos veszteségeket szenvedtek Szíriában

Francia hadihajók tüzeltek az ausztráliai csapatokra és az angol ütegekre

A szíriai harcokról érkező jelentések szerint De Gaulle csapatai súlyos veszteségeket szenvedtek. Három nagy francia romboló meglepetésszerűen megjelent a libanoni partok közelében és több ízben tüzeltek az ausztráliai csapatok állásaira és a brit ütegekre. Petain tábornagy a francia front-harcosokhoz intézett beszédében többek között ezeket mondotta: Örömmel tölt el, hogy Szíriában a franciák ismét megmutathatják a világnak, hogy a francia katona becsülete nem szenvedett csorbát.

AZ ANGOLOK

DAMASZKUSZT BOMBAZTÁK
Az OFI beiruti jelentése szerint az angol tüzérség péntek délután megkezdte Damaszkusz bombázását. A szíriai kormány az iraki kormány útján tiltakozott a brit hatóságoknál és utalt arra, hogy az arab világban Damaszkusz bombázása súlyos visszahatással járhat.

A Matin értesülése szerint La Croix sziget magasságában egy brit repülőgép újból francia halászbárkákat támadott meg. Az egyik bárka elsüllyedt. Legénysége elmondotta, hogy az angol gép bombái a hajó egyik falát felszakították. A hajó 12 főnyi személyzetét a sértetlenül maradt másik bárka vette fel.

A Popolo di Roma szerint a szíriai hadjárat mindjobban hasonlít az angolok északafrikai hadműveleteihez. Ha Anglia itt is kudarcot vall, kiteszi magát annak, hogy az egész Közelkeletről kiűzik.

TANÁCSKOZÁSOK TOKIÓBAN JAPAN ÉS KINA SZOROSABB EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRŐL

Szombat reggel a tókiói miniszterelnökségi palotában Vancsingvei, a kínai nemzeti kormány feje, másrészt Konoye miniszterelnök és Matsuoka külügyminiszter megbeszélést tartott Kína és Japán szorosabb együttműködéséről, különösen gazdasági téren.

BORISZ KIRALY HAZAERKEZETT

Szófiából jelentik: Borisz bolgár király péntek este kevéssel azután, hogy visszaérkezett külföldi útjáról, fogadta Filov miniszterelnököt és meghallgatta jelentését.

Berlin főpolgármestere meghívta a bolgár főváros főpolgármesterét, hogy a jövő hónap elején tegyen látogatást Berlinben.

A Kormányzó Úr

a Corvin-diszjelvénnel
tüntette ki Bottai
olasz nemzetnevelési
minisztert

Budapestről jelentik: A Kormányzó Úr szombat délelőtt fél 12-kor kihallgatáson fogadta Bottai olasz nemzetnevelési minisztert és átnyújtotta neki a Corvin-diszjelvényt. Az olasz miniszter elutazása előtt a MTI munkatársának a következőket mondotta:

Végtelenül örülök, hogy 14 év után újra láthatam Magyarországot és személyes tapasztalatok alapján is meggyőződhettem arról, hogy a két nemzet barátságát Európa e viharos korszakában a tények és tettek próbája még jobban megerősítette. Most azért jöttem ide, hogy mint Olaszország népművelési minisztere, megtekintsem a magyar iskolákat, amelyek Homan miniszter ur oly nagy eréllyel és hivatottsággal irányít. Látogatásom nem volt egyszerű udvariasság, mert most azért jöttem Magyarországra, hogy még bensőségesebbé tegyem a magyar és az olasz kultúra érintkezését. Ennek a két kultúrának ugyanis az a rendeltetése, hogy együttesen, egymást támogatva, fontos hivatást töltsön be az új európai rendben. Mindkét kultúrának meg kell tartania eredetiségét és sajátos vonásait. Csakis így gadagithatják az európai kultúrát értékes elemekkel.

Nagy meglepetéssel tapasztaltam a magyar tanulók valóban jelentős előrehaladását az olasz nyelv és kultúra elsajátításában. Ez főképp a magyar kultuszminiszter ur és a magyar kormány érdeme.

Az aratási munka előkészítése

Ujvidék t.j.v. katonai parancsnoka a következő hirdetményt adta ki:

Tekintettel arra, hogy az aratási idő rohamosan közeledik, felhívom a munkaadókat és munkavállalókat a következőkre:

1. a gazdák jelentsék be a Magyar kir. munkaközvetítő hivatalnál (vált munkásbörze) arató munkás szükségleteiket;
2. sürgősen jelentkezzenek — fenti hivatalnál — a munkavállalók (aratók) is;
3. ha szerződést már kötöttek, ezt be kell mutatni fenti hivatalnál látamozás végett;
4. tájékoztásul szolgáljon a részaratásra:
  - a) 1/10-rész élelem nélkül;
  - b) 1/11-rész élelemmel;
  - c) biztosíték kataszt. holdanként 70—80 kg. (elemi kár, jég, eső stb. ellen);
5. akinek aratógépe van, azok kötelesek gépeiket használatra kész állapotban tartani, hogy szükség esetén és parancsra, bármikor aratni tudjanak.

Ujvidék, 1941 június hó 20-án

vitéz Bayer Ferenc s. r. v. katonai parancsnok

Finnország mozgósít

Helsinkiből jelentik, hogy a finn kormány elrendelte az általános mozgósítást, amelynek értelmében az összes véderőköteles személyeket egészen az 1897. korosztályig katonai szolgálattételre hívják be. Az »Ilta Sanomat« című lap a mozgósítással kapcsolatosan a következőket írja:

— Az ország biztonsága megint szükségessé tette, hogy számos hadképes férfit a megszokott munkahelyéről elmozdítsunk és az ország védelmének szolgálatába

állítsuk. A finn népnek őszinte kívánsága volt, hogy békében megkezdhesse újraépítő munkáját. És íme, mégis elkövetkezett, hogy mindenkinek újból azt a kötelességet kell teljesítenie, mint 1939-ben. Az otthonmaradottak feladata, hogy a hadbavonult férfiak helyét és feladatukat átvegyék.

Végül a lap felszólítja a városi lakosságot, hogy haladéktalanul költözzék vidékre és állítsa munkásságát az ország mezőgazdasági termelésének szolgálatába.

Kétmilliárd dinár értékű bankjegyet váltottak be pengőre a Délvidéken

Közegészségügyi és városfejlesztés szempontjából Ujvidék áll első helyen a Délvidéken

Szabadkáról jelentik: Jelenleg Szabadkán tartózkodik nemes Affra János neves budapesti közgazdasági szakértő, aki a városi takarékpénztár hatósági biztosa. Nemes Affra János nagyfotosságu nyilatkozatot tett a napilapok munkatársai előtt a délvidéki gazdasági viszonyokról s a nyilatkozatról lapunk szabadkai munkatársa a következő, igen érdekes részleteket közli.

— A magyar államnak hathatósan segítenie kell a visszatért délvidéki területek lakosságán, — mondta nemes Affra.

A szerb uraló alatt ezzel a vidékek bünyösen keveset törődtek, teljesen elhanyagolták ezt a területet. Az állam segítségére nemzetgazdasági szempontból is elsőrendűen nagy szükség van.

Megállapítható, hogy a közegészségügy és a városfejlesztés szempontjából egyedül csak Ujvidéken vannak normális viszonyok, a többi délvidéki városban mindezeknek nyomát sem találni.

A magyarországi nagybankoknak el sősorban Szabadkára kell súlyt helyezniük.

A Délvidéken olyan hatalmas összeg van a lakosság birtokában, amelynek beállítása a gazdasági verkeringésbe bőségesen elegendő lenne arra, hogy komoly munkát kezdjünk — mondta a továbbiakban nemes Affra. — A dinárra szóló bankjegyek és érme beváltása alkalmával kétmilliárd dinárt vásároltak be pengőre.

A jugoszláv bankjegyforgalom 7—8 milliárd dinár volt és csak a legutóbbi védelmi vonalak építése idején emelkedett tizenötmilliárd dinárra. Ez tehát azt jelenti, hogy a jugoszláv bankjegyforgalom negyhatod része a Délvidéken bonyolódott le.

Elsőrendű fontosságu lenne, hogy közműveket létesítsenek a Délvidéken.

Arra kell majd törekedni, hogy a sok, Szerbiába lehelyezett gyárak helyébe új ipartelepeket létesítsenek.

Nemes Affra János nyilatkozatához minden délvidéki magyar csatlakozik és bizik benne, hogy az illetékes hatóságok a maguk részéről is mindent elkövetnek a Délvidék felvirágoztatása érdekében.

Péter Pál napján tartják a visszatérés utáni első érettségi találkozót Ujvidéken

Az ujvidéki királyi katolikus magyar főgimnáziumban érettségizettek 1918 óta nem tarthattak érettségi találkozókat. A szerb uralommal együttjáró lelki depresszió nem tette lehetővé, hogy teljesen szabadon ülhessék meg az ünnepet, amely a régi diákelet minden kedves emléket hivatott feljuttatni. Ezenkívül azonban az Ujvidéken érettségizettek tekintélyes része az anyaországba származott el és ott olyan pozíciókat töltött be, hogy a szerb hatóságok nem is engedték volna őket hazajönni szülővárosukba. Így az érettségi találkozókat el kellett halasztani. Most azonban minden megváltozott, szabadon jöhet haza Ujvidékre a város minden fia és szabadon emlékezhet a szép évekre, amelyeket a régi magyar gimnázium épületében eltöltött.

Az első érettségi találkozót azok rendezik Ujvidéken Péter és Pál napján, akiknek

harminc évvel ezelőtt 1911-ben adta kezükbe az érettségi bizonyítványt Megyesi Ferenc igazgató és Császár Gyula osztály-

főnök. Az elmúlt harminc esztendő megmutatta, hogy méltó kezekbe kerültek a bizonyítványok, mert az 1911-ben érettségizettek büszkén tekinthetnek egykori tanáraik. A ma már devesedő fejű egykori diákok előkelő helyet foglalnak el a magyar társadalomban és a sors különös kegye, hogy többen közülük éppen olyan helyeken teljesítik kötelességüket a haza iránt, ahol sokat tehettek szülővárosuk visszatérésének előkészítésére és visszatérése megvalósítása érdekében.

Az 1911-ben érettségizett ujvidéki diákok között van vitéz nárai Antal vezérkari ezredes, a honvéd vezérkar szállásmestere, dr. Balla Pál miniszterelnökségi miniszteri tanácsos, dr. Gundel László az alsódabasi kerület országgyűlési képviselője és sokan mások. Tanáraik közül Megyesi Ferenc igazgató, Császár Gyula osztályfőnök és Várady Kálmán rajztanár van még életben.

A harmincéves találkozó megrendezésével dr. Gundel László országgyűlési képviselőt bízták meg.

RIBBENTROP FOGADTA A SZOVJETNAGYKÖVETET

A Pest berlini jelentése szerint Ribbentrop birodalmi külügyminiszter fogadta a berlini szovjetnagykövetet. A nagykövetnek más részről történt fogadtatásáról terjesztett híreket nem erősítik meg.

VITÉZ - NEMZETI - HSB

borotvapengék fogalmat jelentenek
gyártja: **Norváth Sándor,**
Budapest, XIV. Ajtósi Dürer sor 1.
Egyedüli öskeresztény cég.

Két ujvidéki iparos feltalálta a „Hordozható íróasztalt” és a praktikus könyvvédőt

Szerkesztőségünkbe tegnap két szerény férfi érkezett, elmondták, hogy feltalálók és két igen praktikus találmányukat szeretnék bemutatni. A bejelentést — a mult tapasztalataira való tekintettel — mérsékelt örömmel fogadtuk, majd megtekintettük a találmányokat s ekkor, több év után először, kellemesen lepödtünk meg. Mert Becskey Sándor tervező és Rosenstreich Adolf könyvkötő találmánya

valóban figyelmet érdemlő, közszükségleti cikk, amelynek nagy jövője van s bizonyára már a legközelebbi jövőben igen elterjedt. Emellett olcsó is a találmány, a hordozható mappá vagy még inkább hordozható íróasztal sulya nem több 1 kilónál, terjedelme 42x50., 10 cm. mély és mégis mindazt tartalmazza, amely minden íróasztal legszükségesebb kelléke. A »hordozható íróasztal« fedőlapját írómappa képezi, amely enyhén lejt és 10 centiméterről három centiméterre süllyed. Felső részén két rekesz van két tintásüveg mellett, a tollak, tolszárak, ceruzák, radír, iratkapcsok stb. részére. A lezárható fedőlap alatt vannak a »fiókok«: egy 27x48 m-es hely a levélpapírok, borítékok, levelezőlapok és egyéb részére, ezenkívül külön kis 10x16 cm-es rekesz a bélyegzőpárna és bélyegző részére.

Hosszu időbe és sok fáradságba, kísérletezésbe került, amíg Becskey és Rosenstreich teljesen tökéletesítették találmányukat, amelynek különösen a diákok, kereskedelmi utazók, valamint olyan kereskedők körében lesz nagy keletje, akiknek üzletében nincs elegendő hely íróasztal számára.

A másik találmány kisebb jelentőségű, de igen ügyes. Keménypapírból készült könyvvédő, kezelése igen egyszerű, tartós és nagyon olcsó, különösen a diákok és könyvtárák érdeklődése fordul majd felé a forgalombahozatallal egyidejűleg. Epp olcsóságára való tekintettel csak ezenként szándékoznak forgalombahozni, ezenként mintegy 100 pengős árban. A »hordozható íróasztal« szintén nagyon olcsó, már 10 pengőtől is lehet kapni igen tetszeletos formában és kidolgozásban.

A harmadik meglepő a találmányokkal kapcsolatban az, hogy a feltalálóknak

eszüik ágában sincs eladni a szabadalmaztatási jogot.

Igazuk van. Mind a »hordozható íróasztal«, mind a könyvvédő sokkal jobb üzlet, semhogy olcsó pénzért elajándékoznák valamelyik nagyitökésnek. A két találmány méltó az érdeklődésre, minden szükséges felvilágosítást megad és rendelkezéseket elfogad a két feltaláló, címük: Becskey és Társa, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 38. (66—em)

Ne botorkáljon a sötétben
VEGYEN **PALABA**
ARANY
PALABA
ELEM

zseblámpa elemet!

Magyar festvéreink!

Amikor annyi keserőséggel teli esztendő után leomlottak közöttünk az igazságtalanság porló cementjébe épített sorompók és az ősi Bácska s Bánát kegyetlenül elszakított magyarsága hozzánk visszatért, az első között kívánjuk köszönteni a rabságból felszabadultakat és testvéri szeretettel hívjuk és várjuk a szabad mozgásukat visszanyert Testvéreinket Budapest világhírűvé lett rádióos hévvezetéhez, ahol a fáradtak frissítő üdülést, a betegek csodálatos gyógyulást találnak.

A Székesfőváros vezetősége tudja, hogy a birtokában lévő gyógyforrások a nemzet nagy kincsei, saját kezelésében, közvetlen felügyelete alatt tartja felbecsülhetetlen értékű gyógyfürdőit és ivókútjait s azok vezetőségét kitűnő szakemberekre, az ország kiváló szakorvosaira bízta. A Székesfőváros tulajdonában lévő gyógyfürdők közvagyonhoz illeően teljességgel a közt szolgálnak.

A Rudas-gyógyfürdő dus rádium-emanációval telített, sok száz esztendő, ősi török medencéi, a Juventus-forrás rádiumsókkal gazdag kádfürdői, a Széchenyi-gyógyfürdő, amelynek vizsgálata Európában egyik legforróbb hévveze adja, a Szent Imre gyógyfürdő magas rádium tartalmu természetes forrása s a Szent Gellért-gyógyfürdő modern építkezési fűrdőpalotája, kitűnő orvosi felszerelés: inhalatóriuma, zender-terme, röntgen és kvarc gépei, laboratóriumi, hidegvízgyógyintézete, kóliopi rádiumos iszapkezelései ma már az egész világ előtt ismert és becsült. A Székesfőváros a magyar nép egészségét kívánja, szolgálja csodálatos erjű gyógyfürdőivel és gyógyanyagokkal gazdag ivókútjaival, amelyek az egészségnek, erőnek, üdülésnek és felfrissülésnek áldott forrásai.

Szent Gellért Szállónkban a magyar uri osztály otthont, kényelmet s üdülést talál. Kitűnő konyhánkon orvosi felügyelet alatt diétás étrendről is gondoskodunk. Vendégeink itt a Gellért hegye lombos déli oldalán a város központjában s mégis távol lármás zajától tölthetik pihenő napjaikat, magyaros vendégszeretettel és igazi nyugateurópai komfort között. Szobaáraink olyan széles skálájúak, hogy mindenki megtalálja a neki megfelelő és uri környezetben, Buda tiszta levegőjében tölti pesti tartózkodását.

Bensőséges szeretettel várjuk Bácska s Bánát Közönségét!

Gyógyfürdőinek Igazgatósága
Budapest Székesfőváros

HA PESTRE JÖN csak PARLAMENT PENSÍÓBA!
Budapest, V. Zoltán ú. 6. Telef.: 115-938
Jó polgári keresztény ház. Minden kényelem. Elismert konyha Tulaidonos: Szabó Jenőné

CUKOR és ZSIR

MEGTAKARITÁST jelent a 100 képes VANCZA kincses receptkönyv. Ingyen küldi a VANCZA-GYÁR Budapest, 10-es posta.

VANCZA
sütőpor

Megalakult a Nemzeti Munkaközpont újvidéki Közüzemi szakmai csoportja

A Nemzeti Munkaközpont közbenjárására lépett életbe a Délvidéken a családi bérsegély

A nemzeti Munkaközpont ismét bebizonyította, hogy nem szavakkal akarja a munkásságot magához kapcsolni, hanem érdekeit mindig szem előtt tartja. A nemzeti Munkaközpontnak — mint már jelentettük — igen nagy része van abban, hogy a nagyon fontos családvédelmi intézkedés már megtörtént a Délvidéken és a szegény munkások május 1-ig visszamenőleg megkapják az 5 pengő családi segélyt. A családi bérsegély kiutalása mellett, az NMK több igen fontos munkásvonatkozásu ügyben megtette illetékes tényezőknél a lépést. Ezek a lépések ismét bizonyítják, hogy a NMK mennyire szíven viseli a munkásság sorsát, értük harcol és küzd, hogy a dolgozó néprétegek fekete kenyeret fehérzabé tegye.

Csütörtök délután ismét jelentős állomáshoz érkezett az újvidéki munkásság. A villanytelep és villamosművek munkásai, egyszóval a közüzemi, munkások megalakították szakmai csoportjukat. A szakmai csoport 250 taggal alakult meg.

A szakmai alakuló értekezlet Pattantyus központi titkár vezette és jelen volt a közüzemi szakma minden szabadnapos tagja. A Hiszekegy elmondása után a központi titkár röviden vázolta az újvidéken elért eddigi eredményeket és a jövő programot, majd szavazások után a következő elnökséget választották:

A helyiszervező bizottságába a Közüzem a maga részéről Sztítás József főellenőrt, Bertók József lakatost és Lakatos Mihály főfűtőt jelölte. A Közüzemi szakmai csoport elnöke: Rossier József, elnökhelyettes Sefcsik István, titkár: Jakab Dezső, pénztáros: Sindler I. Küldöttközgyűlési tagok: Récs I., Bakos I., Slemender J., Uracs L., Jan Janó I. és Kovracsek I. Szakmai küldöttközgyűlési kiküldöttek: Talló János, Ruhmann J., Koch János, Ujj Lajos, Petresz János, Kovács György lettek.

A megjelent bajtársak nagy lelkesedéssel vették tudomásul a választást és megígérték, hogy a nagy nemzetmentő munkában melyet most folytatni kell segítségére lesznek az elnökségnek.

Pattantyus titkár kiosztotta a központi nevében a jelvényeket és Isten

áldását kérte munkájukra, majd a Hiszekegy elmondásával véget ért az értekezlet.

Ma délelőtt Temerinben tart a NMK nagyszabásu szakmai értekezletet,

melyre az előjelek szerint 6—700 temerini és környéki magyar munkavállaló jön el. Az értekezleten az országos központi részéről Pattantyus központi titkár vesz részt, a helyiszervező bizottságból pedig Lénárd József szervező megbízott.

Felhívás: Felhívja az NMK borbély és fodrász szakmai szervezőbizottság a borbélyokat és fodrászokat, hogy a hétfő este 8 órakor tartandó nagyfontosságú szakmai értekezleten minél többen vegyenek részt, mert saját érdekükben álló fontos határozatokat hoznak. Egyébként napirendre kerül a záróra kérdése is.

Vállalkozók, építészek, mérnökök, építőiparosok

nélkülözhetetlen szaklapja

a 62 éves vállalkozók lapja

Összes közmunkák, közszállások! Kérjen ingyenes mutatóvényszámot a kiadóhivataltól: Budapest, VI., Teréz krt. 50

Meghosszabbítják a munkaidőt az amerikai fegyverkezési iparban

Roosevelt elnök a Panama-csatorna vidékén, továbbá Alaszkában és Portoricóban felfüggesztette a nyolcórás munkanap érvényét a fegyverkezési iparban. A Newyork Times ebben a rendelkezésben annak jelét látja, hogy Amerikában valószínűen felfüggesztik a nyolcórás munkanapot, legalább is a hadiiparban.

A Neue Zürcher Zeitung jelentése szerint Kanada miniszterelnöke az Egyesült Államokból való visszatérése után kijelentette, hogy Roosevelt elnök még a nyár folyamán látogatást tesz Kanadában.

FISCHER TESTVÉREK

Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 18.
NYAKKENDŐ NADRÁGTARTÓ
BOKAVÉDŐ SÁL
CSAK NAGYBAN!

Doroszlón és Ófutakon is nagy fénnel ünnepelték meg a Főméltóságú Ur születése napját

Magyarország Kormányzójának 73. születésnapját nagy fénnel ünnepelte meg Doroszló népe. Az ünnepségen résztvett ugyszólván az egész község. Délelőtt 9 órakor hálaadó istentisztelet volt, majd a műsor a következőkben folytatódott. Himnusz. Sam Imre, Kovács Mária, Butor Endre és Csernicsek Erzsébet verset szavalt. Nemes Szabó Árpád hadnagy beszélt. Az énekkar elnekelte a »Te vagy Horthy Miklós, magyarok vezére« kezdetű hazafias éneket. Bencsik Magdi, Gyurkovits Imre, Szabó Anna, Gellért Zoltán, Cseke Mária, Hegybeli Julia és Kovács Béla szavalt, majd a 100 tagu énekkar elnekelte a Szózatot Bencsik János kántor orgonakíséretével.

A délutáni műsoron népmulatság szerepelt, amelyen különböző számokban a következők győztek: Kordélyos Lajos, Varga József, Malik Gábor, Nagy József, Albrecht Gyula, Tancsik Sándor, Kovács Béla, Tallosi Imre, Radits János, Kocsis József. A műsort hangulatos táncmulatság követte, amely a késő éjszakai órákig tartott.

ÓFUTAK ÜNNEPE

Ó-Futak lakossága szintén meleg bensőség el ünnepelte meg Kormányzó Urunk születése napját. Az újfutaki és ófutaki templomokban istentiszteletek voltak, amelyeket Szemlics plébános, Ott káplán, valamint Bukinac és Nikolics görögkeleti lelkészek celebráltak. A hálaadó istentiszteleteken a polgárságon kívül résztvettek a katonaság és németység, valamint a község vezetői, katonai és levente diszszázad, az Öt és vezetői, valamint a kulturregyesületek és vezetők: Arday, Godor, Grünhutt, Magyar, Karasek, valamint a hölgyek, élükön Bayer kisasszonnyal. Megjelentek még a Chotek-pusztai székely telepesei, a tűzharcosok, állami és községi tisztviselők és mások. Az istentiszteletet diszfelvonulás követte, majd Matuskovich Endre kapitány, katonai parancsnok és Szalay Dezső magyarul, dr. Weber Mátyás németül és Nikolics István görögkeleti lelkész szerb nyelven méltatta a nap jelentőségét. Az ünnepség délelőtti része a Himnusz elneklésével, majd bankettel fejeződött be. A délután folyamán katonai és néptünnepély volt, amely szintén kitűnően sikerült.

Az ócska vasból újra vas, a vasból eke és legyver lesz. Az eke megélhetésünket, a legyver biztonságunkat szolgálja!

Haditapasztalatok értékelése

A hadviselésnek ősidők óta legfőbb célja az ellenség megsemmisítése. Minden hadakozó fél, minden korban arra törekedett, hogy ezt a célját lehetőleg a legkevesebb veszteséggel és a legrövidebb uton érje el. E törekvések következménye, hogy a felek az ellenségnek mindig a leggyengébb és legérzékenyebb pontját és felületét keresték. Ez nem lehetett más, mint a felállított haderők oldala és háta.

A világtörténelem döntő csatáiban az ellenséges haderő vagy teljesen megsemmisült, vagy fogóságba került, vagy oly nagyarányú veszteségeket szenvedett, hogy a harc folytatására képtelenné vált. És ha e döntő csatákat szemügyre vesszük, azt látjuk, hogy ezek nagy része

az ellenség átkarolásának vagy bekerítésének az eredménye volt.

A katonai vezetés mindenkor elsősorban az ellenség bekerítésére törekedett. És ha ez nem is volt lehetséges, akkor legalább a haderő szárnyát igyekezett támadni és átkarolni. Ezt az elvet látjuk érvényesülni a Napoleoni, valamint a Moltkei vezetésnél, akik műveletek klasszikus mesterei voltak.

Minden háború az előző háború tapasztalatai és tanulságai alapján indul meg, melyet a haladás és fejlődés teremtette korszerű eszközök formáinak át és tesznek mindig változatossá és újszerűvé.

Történelmi tanulságok szerint minden háború befejezésével hatalmas tudományos munka indul meg úgy a győztes, mint a vesztes félnél annak kikutatására, hogy mi volt a győzelem, illetve a vereség közvetlen oka és mily eszközök és újabb rendszabályok szükségesek ahhoz, hogy a jövőben a győzelem lehetősége fenntartható, illetve a vereség elkerülhető lehessen.

E kutatások leszűrt eredményei, valamint a tudomány és technika haladása hozza azután magával azokat a kiegészítéseket, fegyvereket és elméleti, valamint gyakorlati rendszabályokat, amelyeket alkalmazva, minden háborút — kezdeti formájában — az előző formájától megkülönböztet.

Ha szemügyre vesszük a századunk eleje óta lezajlott háborúkat, a nagyhatalmak szembenálló milliós tömegeinek hadműveleteinél

elsikkadni érezzük azt a rendkívül fontos törekvést, hogy az ellenfél erejét bekerítve, megsemmisítsék.

Vajjon mi idézhette elő ezt a látványos változást és mely körülmények hozták azt magukkal?

Az 1904—1905. évi orosz—japán háború milliós tömegekkel indult meg. Az orosz katonai vezetés ama hadászati alapelv mellett indította meg ezt a háborút, hogy a csaták alatti bizonytalanság és várható meglepetések ellensúlyozására minél erősebb tartalék viszatartása szükséges. Ezzel szem-

ben a japán hadvezetés azt az alapelvet követte, hogy lehetőleg az összes alkalmazható erőt fel kell használni arra,

hogy az ellenfél szárnyai tulszárnyalhatóak legyenek. Ennek a harcmódnak alkalmazásával el is érték, hogy az oroszok — szárnyait felítve — mindig visszavonultak anélkül, hogy tartalékerejüket igénybe vették volna. Ebből a tényből Csicseric vk. ezredes, a Monarchia oroszországi katonai attaséja azt a következtetést vonta le, hogy milliós haderők alkalmazásánál az egész haderő bekerítése, — a hatalmas kiterjedés és az ehhez viszonyított korlátozott mozgás következtében — nem lehetséges, tehát a siker elérésére célravezető egyedül az ellenséges szárnyak tulszárnyalása lehet.

Hötzendorfi Conrád a Monarchia részéről magáévá tette Csicseric megállapításait és a Monarchia erőt a megállapításokból szűrt tapasztalatok alapján vonultatta fok. Ezeket látjuk érvényesülni Conrád 1914-es terveinél, ahol a vezérgondolat mindig abban a törekvésben eszencosodott ki, hogy a haderő egyes részeivel — a kedvező helyzetet és időt kihasználva —

az ellenség részerejét megverje, majd az ellenség másik részereje felé fordulva, azt szárnyon találja és verje meg. Az erők egyenletes elosztása mellett ez a szárnyra való törekvés jutott mindig kifejezésre Conrád 1914-es mozgó hadműveletei alatt.

Schlieffen német vezérkari főnök ezzel szemben a megsemmisítés klasszikus formája mellett tört lándzsát és a »Cannea« című munkájában

az átkarolás és bekerítés megsemmisítő erejét emelte ki

és tüntette fel, mint a döntő győzelem eszközeit. Franciaország elleni tervét ennek megfelelően építette fel. Tervét ifj. Moltke azonban felhigította a Conrád által követett egyenlő erőelosztás formája szerint s így abban a legfontosabb alapgondolat, a hatalmas jobbszárnyal végrehajtott bekerítő művelet leolvadt egyszerű előnyomulássá, ami természetesen döntő sikert nem eredményezhetett.

Az áttörési csaták már a tengerreig megnyult arcvonalak kényeszerű következményei voltak, mert már csak ezáltal adódhatott mód arra, hogy az arcvonalakat mozgásba hozva, gyors döntést kényszerítsenek ki. A döntéshez azonban hiányzott már mindkét félnél a szükséges erő és azoknak átütő mozgékonyasága.

Ezzel szemben a mai német hadvezetés visszatért az ősi elvhez és megteremtette a páncélos seregekben azt a hatásos eszközt, amely a világháborús mozdulatlanság tehetetlenségét leküzdve,

hatalmas tulsúly képzésével áttörte és bekerítette az ellenfél erejét és azt megtörve, gyors megadásra kényszerítette. Ez a német hadvezetés leghatalmasabb sikerre. (v. sz.)

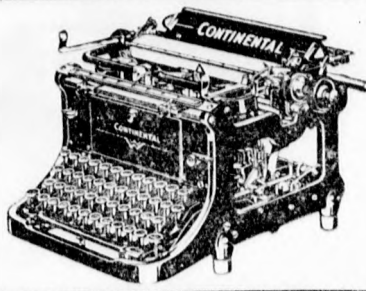
Világhírű „CONTINENTAL”

Író- és számológépek képviselője. Új gépek 200 pengőtől felfelé

A Délvidék legnagyobb írógépüzlete és javítóműhelye. Átalakítások cirilről magyarra. Állami hivataloknak, községeknek és a tölem vásárolt írógépekre nagy árengedmény.

„JUSZT” UJVIDÉK

Mussolini-út 50 — Telefon 20-95

Hazatért a belgrádi magyar fanítóképző internátus és a Bolyai Farkas egyesület berendezése is

A hét folyamán megkezdődik a szerbiai magyarok hazaköltözése

Megirtuk, hogy csütörtökön éjjel 11 órakor kikötött Ujvidéken a »Szent László« hajó, amelyen a hazatérő belgrádi magyarok utolsó csoportja is magyar földre érkezett. A hajó mintegy 500 utasa közül háromszázan kiszálltak, kétszázán pedig a feladatát bevégző és Budapestre hazatérő hajón pénteken délelőtt féltizenegy órakor elutaztak a fővárosba, részben mert budapesti vagy óhazabeli helységeik szülőttei, részben pedig mert úgy gondolták, hogy Budapesten könnyebben találnak majd megélhetési lehetőséget.

Ugyancsak hazaérkezett Belgrádból a volt belgrádi magyar tanítóképzőintézet

internátusának berendezése, valamint az egyetemi hallgatók Bolyai Farkas egyesületének berendezése is.

Tizenhat katonai tehérgépkocsi szállította haza a berendezést, amelyre már a hazatelepítés alkalmával is emberfeletti munkát végző Vondra Gyula, a belgrádi magyarok lelkipásztora és Hrubinay Endre lelkész, a belgrádi Krisztus Király templom nagy énekkarának karnagya ügyelt fel. A hazatérő magyarok elmondják, hogy

lelkészeik naponta reggel 6-tól éjjelig dolgoztak,

segédkeztek nekik mindenben ezuton is hálás köszönetüket fejezik ki nekik. Vondra Gyula és Hrubinay Endre öt éven át tartotta számon féltő gonddal Belgrád magyarságát és minden alkalmat megragadott, hogy ápolja lelkükben mindazt, ami magyar. Itt említjük meg, hogy Vondra Gyula róm. kath. lelkész Ujvidéken tartózkodik és ismerősei, valamint a hazatérő belgrádi magyarok ügyesbajos dolgaikban ujjvidéki címere irjanak, amely a következő: II. Rákóczi Ferenc-ut 161.

A szerbiai magyarok hazaköltözése a hét folyamán megkezdődik.

Mint illetékes helyen közölték velünk, az állomásközpontosság dunaparti kirendeltsége a legközelebbi napokban Belgrádba költözik és mindaddig ott marad, amíg a hazatérésre jelentkező szerbiai magyarok utolsó csoportját is elindítja Magyarország felé. Hír szerint a szerbiai magyarok közül már közel ezren csomagoláshoz láttak, az első csoport érkezésére valószínűleg csütörtökön-pénteken kerül sor.

MOST JELENIK MEG!

Mindenkinek szükséges
UJVIDÉK

szabad királyi város új, magyar átnézeti

TÉRKÉPE

kézi és fali használatra, színes nyomással. Mel-
léklettül az utcák régi és új elnevezésű teljes
jegyzéke. — Kapható a

Reggeli Újság kiadóhivatalában

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc utca 50.

Ára 2 pengő

A Szent László fedélzetén Belgrádtól Ujvidékig

MAGYAR CSENDŐRÖK FELÜGYELETE ALATT SZERB HADIFOG-
LYOK SZALLITOTTÁK A BELGRÁDI MAGYAROK BUTORAIT A
VOLT JUGOSZLÁV FŐVÁROSON KERESZTÜL — A TISZA TOR-
KOLATA KÖZELEBEN ZÁTONYRA FUTOTT A KRALJ PETAR HA-
JÓ ÉS MA A ZÖLD RÉT KÖZEPÉN ALL

A belgrádi magyarok visszatelepítése befejezést nyert. Megjött az utolsó hajó is, amely a magyar kormány költségén szállította haza azokat a Belgrádba elszármazott magyarokat, akiket a nehéz megélhetési viszonyok elűzték bácskai otthonukból és kénytelenek voltak nekik idegen világban, idegen nép körében megkeresni a mindennapi száraz kenyeret. A Belgrádban élő magyarok ugyanis majdnem kivétel nélkül mind olyanok, akik két kezük munkájával tudták csak a maguk és családtagjaik megélhetését biztosítani. Mind átéltek Belgrád bombázásának borzalmaikat és az utána következő nélkülözésekben gazdag napokat és heteket. Így érthető az a megkönnyebbülés, amely mindnyájukon erőt vett, amikor megtudták, hogy a magyar kormány lehetővé teszi számukra a visszatérést szülőhelyeikre, amelyek immár ismét Magyarország egy részét alkotják.

A budapesti rádió útján értesültek a belgrádi magyarok hazatérésük lehetőségéről és megindult a jelentkezés a felszámolás alatt álló követségen. A kormány külön bizottságot küldött Belgrádba, amely a visszatérés ügyét rendezte és ez a bizottság a belgrádi Magyar Közművelődési Szövetség vezető tagjaival együtt hihetetlen nagy munkát teljesített az elmúlt hetek alatt, csakohy lehetővé tegye a visszatérés sima, zavartalan és lehetőleg gyors lebonyolítását. Minden jelentkezővel közölték, hogy legfeljebb két szoba butort vihet magával, illetve csak ennyit szállít a kormány díjmentesen haza. A belgrádi magyarok örömmel fogadták ezt a hírt, mert hiszen alig akadt közülök valaki,

akinek két szoba butora lett volna. A legtöbb a szerény szobakonyha berendezéssel is megelégedett, ott lenn a Száva mellett. Az összes irás elkészültével a bizottság feldolgozta az anyagot, majd hozzáfogott a visszaköltöztetés technikai kerestülvitelét előkészítő munkához.

A visszatelepítéssel kapcsolatos munkát tökéletesen megoldották. Minden visszatelepülővel közölték, hogy mikor utazik el Belgrádból és arra az időre butorait és egyéb ingóságait be kellett csomagolnia. Mindenki pontosan betartotta a kapott utasításokat s így úgy ment minden, mint a kárikacsapás.

KAKASTOLLAS CSENDŐRÖK BELGRÁD UTCÁIN

Tíz nappal ezelőtt Belgrád utcáit szokatlan kép tette színesebbé: kakastollas magyar csendőrök jelentek meg az egykori Jugoszlávia fővárosában.

A kakastollasok magyar katonai tehergépkocsikkal járták Belgrád utcáit és szerb hadifoglyokkal szállították a visszatelepülőket butorait azok lakásából a gépkocsikig, majd ugyancsak szerb hadifoglyok rakták át a butorokat a dunaparton a tehergépkocsikból a Szent László mellett álló uszályhajóra.

Csütörtökön délután indult el utóljára Belgrád alól a Szent László hajó, fedélzetén közel ötszáz visszatérő magyarral. A hajót mind az öt útján Ágotay parancsnok vezette és annyi gondossággal meg figyelemmel kezelte a visszatérő magyarokat, hogy mindegyikük számára felejthetetlen marad a Belgrád és Ujvidék közötti hajót

A KRALJ PETAR HAJÓ LEGELŐ TEHENEK KÖZÖTT

Az utolsó hajóval jövünk mi is a visszatérőkkel együtt. Amikor a Szent László elhagyja Zalánkémet és a Tisza torkolata felé közeledik, Ágotay parancsnok különös képre hívja fel figyelmünket: szép zöld rét közepeén hatalmas fehér személyszállító hajó áll, körülötte pedig békés tehének legelésznek. A furcsa kép rejtélyét azonnal megoldja a parancsnok.

— Április 10-én, amikor Jugoszlávia összeomlása már befejeződött, a Belgrád és Zenta között közlekedő Kralj Petar nevű szerb gőzös parancsnoka, hogy a hajója ne kerüljön esetleg a magyarok kezébe, sietve ki akart szökni a Tiszából. Sötét éjjel borult a vidékre és mivel a Duna és Tisza vizállása akkor igen magas volt, a szerb kapitány nem tudott tájékozódni és ahelyett, hogy a Tisza medrében haladt volna hajójával, árterületre vitte azt, ahol zátonyra futott. A kapitány minden tudománya csődött mondott, nem

tudta hajóját kimenteni és ott kellett hagynia a zátonyon.

Hetek mulva a Tisza és Duna vize is apadni kezdett, sőt lassanként teljesen levonult az árterületről, úgy, hogy a hajó szárazon maradt. Közben kihajtott a fű is és a szomszédos Bánáthból a teheneket a jófiúvü rétre hajtják legelni.

Néha-néha az egyik tehén elcsodálkozva bámul a szárazon álló hajóra, busan elbőgi magát, de utána a mindenben megnyugvó filozófus egykedvűségével ballag tovább. Csak a pástorgyermekek számára nyújt kellemes szórakozást a tehének között álló hajó, amelynek árbócára felhuzott horogkeresztes lobogó sem zavarja őket játékukban.

A szárazra futott Kralj Petar nevű szerb hajó tulajdonképpen az egyedüli szerb hajó, amely Szerbia jogos tulajdonát képezi, mert még a világháború előtti időkből származik és akkor Cár Nikola II. nevet viselte

és bonyolította le a forgalmat Belgrád és a szerbiai Radujevac között.

Alig hagyjuk el a szárazra került hajót, Karlóca közelében a Fruska Gora kiemelkedő részén gyönyörű középkori gotikus stílusú kastély varázsolódik elénk. A kastély dr. Sztankovics Radenkónak, a jugoszláv kormányzótanács egyik tagjának tulajdona volt, amit négy éven keresztül építettek, pénzt nem kimélve. A pazar fényűzéssel berendezett, modernül felszerelt, középkori hangulatot lehelő várkastély egészen üresen áll. A várur, aki II. Péter király kiskorusága alatt Pál kormányzóherceg mellett írta alá a törvényeket és rendeleteket, éppen úgy eltűnt, mint mindazok, akiknek az összeomlott Jugoszlávia vezetésében valami részük is volt valaha.

Közben besötétedik, a hajón kigyulnak a villanylámpák és a visszatérő magyarok csoportokba

verődve beszélgetnek, tervezgetnek. Mindenhol a remény és bizodalom hangja csendül fel: Akárhogy is lesz, mégis csak otthon leszünk és ez mindennél többet jelent. Egyszerre valóságos fénytenger szűrődik át a messzeségből: Ujvidék, hangzik minden oldalról. Kicsinyek és nagyok sietnek a fedélzetre, hogy minél jobban lássák az első hazai partot és magukba szívassák a magyar levegőt. A Szent László méltóságteljesen uszik a vizen drága terhével, közel ötszáz magyart visz minden kis vagyunkájával együtt, már csak néhány perc és pattogó magyar indulók hangjait hozza a szél a visszatérők felé. A parton ott áll a leventék zenekara és fogadja a visszatérő testvéreket.

A Szent László egészen a kikötőhid mellé áll, mindenki a fedélzetre tódul, a parton egy alezredes áll, beszél, egyszerre csak lerepülnek a sapkák, kalapok a fejekről, mindenki feszes vigyázzállásban áll és felhangzik az Isten áldd meg a magyart.

Öreg nénikék törlik a szemüket, kemény férfiak hangjai el-elcsuklik, csodálkozó szemű gyermekek, akik már Belgrádban születtek, pedig érthetetlenül nézik, mi lehet abban az énekben, hogy megrikatja édesanyjukat és megremegteti apjuk hangját. Csak lassanként érzik át ők is, mit jelent az »Isten áldd meg a magyart« azoknak, akik huszonkét nehéz esztendőn keresztül, csak esti imaként suttoghatták el ezt a legszentebb éneket... (ts)

Rákospalotai

WAGNER M.

gimnáziummal kapcsolatos

fiunevelőintézet

igazgatósága érdeklődőknek tájékoztatást készséggel küld.

FOTÓ RÁDIÓ GRAMOFON

osztályaink

felkészültsége, teljesítménye a legnagyobb igényeket is kielégíti.

Fényképező gépekben óriási választék

A legolcsóbb box-gépektől a legmodernebb készülékekig. (Leica, Zeiss Contax, stb.) fényképezési cikkek, tartozékok, anyagok stb.

CONTAX-LEICA SERVICE

Nagykovácsy
BUDAI FŐKÖZLETE

XI., Horváth Miklós-ut 39. sz.

HIREK

— LAPUNK MAI SZAMAHOZ díjtalanul mellékeljük a Tündérország gyermekujátját.

— Felhívás. Kérjük a délvidéki diplomás gyógyszerész munkatársakat, hogy folyó hó 29-én, vasárnap Pálcson, a Vigadóban szervezkedési megbeszélésre megjelenni sziveskedjenek.

— Felhívás a vitézi felvételre jogosultakhoz. Lapunk más helyén ismertetjük a Vitézi Szék felhívását a Vitézi Rendbe való felvételre. Akik megfelelnek a feltételeknek, vagyis legalább I. osztályú ezüst vitézségi éremmel rendelkeznek, keddtől június 24-től kezdve jelentkeznek Andrée Dezső ideiglenesen megbízott városi vitézi hadnagynál, a Reggeli Újság szerkesztőségében (II. Rákóczi Ferenc-utca 50.). Az újvidéki járásban lakó vitézi jogosultak jelentkezéséről később történik intézkedés. A vidékiek jelentkezésének időpontját annakidején lapunkban közöljük.

— Dr. med. Freund László, orvul- és gégeszakorvos rendel Ujverbáson, Fő-utca 67. 4852

Üveg-, stíl és modern CSILLÁROK
a készítőnél Hollitscher Leó csillárüzem, Újvidék, Alkotmány utca 29.

— Doigoznak a kerékpártolvajok Ujverbáson. Sinkovics Miklós cukorgyári lakos jelentette a rendőrségen, hogy a Walter-féle fodrászüzlet előtt hagyott kerékpárját ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség a tolvajlás ügyében megindította a nyomozást. A rendőrség pedig jelenti, hogy két gazdátlan kerékpárt találtak. Igazol tulajdonosa a kerékpárokat a község házában átveheti.

Tisztító

meg szervezete a belekben felhalmozódott salaktól, ha nincs is éppen székrekedése Jó tisztító hashajtó a **DARMOI**

— Felhívás Ujvidék tűzharcosaihoz! Ezuton adjuk tudomására Ujvidék érdeklont tűzharcosainak, hogy a budapesti honvéd hadilevéltár kutatói megérkeztek és minden este 7—8 óra között átvehetők a szervező tisztelnél, a Beltéri Katolikus Körben.

BENCE BUTORT
vegyen!
Külföldi kiállításon aranyéremmel kitüntette. Művészi ízlelésben, szolid kidolgozásban vezet
Ujvidék, Jókai Mór utca 20.

— Ismét gazdagodott Ujvidék. Ujvidék városa ismét fontos közgazdasági intézménnyel lett gazdagabb, mégpedig — mint már lapunk olvasói hirdetésű rovatunkból értesültek — az ország legnagyobb szövetkezeti biztosítási intézete, a »Gazdák« Biztosító Szövetkezete Délvidéki Kirendeltsége és Főképviselete kezdte meg működését a róms. kat. hitközség tulajdonát képező »Vasemberpalota I. emeleti Szabadság-téri és Andrassy-utcai helyiségeiben. A »Gazdák« Délvidéki Kirendeltségének vezetésével Müller József vezértitkár, a volt »Dunav« biztosító intézet újvidéki fiókjának igazgatóját bízták meg, akinek működése elé teljes bizalommal tekint mindenki.

Minőség Márka **MÁRKUS RÁDIO** Csece részlet **Longavox** Illmes gramofon **BUDAPEST** Rákóczi-ut 49. Tel. 144-801 Felvevő-leadó

JUNIUS 22

1919—1941

1920. ■ A nemzetgyűlés megszavazta az árdrágításról szóló törvényjavaslatot. Az árdrágító közvetítőre a botbüntetést is megszavazták.

— A tiszántuli választások befejeződtek. Megválasztottak 18 kispasztort, 7 keresztény nemzeti egységpártit, 3 pártönkivülit és 1 Friedrich pártit; pótválasztás II kerületben.

1921. ● A nemzetgyűlés elfogadta a bírói oklevél érvényének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot.

— A hivatalos lap közzétette a gabona forgalmának szabaddá tételéről szóló kormányrendeletet. — A gazdák Budapesten tiltakozó gyűlést tartottak a földváltás javaslat ellen.

— Franciaország, Olaszország és Anglia felajánlotta a békeközvetítést Török- és Görögország között.

1922. ● Megalakult a nemzetgyűlés. Elnökké Gaál Gasztont választották; alelnökké lettek: Scitovszky Béla és Huszár Károly, háznagy Karafiáth Jenő. Az elnök székfoglalójában elparentálta IV. Károly királyt.

1923. ● A rendőrség egy legitimista és kommunista pucskísérletének jött a nyomára.

1925. ● A nemzetgyűlés a választójogi javaslattal kapcsolatban elfogadta Apponyi Albert grófnak azon indítványát, hogy töröljék a javaslatból a képviselők eskütelére vonatkozó szakaszt. — Klebelsberg Kunó gr. kultuszminiszter törvényjavaslatot nyújtott be tanyai iskolák kiépítéséről. — Budapesten nemzetközi vasut és közúti vasut kongresszus vette kezdetét.

1926. ● A nemzetgyűlés köszönetet szavazott meg Smith Jeremiás pénzügyi főbiztosnak, kit a kölesönadó nemzetek küldtek Magyarországra.

— A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara teljes ülésén Belatiny Artur elnök a cseh kereskedelmi szerződéssel szemben a mezőgazdasággal való egységes front mellett nyilatkozott.

1927. ● A Ház elfogadta a magyar-cseh kereskedelmi szerződést.

1929. ● Serédi Justin hercegprímás háromszáz magyar zárandókot vezetett Rómába.

— Bécsben megszakadt az optásügy tárgyalása.

1930. ■ Az evangélikusok országszerte megünnepelték az ágostai hitvallás 400 éves fordulóját.

1931. ■ Hoover amerikai elnök Németország számára négyéves motoriumot javasolt.

1932. ■ A leszerelési konferencián előterjesztették Hoover amerikai elnök üzenetét, amely javasolja a tankok, a vegyi háború, és a nagy szállítható ágyúk teljes betiltását, a haderő létszámának egyharmaddal való csökkentését, a bombavetőgépek és légibombavetés betiltását, a csatahajók számának és ürtartalmanak egyharmaddal való csökkentését, az összes repülőgép anyahajók, cirkálók és torpedórombolók számának és ürtartalmanak egynegyeddel, a tengeralattjárók egyharmaddal való csökkentését.

— A budapesti Maglódi uton megnyitott a Horthy Miklós kórház.

1937. ● Horthy Miklós kormányzó felavatta a budaörsi új repülőtérét.

1940. ● Lillafüreden megnyitott a II. Magyar Nemzeti filmhét. —O—S.

— AZ UJVIDÉKI Női Mária Kongregáció vezetősége értesíti tagjait, hogy elhunyt elnöke Fáth Ferenc lelke üdvéért, a gyászmise nem f hó 23-án, hanem 26-án csütörtökön reggel fél 8 órakor lesz a belvárosi plébánia templomban.

HEIM KOZMETIKA
férfi és nő jószágot
S Z E G E D, Takaréktár u. 8 sz.

— UJVERBÁSI HIREK. A községi előljáróság felhívja a mezőgazdát, hogy idejében gondoskodjanak mezőgazdasági arató munkásokról, mert amíg a községben munkanélküliek vannak, addig az aratógépek használata tilos. Felhívja azonban a munkásokat is, hogy igyekezzenek aratórészt vállalni, mertha ezt nem teszik, ugy a későbbi időkben ne számítsanak semmiféle segélyre. — Ujverbáson az elmúlt héten 4 fiu és 1 leánygyermek született — Házasságot kötöttek: Ivanovics Jocika Sumanja Danicával, Mernyák András Virág Erzsébettel és Költő György Imrik Sarolta Idával. — Elhunyt Gulyás György ref. 82 éves korában.

Nyaralassa fiát a magyar tenger partján
Balatonedericsen (Zala megye). Sportlehetőségek Szigorú felügyelet. Napi pensio 5 étkezéssel P 4-50
Jelentkezés a Kalazantius Atyák Rendházában Budapest, II., Toldy Ferenc u. 30. Tel. 156-414
Felnőtteknek a fürdőhelyen olcsó nyaralás. Felvilágosítást fürdőigazgatóságtól Balatonederics

— Amíg az utas aludt, dolgozott a zsebtolvaj. Schwendemann Ferenc paripási lakos Ujverbáson keresztül Óbecsére szándékozott utazni. Schwendemann a vonat megérkezése után azonnal beszállt és lepihent aludni. Mielőtt a vonat elindult, Schwendemann felébredt és észrevette, hogy pénztárcája kb. 150 pengővel együtt eltűnt. Schwendemann, miután filér sem maradt a zsebében, leszállt a vonatról és jelentette az esetet a szolgálatot teljesítő rendőrnek, de a tettesnek időközben nyoma veszett.

Tánciskola! NEMES
Szabadság szálloda
Ma, vasárnap
8—12 óráig
koszorúcska!

Fagylalttal egybekötött Tánc-est
vasárnap 7-12 óra között

a Polgári Magyar Daloskör női osztálya rendezésében az anya és csecsemővédelem javára. Beléptidj fagylalttal 60 fill.

— Dr. Kulitz Gyéza, a szegedi egyetem női klinika tanársegédje, mb. kórházi főorvos, szülész-nőgyógyász rendelését ideiglenesen az újvidéki állami kórházban megkezdte. Rendel hétköznaponként d. e. 9—11 óráig.

— AZ UJVIDÉKI Női Mária Kongregáció folyó hó 22-én vasárnap d. u. 5 órai kezdettel évszázó társas összejövetelt rendez, amelyre tagjait és vendégeit az előljáróság ezuton hívja meg. Tekintve, hogy kávé helyett fagylaltot szolgálnak fel és a rendelés a vendégek száma szerint történik, kérjük, hogy akik a délutánon résztvenni óhajtanak, ezen szándékukat legkésőbb péntek estig jelentsék a titkárnál.

BELVÁROSI PENSIO
Budapest, Aponyi-térnél
IV. Veres Pálné u. 10. I. em. Tul. Cs. Márfy E-né
Hideg-meleg folyóvíz, teljes komfort. — **Uj társaság**

— Uj községi bíró Ujverbáson. Mensch Keresztély eddigi ideiglenesen kinevezett községi bírót állásától felmentették és helyébe Kurtz Frigyes építész eddigi esküdtet nevezték ki. Esküdtnek és közgyámnak Stötzer Károly nyugalmazott tanítót nevezték ki.

Hangszereket
harmonikákat, gramafonokat, lemezeket, kottákat legolcsóbban az **ŐSRÉGI Wágnér**
hangszerkirálytól Budapest, VIII. kerület József körút 15. szám
Árjegyzék ingyen!

— KORONDIÁK UJVIDÉKEN. Néhány nap óta kedves, tarka színtel élénkíti az újvidéki Rákóczi-ut zöldségpiaci részt. Erdélyből érkezett göröncserek rakták ki különféle kerámiai készítményeiket. Meg kell hagyni: nagyszerű üzletemberek ezek az erdélyi komák. Mintha csak megéreztek volna, hogy Ujvidék műértő és ezekben a dolgokban mondhatnánk kiéhezett közönsége a legjobb vásárlónak fog bizonyulni, éppen ezért a nagyszerű kereskedői készség és rábeszélő tehetség, amivel megtudják fogni vevőiket, szinte energiapazarlásnak látszik, mert hiszen vázáik, tányérjaik, köcsögeik, kantáik annyira formaszépek, mintáikban, rajzaikban olyan szemet gyönyörködtetnek, hogy rábeszélés nélkül is minden darabjuk nagyon kapós. Minden egyes darabnál, talán csak a vázak kivételével, megtaláljuk a primitívességében is csodálatosan szép magyaros motívumokat. Székely barátaink talán csak egy dologban modernizálódtak. A régi sátoros kocsi helyett teherautókon jöttek. De ahogyan a vásárlóközönség egész nap körülállja őket és szorgalmasan vásárol, ezek a teherautók alighanem rövidesen üresen indulnak vissza a háromszékmegei Korondra.

— Nyári magyar tanfolyam, napközi diákotthon és az augusztus végei magánvizsgákra előkészítő tanfolyam nyílik meg az újvidéki Diákotthonban. Magyar nyelv, helyesírás, társalgás és irálygyakorlatok, történelem, földrajz, irodalom és az összes iskolai tárgyak tanítása. Szórakozás és játék felügyelet mellett. Jelentkezés naponta, vitéz Bayer tábornok utca 4. (azelőtt Generála Vázscsa). 4972

— Zombor város anyakönyvi adatai 1941 június 10—20-ig. Született 9 leány. — Házasságot kötött Siflis János Kovács Máriával, Appelschöffer János Vukobratov Johannával, Antonics Sándor Vrdolyak Mateával, Steinbek Antal Forszt Juliával, Turkovics Ferenc Capán Annával és Purbó Imre Bicskei Erzsébettel. — Elhunytak: Mijics Rajkó 34 éves Molnár Erzsébet 15 éves, özv. Radanov Jánosné 77, Kunics Velimír 56, Lázity Panteleimon 61, özv. Eben Ferencné 70, Antalovics József 21, Patacsics Péter 3 órá, Sutka Lázár 39, Grujity István 30 és Kelezovics István 60 éves korában.

A ROYAL SZALLÓ
Szegezen
tisztá és oicó

— Junius 9-én »Magyar nemzeti vacsorát« rendez az újvidéki Epres-utcai Katolikus Olvasókör. Az újvidéki Epres-utcai Katolikus Olvasókör Péter-Pál napján este 8 órai kezdettel másoros »Magyar nemzeti vacsorát« rendez Epres-utca 18 szám alatti székházában. Az est keretében fellépnek a Kör és a Polgári Magyar Daloskör legjobb műkedvelői. Az ünnepélyt a Kör kerthelyiségében rendezik, a kert gyönyörűen feldiszi- tik. A hangulatról a fentiek kívül még kitűnő zenekar, valamint ételek és italokról gondoskodnak. Egy teríték ára 1 pengő 50 fillér, vacsorajegyeket előjegyezni a következő helyeken lehet: Az összes magyar egyesületekben és Ábrahám J., Fehér György, Vadócz Zoltán, Libis Mihály, Molnár K., Kovács János, Noszák István, ifj. Juhász és id. Juhász Mihály kereskedőknél, Kiss Gyula fogásznál.

FERENC JÓZSEF
KESERUVIZ

— CSERVENKAI HIREK. Horthy Miklós kormányzó születésnapja alkalmából kedd este 9 órakor fáklásmenet vonult fel a község főutcáján. A község háza előtt ft. Szűcs Márton katolikus plébános magyar nyelven, Kern J. református segédlelkész pedig német nyelven méltatta a nap jelentőségét. A Himnusz és egy német dal eléneklése után a tűzoltó zenekar zenéstakarodójával zárult az ünnepély. Szerda délelőtt 9 órakor az összes felekezetek templomaiban ünnepi istentiszteletet tartottak. — A DMKSz cservenkai fiókja vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel ünnepi diszközgyűlésen emlékezik meg a kormányzó születése napjáról. — A cservenkai római katolikus templom vasárnap tartja bucsuját, 8 órakor német szentbeszéd, fél 10 órakor magyar szentbeszéd, körme- net, ünnepi nagymise. — A DMKSz cservenkai fiókja megalakította ifjusági osztályát, eddig 60 tag jelentkezett. A július 6-i újvidéki ifjusági ünnepségre 25 tagot jelentett be.

JUNIUS 23

1919—1941

1921. ■ Bánffy Miklós br. külügyminiszter és Benes Marienbadban tárgyalásokat folytatnak forgalmi-, jogi-, politikai-, egyházi és pénzügyi kérdésekről.

— A nemzetgyűlés elfogadta a büntető értékhatárokról és a pénzbírságok ideiglenes felemeléséről szóló törvényjavaslatot.

— Hegedüs Loránt pénzügyminiszter javaslata a kislakások építéséről.

1923. ■ A Népszövetségi Ligák Uniója Bécsben közgyűlést tartotta, melyen Apponyi Albert gróf is felszólalt a felvidéki magyarság népszövetségi egyesülete érdekében.

1924. ■ Brüsszelben összeült a parlamentközi kereskedelmi kongresszus.

1925. A magyar evezősök egyesülete a Dunán felvonulást rendezett Horthy Miklós kormányzó tiszteletére.

1926. ■ Belügyminiszteri rendelet jelent meg az életmentés országos rendezésére és a vízi mentőszolgálat kiépítésére.

1927. ■ Rothermere lord lapja a Daily Mail »Uj remény Magyarországnak« cím alatt cikk jelent meg, mely »uj fejezetet nyitott Európa megbékítésére«.

— Nemzetközi diákkonferencia vette kezdetét Szegeden.

1930. ■ Horthy Miklós kormányzó átvette a japán-magyar barátok egyesületének ajándékát, egy régi mesterművi kardot.

— Londoni lap Mussolinótól cikket közöl, melyben újra sikra száll a párizskörnyéki béke revíziójáért.

1932. ■ A Revíziós Liga öt éves fennállását ünnepelte.

— Károlyi Gyula gróf miniszterelnök az Egységes Pártban bejelenté az agráradoságok felfüggesztését.

1934. A. 33-as bizottság elfogadta a mezőgazdaság megsegítéséről szóló rendeletet.

1936. ■ A francia Blum-kormány programot adott. Kiemelik, hogy Franciaország teljesen érzi magát Lengyelországgal, Belgiummal és a kisantanttal. Blum: »Az ő biztonságuk egyik eleme a mi biztonságunknak is.« De viszont azt a kijelentést is teszi, hogy Franciaország őszintén keresi a Németországgal való megegyezés alapját.

1937. ■ Lemondott Blum francia miniszterelnök; Chautemps alapított új kormányt.

1940. ■ Az előnyomuló német csapatok a tengerparton elfoglalták a Gironde torkolatát, továbbá Le Rochellet és Rochefort tengerparti városokat. Nagy tűzérési lőszerraktárak birtokába jutottak. Liontól délkeletre Grenoble és Chambéry irányában törtek előre; 23.500 tonnát süllyesztettek el.

— A francia megbízottak Rómába érkeztek és megkezdődtek a francia olasz fegyverszüneti tárgyalások.

— A Közmunka Tanács fennállásának 70 éves fordulóját ünnepelte.

— A kiskunhalasi 20. honvéd gyalogezred zászlószentelése. — Inota község hősiemlékmű és országzászló avatása. — Az egri Dobó István állami gimnázium 50 éves fennállását ünnepelte. — A 23. határvadász zászlóalj Mátészalkán zászlót szentel.

— Meghalt Buttykay Antal, ferencendi atya, tartományfőnök, kiváló hitszónok, a budapesti központi Sajtóvállalat egyik megalapítója.

—O—S.

— Szabadkán megmérgezte magát egy tanárnő. Szabadkáról jelentik: Kalzet Nusi zentai tanárnő tegnap morfiummal megmérgezte magát. A történetek idejében észrevették és az életuntat kórházba szállították, ahol gyomormosást alkalmaztak rajta és sikerült megmenteni az életnek. Kalzet Nusi tanárnő kihallgatása alkalmával elmondta, tettét azért követte el, mert Laibachban élő szüleitől már két hónap óta nem kapott hírt.

Felér Pensió Budapest, V., Zoltán u. 8.
Központi fekvés. Minden kör- nyelven. Mérsékelt árak. Igazgató: Felér Leó
a Royal nagyszállója volt igazgatója

— PÉTERREVEI HIREK. Az előjáróság figyelmezteti a lakoságot, hogy a vásárlási könyveket 30-ig okvetlen váltsák ki. — Sem a község, sem a vármegyei utakon nem szabad legeltetni, akit a csendőrség legeltetésen ér, szigoruan megbüntetik. — A község nyilvános árlejtésen kiadja a községi nagyvendéglő tatarozási munkálatait. Az árlejtést június 23-án d. e. 9 órakor tartják meg a községi bíró szobájában. — A péterrévei Gabonaszövetkezet ezentul nemcsak gabonát, de gyapjút is vásárol a Futura részére. — Péterréven eddig 714 tűzharcos iratkozott fel. A feliratkozottak közül 22 igényt tart a Vitézi Rendbe való felvételre.

— Szabadka már kijelölte az ifjakat, akik részt vesznek a július 6-iki újvidéki ifjusági napon. Szabadkáról jelentik: Tegnap délután a Bácska-pályán nagyjelentőségű ifjusági értekezlet volt, amelyen a szabadkai magyar ifjuság többszáz képviselője jelent meg. Az értekezleten kijelölték azokat az ifjakat, akik a július 6-án Újvidéken, a DMKSz rendezésében megtartandó ifjusági napon Szabadkát fogják képviselni.

— Ezentul csak a 18—60 éves férfiaknak kell határátlépési engedély. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar állampolgároknak elrendelt határkilépési korlátozás alá ezentul csak a 18 és 60 életév között lévő férfiak esnek. Tizenyolc évesnek kell tekinteni a folyó évben azt a férfit, aki ebben az évben töltötte be, illetve tölti be tizennyolcadik életévét, hatvanévesnek kell még tekinteni azt a férfit is, aki ebben az évben töltötte, illetve tölti be hatvanadik életévét. Tehát csak a 18—60 év között lévő magyar állampolgár-férfiaknak kell az érvényes utlevélén kívül a belügyminisztertől külön határkilépési engedélyt kérni, ha Magyarországot el akarják hagyni. Ezzel a rendelkezéssel a magyar állampolgároknak vonatkozó minden eddigi határátlépési korlátozás megszűnt. Ez alkalmal is figyelmeztetik az utazni akaró közönséget, hogy saját érdekében is csak mulhatatlanul szűk-séges esetben utazzák.

Mártonhegyi
létes
gyermekotthon
csak egészséges gyermekeknek.
Subalpin levegő. Gyermekstrand.
Vezető: dr. Székelyné Balvovszky Sári. Orvosi felügyelet.
Telefon 166-663. Budapest, XII.,
Bűrók-u. 27. 2-es és 3-as
autobuszvégállomásnál

Gyermeküdülő

— FÉNYKÉPEZÉS örömet, szórakozást és emléket jelent. Felvételeit legszebben és szakszerűen Barta és Társa fotószaküzlete dolgozza ki Kossuth Lajos-u. 30.

— Rövidesen megkezdí működését a szabadkai törvényszék. Szabadkáról jelentik: A szabadkai törvényszék szervezési munkái közelednek a befejezéshez, úgyhogy a törvényszék rövidesen megkezdí működését. A törvényszék élére kinevezett dr. Rác Andor szegedi járásbírósfelnök — mint a Reggeli Újság megírta — már megérkezett Szabadkára és irányítása mellett haladtak a szervezési munkálatok olyan gyors iramban, hogy a törvényszéken rövidesen már megkezdődik a munka.

Global
megvél a molykórtól
Főraktár: MOLNÁR és MOSER
B-pest, IV., Petőfi Sándor-u. 11
Kapható mindenütt

— Budapest 254 milliomos közül 56 a nő. A Statisztikai Értesítő legújabb száma tanulmányt közöl a budapesti milliomosokról. Eszerint a fővárosban 254 milliomos van, akik közül 56 a nő.

Dr. Lévainé pensió BUDAPEST, V.,
Falk Miksa u. 15
A Margitsziget közelében. — Polgári árak

— Újabb tüzek Szabadkán. Szabadkáról jelentik, hogy tegnap kigyulladt és leégett Berberovics Lajos és Gazaffy Mihályné háza. A két ház közvetlen egymás szomszédságában épült s ennek következtében égett le mindkettő. A tűz keletkezésének okát ezideig még nem sikerült megállapítani, a kár meghaladja a háromezer pengőt.

Bellevue Pensió Budapest
V. Géza u. 3
Összkomfortos balkonos uccal. Parlament mellett
szobák. Mérsékelt árak

— Újból megkezdí működését a szabadkai Katolikus Legényegylet. Szabadkáról jelentik: A Katolikus Legényegylet, amely a háboru előtt tevékeny munkát fejtett ki a magyar kultúra ápolása és terjesztése érdekében, mint ismeretes, a megszállás után kénytelen volt beszüntetni működését. Most, hogy a Délvidék ismét visszatérhetett az anyaországhoz, az egyesület régi vezetői elhatározták, hogy a Katolikus Legényegyletet újból felélesztik. E célból pénteken este alakuló közgyűlést tartottak, amelyen Agoston Miklós lelkész elnökölt. A közgyűlésen ideiglenes direktóriumot választottak az egyesület ügyeinek vezetésére.

«(III)»

A COMPIÉGNEI FEGYVER- SZÜNET ÉVFORDULÓJA

A berlini lapok emlékeztetnek arra, hogy a compiégnai erdőben egy évvel ezelőtt, 1940 június hó 21-én játszódott le a fegyverszünet megkötésének történelmi eseménye. A lapok megállapítják, hogy a német-francia kapcsolatok akkor észszerű alaphoz jutottak, másrészt pedig ugyanakkor megkezdődött Anglia hagyományos szárazföldi politikájának összeomlása.

KÖZGAZDASÁG

A német sikerek fíka a munkaerő megszervezése

Azt a tényt, hogy a magyaránnyu behívások folytán a német hadiipar teljesítménye nem csökkent, hanem emelkedett, német illetékes helyek azzal indokolják, hogy Németország a hadiiparban felismerte a munkaerő megszervezésének fontosságát és azonnal ilyenirányú rendelkezéseket fogantatott. A hadiipar megszervezésére külön bizottság a nem hadiiparban dolgozó munkások kikeresésével foglalkozott és így

siekiürlt egymillió munkást a hadiipar rendelkezésére bocsátani.

Ugyszintén fontos szerepet játszott a német női munkaerő latbavetése a hadiiparban, akiknek száma nagy, de nem oly nagy, mint általában hiszik.

Nem megvetendő erőforrást jelent a külföldi munkaerő. A német mezőgazdaságban foglalkoztatott külföldi munkaerők száma 1934-ben 200.000 volt, míg az 1940 évben 650.000 hadifoglyot foglalkoztattak a mezőgazdaságban. A múlt év közepétől kezdve, a hadifoglyok foglalkoztatását megváltoztatták. Az ipari felkészültséggel rendelkező munkásokat elhelyezték a német békeipar különböző ágaiban, mint az építészeti, kő- és fémiparban, ahol különösen szükség van rájuk. Amíg 1940 év kezdetén a hadifoglyok 95%-a a mezőgazdaságban volt foglalkoztatva, úgy az 1941 év kezdetén már csak 52% dolgozott a mezőgazdaságban, míg a többiek a békeipar egyéb ágaiban nyertek elhelyezést.

Jelenleg 3 millió hadifogoly közül csak 100.000 tartózkodik a hadifogoly táborokban.

A hadifoglyok munkábaállítására mellett igen fontos szerepet játszanak a külföldi munkások. Németországban 1940-ben 670.000 ipari és háziipari mezőgazdasági munkást alkalmaztak. Ezek közül 469.000 lengyel munkáson kívül 180.000 új lengyel munkást foglalkoztatnak, akik eddig mint hadifoglyok dolgoztak és elbocsátásuk után az ipar különböző ágaiban nyertek elhelyezést.

A külföldi munkaerőknek latbavetése gondos tervek szerint történik. Alapfeltétel az, hogy

a Birodalom területén foglalkoztatott külföldi munkaerők semmilyen részeseüljenek rosszabb fizetésben, mint a német munkaerők,

de jobb fizetésben sem. A külföldi munkások keresetük egy részét hazaküldhetik. Nagy figyelmet szentelnek a német hatóságok a külföldi munkások szociális gondozásának, amely a legmagasabb fokon áll. Ugy az elszállásolás, mint az ételmezés terén gondoskodnak arról, hogy a külföldi munkák étkezése a hazai szokások szerint készüljön. Ugyiszint gondoskodnak a szellemi igények kielégítéséről, szórakozásról, utazásról stb. Illetékes német részről megállapítják, hogy Németország munkapotenciája felülmúlhatatlan.

Festők, grafikusok, fényképészek, autójavítók figyelmébe

Festékszoró berendezések

GERGYE

mechanikai üzem BUDAPEST, VI., Révay u. 14

Modern tehenészetek az alpesi vidékeken. A napokban nyílt meg Salzburgban a legmodernebb német tejgazdaság, ahol az alpesi vidékek tejgazdasági termékeinek fejlesztése a legmodernebb módszerekkel történik. Jelenleg még egy ehhez hasonló tejgazdaság létesül Dornbirnben. Itt a legújabb tapasztalatok és eszközök felhasználásával egy nagy tehenészetet építenek, mely az év szeptemberében kezd meg munkáját és az alpesi vidékek tejgazdaságának szempontjából nagy jelentőséggel bír.

A szegedi **ROYAL** csendes szálló díszes olcsó

— Fűtünk szénrel! Szabadkáról jelentik: Szabadkán az utóbbi napokban nagy fahiány mutatkozott. A városparancsnokság intézkedésére most szén érkezett a lakosság számára és mozgalom indult annak érdekében, hogy a lakosságot hozzászoktassa a szénfűtéshez, mivel a jövőben valószínűleg a sokkal gazdaságosabb szénfűtésre kerül majd sor, annál is inkább, hogy Magyarország szénrel sokkal könnyebben láthatja el a lakosságot, mint fával. Ez vonatkozik az egész Délvidékre is. Szabadkán már nagyban folynak az átrendezések, az új lakásokat pedig szénfűtésre rendezik be.

A német ipar a hadigazdálkodásban. A német ipari szervek vezetője Schromm, nemrég tartott beszédekben vázolta azokat a feladatokat, melyek a német iparra a háború alatt és annak befejezése után várnak. A háború után a Birodalom iparos vezetőjének fejtegetése szerint gazdasági téren az ipar számára óriási lehetőségek nyílnak, melyek csak az összes munkaerők latbavetésével végezhetők el. Így az elfoglalt keleti és nyugati területek felépítése több ezer iparos odatelepítést igényel. Ezenkívül a városokat a mai fokozott forgalom és a modern higiénia követelményeinek megfelelően építészetiileg át kell alakítani. Ehhez járul meg a Hitler vezér által bejelentett nagy szociális lakásépítkezési program. Mindezen feladatok megoldása csak akkor sikerül, ha az ipari szervezetek lehetőségeit kellőképpen kihasználják a megrendelésre kerülő munkálatoknál.

Az újvidéki »Törekvés« hivatalos hírei. Kérem a következő játékosokat, hogy ma délután 9 óra 30 perckor jelentkezzenek a volt NAK-pályán: Sánta, Opolczer, Valkó, Fodor, Sétáló, Szöllősi, Greifenstein, Sánta, Zóvits, Herdi, Fogl, Mellert és Lidlof. 8 óra a következő rendező urak megjelenését kérem: Hermann, Balla, Kretsmár, Ruzsitska, Veltner és Ács. — Intéző.

S P O R T

Négy bajnoki mérkőzés lesz ma Újvidéken, a régi UAC-pályán

A Hazatérés Bajnokságának második fordulójában az V. csoport valamennyi mérkőzése Újvidéknek jut s ezeket a mérkőzéseket, mint már jelentettük, közösen rendezik a volt NAK-pályán. A közönség tehát ezer a pályán megnézheti mind az öt újvidéki és 3 vidéki csapat küzdelmét a következő sorrendben:

8.30 órákor: Duna—Temerini SC (Rudics.)
10.00 órákor: Törekvés—Petrőci SC (Danis.)
14.30 órákor: UVAK—Bácsföldvári AK (dr. Schannen.)
16.15 órákor: Barátságos mérkőzés.

18.00 órákor: UAC—UFC (Masi-revics.)

A mai forduló után már megközelítő képet kapunk majd a csapatok erőviszonyáról, amely az első forduló tén megmegtérően tisztázatlan. A helyezési sorrend most így fest:

1. Petrőci SC	1 1 0 0	10:0 2
2. UFC	1 1 0 0	4:0 2
3-6. UVAK	1 0 1 0	1:1 1
3-6. UAC	1 0 1 0	1:1 1
3-6. BAK	1 0 1 0	1:1 1
3-6. Törekvés	1 0 1 0	1:1 1
7. Temerini SC	1 0 0 1	0:4 0
8. Duna	1 0 0 1	0:10 0

Iskola - Nevelés

Angolkisasszonyok Sancta Mária Intézete Budapest, IV., Váci utca 47.

Internátussal egybekötött elemi és polgári iskola, leánygimnázium, ketéves kereskedelmi szaktanfolyam és tanítónőképző. Polgári iskolai tanárképző főiskola.

Budapest, XII. Szarvas Gábor út 50. Internátussal egybekötött elemi iskola és leánygimnázium I-IV osztály bevonuló és bejáró növendékek részére. A gyermekek a gim. IV. osztályának elvégzése után az intézet IV., Váci utcai gimnáziumában folytatják tanulmányukat.

Utóérettségire, Budapest szomszédságában, a festeri szépséges pillás hegyek között, klimatikus helyen, tiszta épület, internátussal egybekötött polgári leányiskolába a jövő iskolai évre felvételtnek bennlako növendékek.

Prospektussal kívánságra a budapesti IV., Váci utca 47. intézet készsége szolgál.

Felsorolt intézeteinkben nagy súlyt helyezünk az idegen nyelvek tanítására, amelyet bennlakó-növendékeink szinte játsza sajátíthatnak el.

Érseki Katolikus gimnázium és Rákóczi - Kollegium

Budapest, II., Kelefi Károly u. 37

a Rozsadtomb egyik legszebb helyén

A kollegium növendékei az Érseki kat. Gimnáziumot látogatják és az intézet paptanárainak fenkölt szellemi felügyelete alatt állnak. Nyelvek Zene. Sport. Korszerű higiénia. Formaruhaviselet Az első, második és harmadik osztályu gimnázium növendékei részére a felvételek most folynak

A KATHOLIKUS HÁZIASSZONYOK ORSZÁGOS SZÖVETSEGE

Budapest, VIII., Mária-u. 7. Telefon: 330-755.

Főiskolai hallgatónok otthona. Középszkolások internátusa. Atutató hölgyek otthona. Háztartási alkalmazottak otthona. Különléle főzőtanfolyamok. Varrótanfolyam. Kívánatra prospektust küldünk.

A Jászóvári Premontrei Kanonokrend gödöllői Szent Norbert nevelőintézete

magyar és francia gimnáziuma

Az Intézet az u. n. Fácánoserdőben fekszik

A növendékek rendi tanárok felügyelete alatt állanak és a nevelőintézettel teljesen egybeépített gimnáziumot látogatják.

Az 1938-39 tanévvon kezdődően a magyar gimnáziummal párhuzamosan franciayelvű gimnázium is nyílt az első osztállyal, melyhez felmenően évenként 1-1 magasabb osztályok. A francia gimnázium növendékei az első évben a francia nyelvet tanulják. Napközben francia anyanyelvű, franciaországi születésű tanár foglalkozik a növendékekkel a nevelőintézetben.

Nagy sportpálya, tenisz és korcsolyapályák, célzó pálya és uszmedence all a növendékek rendelkezésére. A környező terep alkalmas mindenféle téli sportra. A testedzést szakképzett sportprefektus ellenőri és irányítja.

A legfelső osztályosok külön szobában laknak állandó felügyelet alatt. Tájékoztatót szivesen küld az Intézet vezetősége

Aranyosi nyitvános kereskedelmi középiskola és Internátus

Budapest, V., Csánydy-u. 19 Fennáll: 1888 óta. Telef. 292-731

Beiratások folyamatban Ismertetőt készséggel küld az Igazgatóság

Mai sport-tűkör

JÚNIUS
22
Vasárnap

HAZATÉRÉS BAJNOKSÁGA

I. csoport: SzVAK—SzMTE, Dely. Kereskedők—Magyarkanizsa, SzTC—SzAK.

II. csoport: Bácska—SzAFC, Csantavéri AK—Sport, SzASK—Zentai AK.

III. csoport: Bezdáni SE—Zombori MTE, Bajmoki AK—Zombori SE, Apatini SK—Zombori TK.

IV. csoport: Kulai AFC—Kishegyes, Bácsfeketehegy—Bocskai, Tópolyai AK—Dulcis.

V. csoport: UVAK—Bácsföldvári AK, Törekvés—Petrőci SC, Duna SC—Temerini SC és UAC—UFC.

NEMZETI BAJNOKSÁG

Salgótarján: BTC—Törekvés. Csepel: WMFC—DiMAVAG. Ferencváros—Gamma.

Szombathely: Haladás—Szeged. Szolnok: Szolnoki MÁV—Kispest.

Nagyvárad: Nagyvárad AC—Újpest, barátságos és Nagybányai SE—Kolozvári AC az NB I-be jutásért.

Az UAC hivatalos hírei. A mai mérkőzésekre felkértenek a következő játékosok, hogy fél 4 óra a pályán jelenjenek meg: Mike, Sztojics, Lukanics I, Lukanics II, Pázmán, Doszkoes, Kazincezy, Kurucz, Kantardzsics, Nasinesánin, Sovlyánszky, Molnár, Lakatos és Szilbánski. 5 óra Lukács, Rumann, Willner, Csillag, Németh I, Németh II, Vinay, Jakus, Fehér, Tikmayer, Gergely, Jovánovics és Horváth. Pénztárnnyítás — a Bácsföldvár—UVAK mérkőzés korai kezdése miatt — 2 órákor lesz, ezért felkértenek Hauswirth, Werner, Wagner, Csaut, Demeter, Klamfer, Himmelsbach, Csorba, Klemm és Lucianovics urak hogy 2 órákor Koch főrendező urnál jelentkezzenek. — Vezetőség.

A magyar értelmiség egyetlen általános jellegű közérdekű havi folyóirata a

MAGYAR SZEMLE

Elnök gróf **Bethlen István**, alelnök **Ravasz László**, a szerkesztőbizottság alelnöke **Szekfü Gyula**
Szerkeszti: **Eckhardt Sándor****Előfizetési ára: évi 9.60 pengő**

Közületeknek, jogi személyeknek évi 24.— pengő.

Délvidéki előfizetők ingyen kapják

az első két számot.

KÉRJEN DIJMENTESEN MUTATVÁNSZÁMOT.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Vilmos császár-út 26**Fizessen elő a**

MAGYAR SZEMLE

amely elsőnek foglalkozott rendszeresen és tudományos tárgyilagossággal a délvidéki magyarság kérdéseivel

KÖNYVKIADVANYAINK:

„A Magyar Szemle könyvei“

Tudományos monográfiák

„A Magyar Szemle klasszikusai“

A magyar irodalom remekművei

„Kincsesfár“

Az ország egyetlen olcsó, ismeretnepszerősítő sorozata

T. Magyar Szemle

Budapest, Vilmos császár ut 26

Megrendelem folyóiratukat ..... év ..... hónapjától kezdődően. Az előfizetési díjat (egész évre 9.60 P., félévre 4.80 P.) befizetem, következő hó 1-én fizetem. (Nem kívánt rész törlendő.) Posta-csekkszám: 22.300.

Kérek ingyen mutatványszámot.

Nev, foglalkozás:

Pontos lakcím:

SAKK

175. SZÁMU FELADVÁNY.

P. A. Orlimout-tól.

(Haagsche Post 1921.)

Világos: Kh1, Bd7, Fa8, Hc8, gy: b7, b4 (6.)

Sötét: Kb8 (1.)

Világos indul és három lépésben matot ad. (3 pont.)

Megfejtése beküldendő a június hó folyamán megjelenő összes feladványok megfejtésével egyidejűleg legkésőbb július hó 5-ig közvetlenül rovatvezetőnk címére: Herbatin Kálmán, Topolya.

*
ÜZENETEK:

Amint már közöltük, az V. és VII. levelezési csoportunk összes be nem fejezett játszmáit bírálat alá kerülnek és a döntést június 29-i rovatunkban fogjuk közölni. Hogy újabb levelezési versenyt fogunk-e a jövőben rendezni, azt egyelőre még nem tudjuk.

Molnár Pál, Bácskertes. Kérem, közölje velem közelebbi címét, hogy a feladványok megfejtéséért nyert díjkönyvet elküldhessem.

*
MEGNYITÁS ISKOLA

Nimzowitsch védelem.

(127. folytatás.)

(Megelőző, 126. folytatású megnyitás iskolánk, lapunk 1941 március 30-i számában jelent meg.)

A Nimzowitsch védelem kezdőlépései: 1. d4, Hf6. 2. c4, e6. 3. Hc3, Fb4 után, amint má említettük, nagyon sokféle folytatás lehetséges, a sok közül a leszűrt lépések alapján a legtöbb lehetőséget 4. Ve2 és 4. e3 lépések tartalmazzák, míg 4.

g3 folytatás a jövő folytatása.

Sämisch lépése 4. a3 egyike a legnehezebben megítélhető lépéseknek. Világos azonnali színváltásra kényszeríti az ellenséges futót, a csere erősíti a világos középcsatár állást, amely f3 és e4-el még erősebbé tehető. A szokásos folytatás: 4. a3, Fxc3+. 5. bxc3, He4. 6. Ve2, f5. 7. g3, b6. 8. Fg2, Fb7. 9. Hh3, 0-0. 10. 0-0, Hd6. 11. Fxb7, Hxb7. 12. a4, Ve7. 13. e4 és világos kissé jobban áll. Sämisch lépését nagy sikerrel alkalmazta maga Sämisch, Euwe és Lilienthal mindaddig, amíg Botwinik az 1935 évi moszkvai versenyen Lilienthal elleni partijában meg nem döntötte az addig világosnak előnyös folytatási lehetőséget. Botwinik ugyanis 4. a3 után a következőképpen folytatta: 4... Fxc3+, 5. bxc3, e5. 6. f3 (azzal a tervvel, hogy e4-el erős középgyalogokat kapjon.) d5. 7. e3, 0-0. 8. cxd5 és most Botwinik a szokásos 8... exd5 helyett egy új lépést alkalmazott: 8... Hxd5! amellyel teljesen rombadöntötte világosnak minden reményét. A játszma így folyt tovább: 9. Fd2, Hc6. 10. Fd3 (a c-gyalogoknak e4-re való előnyomulása csak a világos középpállást gyengítette volna.) cxd4. 11. cxd4, e5! 12. dxe5, Hxe5. 13. Fe4, He4 (Itt sötét megtarthatta volna előnyét 13... Hd5, f6!-al, amint azt Botwinik a parti után be is mutatta. Ugyanis ez esetben 14. Fe3 (ha 14. Fb4, akkor 14...

Hxe4! 15. Fxf3, Hd3+. 16. Kf1, Hef2. 17. Vc2, Hxh1 és sötét nyer.) Ve7! 15. Vd4, Hxe4 stb. után sötétnek jobb játéka van.) 14. Vc1, Hxd2. 15. Vxd2, Hf6. 16. Fd3! Be8. 17. He2, Vb6. 18. Hd4! Hd5. 19. Fe4, Hxe3! 20. Vxe3, f5. 21. 0-0. fxe. 22. fxe, Bd3. 23. Hf5, Vxe3+. 24. Hxe3, Fe6. 25. Bfd1 stb után világosnak kellő védelem állt rendelkezésére. Az egyik partiban Lilienthal és Eliskases között 8. cxd5-re exd5 lett játszva (ez még Botwinik fenti 8... Hxd5! lépése előtti időben!) a következő folytatással: 9. Fd3, He6. 10. He2, Be8. 11. 0-0, Fd7. 12. Hg3, Vc8. 13. Fd2, Kh8. 14. Be1, Ha5. 15. e4! és világos nyer.

(Folytatjuk.)

*

356. SZÁMU JÁTSZMA.

Francia védelem.

Játszották a »Reggeli Ujság« levelezési versenyének V. csoportjában. 1940-ben.

Világos: Bitek (Eszék).

Sötét: Hoffmann (Topolya).

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Hc3, dxe4 (az utóbbi versenyeken is mindig gyakrabban alkalmazott lépés, amellyel sötét könnyen ér el kiegyenlítést, igaz, hogy nagy remis esélyek mellett.) 4. Hxe4, Hbd7. 5. Hf3, Hgf6. 6. Hxf6+ (Aljechin világbajnok e helyen többször kísérletezett 6. Hg3 folytatással is, azonban a

szöveglépés a legmegfelelőbbnek látszik.) Hxf6. 7. Fd3, Fe7? (Sötét is a mielőbbi sáncolásra készül, holott a legerélyesebb folytatás 7... c5! volt, amikor is csere esetén a futó tempóvesztés nélkül ütne e5-re. Sötét később megjátszotta c5-öt, amikor is a futó tempóvesztéssel ütött c5-re és ez a futó adta világosnak a támadási felületet, amelyen azután el is vesztett a játszma. Tanulságos világosnak a játéka, hogyan vitte nyeresre ezt a csekély előnyt?) 8. 0-0, 0-0. 9. Ve2, c5. 10. c3, b6 (cxd4-re Hxd4 után szilárd állás mellett világosnak három gyalogja marad kettő ellen a vezérszárnyon. A tett lépésre is ez az arány marad, de sötét szerint egy tempo előnnyel sötétre.) 11. dxc5, Fxc5. 12. Fg5! Fb7. (A királyfutó rossz fejlődésének visszahatása. Nem volt játszható 12... Fe7? 13. Fxf6, Fxf6. 14. Ve4! miatt bástyanyeréssel. Így most a sötét vezér szorul be a g5 futó vonalára.) 13. Bad1! Ve7. 14. He5, h6. (Kényszerlépés, mert fenyegetett Hg4 és a királyállás felbontása.) 15. Fh4, g5. 16. Fg3, Kg7 (Szükséges lépés, hogy a meggyöngyített gyalogállás segítségére jöhessenek a bástyák is!) 17. Be1, Bad8. 18. Hg4! Hxg4. 19. Vxg4, Bh8. 20. h4, Bdg8. 21. b4, h5. 22. Ve2 (Vxg5+ ra Vxg5. 23. hxc5, Fe7 után sötét még támadáshoz jutna a h és g-vonalon.) gxh4. 23. Fe5+ f6. 24. bxc5! fxe5. 25. Vxe5+ Kf7. 26. Fe4! Fxe4. 27. Bxe4, h3. 28. g3, Bh6. (Fenyegetett 28... bxc5-re. 29. Bf4+ Kgf (Ke8-ra Vb8+) 30. Bd7!! Vxd7. 31. Bf6+ Kh7 (Kg7-re Vg5+ és Vh6 matt.) 32. Vh5+ Kg7. 33. Vg6 matt.) 29. c6, Bd8. 30. Bf4+ sötét feladta, mert 30... Ke8-ra. 31. Bxd8+ Vxd8 (Kxd8? Vb8 matt.) 32. Bd4, Vf6. 33. Vb8+, Kf7. 34. Bd7+ Kg6. 35. Vg8+ Kf5. 36. Bf7 jön, egyéb királylépésre pedig 30... Kg8 vagy Kg6-ra 31. Bxd8+ Vxd8. 32. Bd4, Vf6. 33. Vxf6, Bxf6. 34. c7. Bf8. 35. Bd8 nyer.

Mezőgazdák figyelmébe!

Ásványolajtermékek valamint adómentes benzín, gázolaj és petróleum kapható.

Spiller Lőrinc

Ujvidék, Délvidék utca 12

(Szremszka)

a »Magyar Petróleum Ipar R. T. bizományosánál

Ismerkedés

ELMEZÜZEM K. F. T.
Budapest, VIII., Múzeum-körút 2
Színházak, filmgyárak szállítója.
Művelődésnek engedmény.
Postaszállítással!

Ellesett beszélgetés

A János vitéz előadásának szünetében hallottuk a következő párbeszédet. Egy helybeli uriaszony és Budapestről érkezett régi barátja között folyt le — a beszélgetés. — A vendéghölgy kezdte, amint arany cigarettatárcájából megkínálta helybeli barátját, aki a kínálást szerényen és kedvesen utasította el:

— Jé, hát te nem dohányzol?
— Nem bizony drágám.
— Az urad tiltotta el, vagy egészségi okok?
— Nem, egyik sem. Okosabban tennéd, ha te is felhagynál azzal a szokással és szenvedéllyel. Mi élvezet van abban a dohányzásban és még hozzá rontod is vele az egészségedet.
— Tévedsz, édesem. Már a múlté az a felfogás, hogy a dohányzás káros az egészségre. És aztán az már nemcsak élvezet, hanem valósággal narkotikum. — Szinte jóleső érzés, ha ebben a rohanó, mondhatnám idegölő világban elfelejteti velünk — hacsak néhány percre is — az élet ezer gondját-baját. En igen, élvezetet találok a dohányzásban. Ami pedig azt a megjegyzésedet illeti, hogy ártalmas az egészségre, szintén nem irom alá. Igaz ugyan, hogy sovány vagyok, de ez nem a betegség jele, hanem a mai kor, az u. n. modern kor divatja, hogy úgy mondjam, követelménye. De ha rágyujtok egy Nikotex-es Mirjam-ra, közérzetemben semmi változást nem érzek, utóérzésem is kitűnő.

— Mit mondtál, mire gyujtasz rá? Nikotex-es Mirjam-ra? Hát ez mi a csuda?

— Nahát! Ti még azt sem tudjátok, hogy mi az a NIKOTEX? Na várj drágám, majd elmondom. A »Nikotex« szó azt az eljárást fejezi ki, amellyel — hosszú évtizedes kísérletezés után — a dohányból az egészségre ártalmas nikotin mennyiséget kivonjuk, úgy azonban, hogy ezzel a dohány kellemes aromáját, élvezhetőségét nem veszti el. Ezért mertem én az előbb olyan határozottan állítani, hogy a dohányzás nem ártalmas az egészségre.

— Na jó-jó, hiszen a szerbeknek is volt ilyenféle valami, a denikot, de az alig különbözött a nyers dohányból készített cigarettától. Nem erős az a magyar Nikotex-es cigarettá?

— Nem. Egyáltalában nem erős. A M. kir. Dohányjövődék laboratóriumának naponkénti vizsgálata igazolja, hogy a dohány átesett azon a magas, elektromos hőfoku eljárásán, amellyel a légmányosi dohánygyár épületében működő NIKOTEX-üzemben tökéletes gépekkel és módszerekkel, a legodosabb felügyelet mellett, a legolesőbb dohánytól kezdve, a legfinomabb fajtájúg a nikotint kivonták, anélkül, hogy a dohány igazi, legfőbb karakterét — tehát zamátát, ízét, illatát — elvesztette volna.

— Na ez igazán érdekes. Olyan kedvet kaptam előadásodtól, hogy most már én kérlek, légy szives megkínálni egy Nikotex-es cigarettával.

— Parancsolj, kérlek! Ez itt »Mirjam«, emez pedig »Darling«.

— Köszönöm drágám. De már nem tudok rágyujtani, mert a csengő a szünet végét jelzi, de a következő szünetben versenyezni akarok veled, hátha nekem is sikerül olyan szép bodor füstkarikákat fujni. 4906

ZENE FILM SZÍNHÁZ
MŰVELŐDÉS
MŰVESZET IRODALOM

A legteljesebb siker jegyében zajlott le a szegedi filharmonikusok újvidéki hangversenye

A közönség melegen ünnepelte dr. Palló Imrét és Fricsay Ferenc karnagyot

Ujvidék közönségének az a része, amely tényleg életszükségletnek tartja a kulturát, pénteken este teljes számban megjelent a Levente-otthon disztermében, ahol a szegedi filharmonikusok hangversenyeztek Fricsay Ferenc karnagy vezénylete alatt dr. Palló Imre az Operaház hősbartitonjának közreműködésével. A diszhangversenyen, amelynek legfőbb védnökségét Öfoméltósága Horthy Miklósné vállalta, védnöke pedig vitéz Bayor Ferenc tábornok Ujvidék városparancsnoka volt, megjelent vitéz Silley altábornagy a szegedi hadtest parancsnoka, vitéz Bayor Ferenc tábornok Ujvidék város katonai parancsnoka, vitéz dálnoki Veress Lajos tábornok, a 2. lovasdandár parancsnoka Svraka Ferenc esperes plébános, Krámer Gyula a DMKSz elnöke, dr. Szalontay Zoltán a délvidéki magyar Orvosszövetség elnöke és számosan mások Ujvidék társadalmi életének vezetői közül.

A hangverseny kezdete előtt dr. Pálffy György Szeged város kulturatanácsnoka köszöntötte Ujvidék nemes közönségét, majd Köteles hadnagy mondta el »Erdélyi legenda«

című megkapó költeményét. A bevezetés után lépett a dirigensi polcra Fricsay Ferenc, akit meleg tapsal köszöntött a közönség és előlegezte neki bizalmát, amit teljes egészében ki is érdemelt.

A HANGVERSENY

A szegedi filharmonikusok impozáns, közel 70 tagu zenekara olyan magasnívójú művészi élményben részesítették Ujvidék zeneértő közönségét, amilyenben az elmúlt két évtized alatt nem volt része. A pompásan összeállított műsoron Beethoven I. szinfóniája képviselte a klasszikus zenét. A legaprólékosabban kidolgozott előadás szinte melbergi finomságaival Fricsay Ferenc karnagy óriási zenei tudását s amellett tisztastilusu nagyvonalu architektónikájával egy izig-vérig szimfonikus orkeszterművész nemesvéréti izlését árulja el.

A többi műorszám főleg a magyar zene gyöngyeiből volt összeállítva. Liszt »Les Preludes«-je romantikus lendületével; Dohnányi »Ruralia hungarica«-jának négy tétele pedig a partitúra minden szellemességének maradéktalan kiaknázásával szenzációs zenekari színeivel tünt ki

Fricsay mesteri pálcája alatt. Berlioz »Rákóczi-induló«-jának briliáns hangszerezése és magávalragadó elánja most is ragyogó zárószám volt, amely obligát ismétléssel fejezte be a hangversenyt.

Az est szólistája dr. Palló Imre volt, aki nemesvéréti, férfias baritonján Erkel »Bánkbanja«-ból a »Bor dalnak s a »Hazám, hazám te mindenem« áriájának megkapóan mély interpretálásával; valamint Kodály Hány Jánosából a »Tiszán innen, Dunántul« ősi új dalának eszményi előadásával ragadta el a közönséget. Nagy sikert aratott Hak Vincze és Fricsay népszerű műorszámait: a »Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarországa« és a »Bácskai induló«.

Nem volna teljes az elismerés, ha rá nem mutatnánk Fricsay kiváló szervező munkájára, aki heterogén elemekből álló zenekarát oly egységes művészi együttessé varázsolta, amely diszére válhatnék bármely fővárosnak.

Dr. K. L.

Ma este az újvidéki Református Olvasókörben nagyszerűnek ígérkező táncest lesz. Az újvidéki Református Olvasókör vizgalmibizottsága az újvidéki tánckedvelő ifjuság nagy öröme ma, vasárnap is rendezti hagyományos, minden esetben nagy sikerrel járt táncestjét. A vasárnapi táncest este 8 órakor kezdődik és éjjelig tart. A talp alá való Ujvidék egyik legkitűnőbb zenekara szolgáltatja, belépődíj személynként mindössze 60 fillér.

Kitűnően sikerült tarka-est Moholon. Moholról jelentik: Budapesti színművészek kitűnően sikerült kabaré-esteket rendeztek Moholon. A legutóbbi kabaré-est műsorán a Babonás ember, a Biztos gyógymód, Öfensége szobája, Éjjeli zene, Haza Szabadkával, Megjött az anyósom című tréfák szerepeltek. A műsort megelőzően elénekelték a »Nem! Nem! Soha!« kezdetű irredenta dalt.

Szép ünnepség keretében alakult meg a Délvidéki Magyar Köz-művelődési Szövetség moholi fiókjá. Moholról jelentik: A DMKSz moholi fiókjá most tartotta alakuló közgyűlését, amelyen megjelent Krámer Gyula elnök és dr. Nagy Iván is. A közgyűlést dr. Kiss Sándor nyitotta meg, ismertette a szövetség célkitűzéseit és munkáját, majd átadta a szót dr. Nagy Ivánnak, aki általános tetszéssel fogadott nagyhatásu beszédet intézett az egybegyűltekhez. Ezután dr. Kiss előterjesztette a jelölőbizottság által javasolt vezetőség névsorát, amit a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Eszerint einök lett dr. Kiss Sándor, alelnök Ódor András, titkár ifju Vida Péter, pénztáros Varga Mihály, választmányi tagok lettek Magó Ferenc, Raffay Ágoston, Raffay Pál, Raffay Erzsébet, Janek Gyula, Buczkó György, Halász József, Varga Jenő, Gajdos Kálmán, Tóth János, Mester János, Ambrus Sándor, Bognár Pál, Szécsényi Pál, Nagy István és Szécsényi István. Póttagok: Balázs József, Holi Mihály, Szécsényi György, Sági Gyula, Miklós Pál, Ábrahám Pál, Apró András, Lakatos György, Maksó Ferenc, Makra Gyula. Felügyelő bizottság: Muzslai Ferenc, Mészáros József, Szabó István. A közgyűlés hódoló táviratot küldött a Főméltóságu Urnak, majd a közgyűlés a Himnusz eléneklésével bezárult.

Fenyő, fenyő, [aj] de magas fenyő.

Lassan. ERDELYI MIHÁLY verse és zenéje

Fe - nyő, fe - nyő, [aj] de ma - gas fe - nyő,
Ka - lász, ka - lász, ár - va ma - gyar ka - lász,
mert esil - log a könny a gyö - münt sze - me - den?
mert esil - log a könny a bú - za - sze - me - ken?
Fe - nyő, fe - nyő, [aj] de ma - gas fe - nyő,
Ka - lász, ka - lász, ár - va ma - gyar ka - lász,
mi - ért zúg a szél, ott fenn a he - gye - ken?
mi - ért sir a nép, ott fenn a he - gye - ken?
Zúg - bűg a szél Kés - márk fe - lé,
Gyer - győ fe - lől hirt hoz a szél,
de az a szél is sir - va fúj ma - gyar ha - tar fe - lé...
hogyár - va szé - kely ka - lá - szokból pa - má - szos a ke - nyér...
Fe - nyő, fe - nyő, [aj] de ma - gas fe - nyő,
Ka - lász, ka - lász, ár - va ma - gyar ka - lász,
mi - ért sir a szél, ott fent a he - gye - ken?
e - zért esil - log könny a bú - za - sze - me - ken!

Az újvidéki Városi Színház
mai műsora:

Legyen úgy, mint régen volt!

Az újvidéki Városi Színház olyan operettet tűzött mára, vasárnapra a műsorára, amelynek játéka eddig tiltva volt a Délvidéken. Erdélyi Mihálynak Budapestben kétszázas előadást elért nagysikerű irredenta-operettjéről, a »Legyen úgy, mint régen volt!«-ról van szó, amelyet Belezna István igazgató fővárosi szerezpztásban mutat be Újvidék közönségének. Gyönyörű, új díszleteket készítettek a mai bemutatóra, ezenkívül a hazafias, de sokhelyütt rendkívül tréfás szöveg és népszerű slágerek bizonyára Újvidéken is óriási sikerre viszik majd a darabot amellest, hogy a »Legyen úgy, mint régen volt!« szerepeit a legkitűnőbb színművészek alakítják s már ez is biztosítéka a sikernek. Az operettben fellépnek, hogy csak néhány patinás nevet említsünk: Radnóthy Éva, Lantos Ica, Nagy Csilla, Süli Manyi, Kertész Dezső, Rajz János, Hortobágyi, Kormos!...

Tekintettel arra, hogy a »Legyen úgy, mint régen volt!«-ról általános nagy érdeklődés nyilvánul, a színház igazgatósága ma délutánra, estére és holnap estére is műsorra tűzte az operettet, jegyekről ajánlatos elővételben gondoskodni, a színház telefonszáma 29—89, pénztárnyitás délután 10—13 és délután 5 órától.

*****

Fagyalt-est az újvidéki Polgári Magyar Daloskörben

Ismét rendez a Polgári Magyar Daloskör női osztálya. Vasárnap táncestet rendez az ifjúságnak és annak tiszta jóvedelmét az anya és csecsemővédelem javára fordítják. Nagy a szegénység, hála Istennek sok a születendő gyermek, sok a segélyre szoruló. A Daloskör hölgyei kelengyeakciójukat kiszervek bővítési tejjakcióval is, ezért ragadnak meg minden alkalmat a rendezésre. A táncesten sorsolás is lesz több díjjal. Jó és szorgalmas zenéről gondoskodtak. A táncestre, amely 8—12 óráig tart, a beléptidij fagyalttal együtt 60 fillér. A Daloskör női osztálya kéri az ifjúságot, hogy minél számosabban jelenjenek meg a táncesten.

*****

Német—bolgár kulturintézet Berlinben. A német—bolgár kulturális bizottság a napokban tartott ülésén behatóan foglalkozott a német—bolgár kulturális kapcsolatok kimélyítésének kérdésével. Hasonlóan a Szófiában létesített német tudományos intézethez, Berlinben is bolgár tudományos intézet felállítását tervezik. Az intézet igazgatójává a szófia egyetem germán szakos professzorát Dr. Galaboffot jelölték ki, aki egyúttal mint bolgár vendégtanár a berlini egyetemen előadásokat tart. A szófia egyetem vendégprofesszori előadásait szintén állandó jelleggel ruházták fel, melyre a szófia német tudományos intézet igazgatóját Dr. Hans Kochot jelölték ki, aki a bécsi tudományos egyetem kelet-európai történelem tanára volt és akit a Birodalom erre az állásra nevezett ki.

A jugoszláv irredenta magyar-ellenes jogcimeit

Prokopy Imre érdekes tanulmánya a Magyar Szemleben

A magyar folyóiratok legjelesebbje a »Magyar Szemle« júniusi számában több értékes cikkben foglalkozik Délvidékünk problémáival. Különös figyelmet érdemel Prokopy Imre volt zombori főispán összefoglaló tanulmánya, melyben éles megvilágításban vetíti elénk mindazt a mesterkedést, politikai cselszöveget, erőszakos hamisítást, mellyel a szerb ség jogcimet merített magyar terület igénylésére.

Prokopy mélyenjáró tanulmánya elején rögtön a kérdés valóságos indító okára mutat rá, amikor megállapítja, hogy: »a Párizskörnyéki u. n. békeszerződésnek közül

a trianoni békeparancs kétségte-
lenül a legkegyetlenebb és leg-
igazságtalanabb.

Ezzel a versailles-i békemű szerzői azt a Magyarországot akarták sújtani a lehető legkimételetlenebbül, mely a világháború felidézésében teljesen ártatlan volt s minden hódítási szándéktól idegenkedett, de amelyet azért kellett oly borzasztóan megcsonkítani, mert egészen az önfeladózásig vitte a német szövetséges iránti hűséget. És azért kellett ezt az ezeréves államot szétdarabolni, és a mértéktelenül felduzzasztott három utódállam, a későbbi kisantant vasgyűrűjével körülfogni, hogy a versaillesi diktátorok elképzelése szerint

soha többé ne juthasson abba a helyzetbe, hogy volt szövetségesének ismét segítőtársa lehessen».

Prokopy tudományos felkészültséggel utal e kérdések történelmi multjára és kimutatja, hogy a szerb ség részéről az elcsatolásra vonatkozó történelmi jogcimeket teljesen tartahatatlannak, erőszakoltak vagy légből kapottak. Prokopy történelmi visszatekintéséből meggyőződhetünk, hogy Magyarországon sohasem volt szerb öslakosság, mindössze települések és azok is ideiglenes jelleggel.

Rámutat azután a jugoszláv államiság gondolatának születésére, továbbá a jugoszláv eszme megvalósításáért folytatott harcra s arra az aknamunkára, amit az ugynevezett Jugoszláv Bizottság Masarykkal és Benessel együtt folytatott Magyarország ellen.

Nem kevésbé érdekes Prokopynak leírása a Jugoszláv Bizottság statisztikai büvészkedéséről, mellyel mindenkor meg akarta alapozni a Magyarországon élő szerb nép nagy lélekszámát. A Jugoszláv Bizottság által kiadott emlékirat — írja Prokopy — tipikus példája a területi igénylés érdekében üzött lelkiismeretlen mesterkedéseknek és durva hamisításoknak. Prokopy ezt a vádat hiteles statisztikai adatokkal meggyőzően támasztja alá. Majd az

önrendelkezési elv körül elkövetett, a világtörténelemben is páratlanul álló hamisításokat leplezi le, s kimutatja, hogy annak minden állítása légből kapott koholmányok közül való. E tudományos alaposággal megírt tanulmány a szerbek németellenes beállítottságának természetére és okaira mutat rá.

Prokopy alapos tanulmánya megérdemli, hogy mindazok, akik a Délvidék kérdésével foglalkoznak és akiket sorsunk érdekel, abban elmerüljenek.

A Magyar Szemle Bulla Béla tollából a Trianoni Délvidék címmel és Juliér Ferenc a Balkáni hadjárat címmel közöl még gazdag tartalma mellett kitűnő mindnyájunkat érdeklő tanulmányokat.

A Magyar Szemle megérdemli, hogy olvasóink figyelmét felhívjuk és szeretetükbe ajánljuk.

k. f.

Ma este: Műsoros kertmegnyitó ünnepély a Darányi-telepi Olvasó- és Gazdakörben. A Darányi-telepi Olvasó- és Gazdakör ma délután öt órai kezdettel műsoros kertmegnyitó ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Garai János magyar nótákat énekel. 2. »Kocsmárosné, aranyvirág.« 1 felvonásos falusi zenés játék. 3. Frey Károly szaval. 4. Bischof Rózsika magyar nótákat énekel. 5. »Röhögő ember.« 1 felvonásban. 6. Tánckettős: előadják Polák Ria és Siket Editke. 7. Tárogató kettős, előadják Barczál Miklós és Kovács Imre. 8. »Nem készült tanár ur.« 1 felvonásos komédia. Rendező: Fürjes János. Bemondó: Griesser Géza. A zenét a kör házi zenekara szolgáltatja Tóth Péter vezetésével. Az egyfelvonásosok szereplői: Varga Veronka, Mécsáros Jolika, Kovács Károly, Frey Károly, Gubik Sándor, Vigi József, Jenei Lajos, Kovács József, Darabos Ferenc és ifj. Kocsis János.

A tánc délután 5 órakor, a műsor este 9 órakor kezdődik, a kert megnyitóra beléptidij nincs.

A Filmszalag utja. Filmirodalmi érdekes könyv hagyta el a nyomdát. Lohr Ferenc, a kiváló filmember a Hunnia főmérnöke megírta a film-történelem legérdekesebb fejezetét: A Filmszalag utja című könyvet. Nem az elvont tudományos munkáknál szokásos kimerítő tudálékosság-gal, hanem könnyed stílusban olyan bőséges anyagot helyez az olvasó elé, amely nemcsak a »filmesek«, hanem az irodalmatkedvelők számára is élvezetes, szórakoztató és egyben oktató könyv. Elénk színekkel vetíti elénk a huszadik század nagy tömeghódítóját a filmet és annak minden érdekes kulisszatitkát bemutatja nekünk az alábbi érdekes fejezetekben: a kép és hangfelvétel ezeréves csinját; a kép kidolgozását; a film összeállítását; a világ filmszínházait; az amerikai, az angol, a szovjet, a japán filmet; a film tudományos alkalmazását; a kulturális film; a színes filmet és ami a legjobban foglalkoztatja a fizikai és kémiai laboránsok fantáziáját, az eddig csak részben tökéletesített távolbalátást.

A Hunnia kiváló főmérnöke elismerést érdemel. Magyarországon filmről ily nagy munkát még nem jelentettek meg a nagyközönség és a szakemberek számára. Hozzájárult ehhez az Egyetemi Nyomda is, aki jóhírnevét ezzel a könyvvel csak még jobban biztosította.

Csendes diadal

Visszavonultam a röhögő, mely adott.
Úgy élek itt, mint szelíd remete,
költök, fát vágok, fűrok-faragok,
a tájat nézem, az ősi ablakot —
lepi a lomb s az eső szemete.

Innen, hol a Tisza, Duna kanyarog,
hol kender, estike és trágyaszag,
szenny és gyalázat, — hasztaan panaszkok
csapnak az estbe az akácok alatt:
fiatalok, én is veletek vagyok;

láthatatlan veletek haladok,
látalak benneteket, hogy építitek
az új világ új rendjét, a napot,
mely Európa fölé fölragyog —
én új rendetek mellett teszek hitet,

kik száguldtok a Via Imperián
s a líbiai forró homokon,
s kiknek elszánt dihe a végzetes hibát:
Versailles-on függ és vérre veszni szán!
veletek ver szívem és zúg a homlokom,

büszke, verhetetlen német fiatalok!
Megalázva itt a Duna hajlatán
egy szép recsegést-ropogást hallgatok:
új világ alatt reng a korhadó,
rés támad: emeli vérs homlokát hazám.

Most rázza le az eltelt zsarnokot.
Kilépünk mi is az árnyból, a kereszttől
mögénk hull... Fuldozó, ha lát partfokot
rándulhat így s kiált, ahogy én harsogok
harsognék felétek, — de még nem ereszt.

még félkarjával görsösen fogva tart
az utolsó polip. Fogytán már ereje.
Emelkedik immár, lábra áll a magyar.
Könnyeim közt a mosoly: csendes diadal!
hálám és hitem száll felétek vele.

DUDÁS IMRÁN

*) A szerző könyvnapra megjelent kötetéből.

M. KIR. HONV. VEZÉRKAR FŐNÖKE.

2312/Vkf. kat. köz. 1941 szám.

RENDELET

A VISSZAFOGLALT DÉLVIDÉKI TERÜLETEN A CSOKOLÁDE, CUKORKA ÉS KEKSZ (BISCUIT, TEASÜTEMÉNY STB.) ÁRUKNÁL A NAGY- ÉS KISKERESKEDELMI FORGALOMBAN FELSZÁMITHATÓ LEGMAGASABB BRUTTÓ HASZONKULCSOK MEGÁLLAPÍTÁSA TÁRGYBAN.

1. §.

A jelen rendelet hatálya kiterjed minden, a visszafoglalt délvidéki területen telephellyel bíró kereskedőre, aki csokoládé-, cukorka- és keksz- (biscuit, teasütemény, stb.) árukat viszonteladónak vagy fogyasztónak árusít.

2. §.

A rendelet hatálya alá tartozó kereskedő tartozik az 1941 március 25-én alkalmazott, rögzített bruttó haszonkulcsokat a rendelet megjelenésétől számított 8 napon belül, az illetékes katonai közigazgatási parancsnokság közellátási, vagy árkormánybiztosi előadójának írásban bejelenteni.

3. §.

(1) Csokoládé, cukorka és keksz (biscuit, teasütemény, stb.) eladásával nagyban (engross) vagy kicsinyben (detail) foglalkozó kereskedőnek a 4. §-ban megállapított bruttó hasznót az áru beszerzési ára után kell kiszámítani.

(2) A beszerzési ár a vásárolt áru számlaszerinti vételára, melyhez hozzáadható:

kapcsolatosan felmerült és az áru beszerzését terhelő vasuti, postai vagy egyéb szállítási és csomagolási költség, biztosítási díj;

b) az árut közvetlenül terhelő közteher (illeték, forgalmiadóváltás, stb.)

3. A (2) bekezdés szerint kiszámított árból levonandó:

a) az árengedmény;

b) a forgalmi jutalék 2%-ot meghaladó összege;

c) a pénztári engedmény (skonto) 2%-ot meghaladó összege.

(4) A (3) bekezdés a) és b) pontjában foglalt árengedmény és forgalmi jutalék százaléka a megelőző üzletév átlagából is kiszámítható.

4. §.

(1) A csokoládé, cukorka és keksz (biscuit, teasütemény, stb.) eladásával foglalkozó nagykereskedő a 3. §-szerint kiszámított beszerzési árhoz, ha az a 3.— P/kg-ot nem haladja meg, az 1941 március 25-én alkalmazott, de legfeljebb 8%-os, ha a 3.— P-t meghaladja, ugyancsak a rögzített, de legfeljebb 10%-os bruttó hasznót számíthat hozzá.

(2) A kiskereskedő a felszámítható legmagasabb eladási ár megállapításánál ugyancsak a jelen rendelet 3. §-ában szabályozott módon kiszámított beszerzési árhoz bruttó címen a rögzítés (1941 március 25) időpontjában alkalmazott, de legfeljebb a jelen szakasz (3) bekezdésében foglalt bruttó haszonkulccsal számított haszonösszeget adhatja hozzá.

(3) A kiskereskedő által felszámított legmagasabb bruttó haszonkulcs, a kakaópor kivételével 35%.

(4) A kakaópor és az azt helyettesítő póanyagok beszerzési árához a nagykereskedő a jelen szakasz (1) bekezdésében megállapított bruttó haszonkulcsnál 1%-kal, a kiskereskedő pedig a jelen szakasz (3) bekezdésében megállapított haszonkulccsal számított haszonösszeget adhat hozzá.

5. §.

Azok a csokoládé, cukorka és keksz (biscuit, teasütemény, stb.) eladásával foglalkozó kereskedők, akiknek tényleges költségeit és méltányos hasznát — különleges köz-

gazdasági helyzetüknél fogva — a 4. §. (1) bekezdésében és a (3—4) bekezdésben megállapított bruttó haszonkulcsok nem biztosítják, jelen rendelet megjelenésétől számított 8 napon belül, hiteltérdelem könyvelésükből merített adatokkal alátámasztott beadványban magasabb haszonkulcs megállapítását kérhetik.

6. §.

Az a kiskereskedő, aki üzleti könyveket vagy feljegyzéseket nem vezet, árkiszámításánál a 4. §. (3)—(4) bekezdésében megállapított haszonkulcsnál 5%-kal kisebb bruttó haszonkulcsot tartozik alkalmazni.

7. §.

A jelen rendelet a visszafoglalás, vagyis a m. kir. honvédség bevonulása óta beszerzett áruknál azonnal, a bevonulást megelőző időben beszerzett áruknál a kihirdetéstől számított 30. napon lép hatályba.

Budapest, 1941 évi május 31-én.
Werth Henrik s. k.
gyalogsági tábornok,
a. m. kir. honvéd vezérkar főnöke.

Bélyegzet csak **GOBÁT** albumba gyűjtsd
Országongként kapható.
Kiadja: Kovács József, Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 17. Bélyeggyűjtemény szolgálatát kénytelen, olcsó. Kérje dímentes árjegyzékemet

M. kir. áll. Munkaközvetítő Hivatal

Kirendeltsége

Kimutatás

a helybeli munkapiac 1941 évi június hó 20-iki helyzetéről.

Foglalkozási csoport	Fi	Nő
Östermelés	14	—
Vas és fémipar	40	—
Gép-, eszköz- és műszer-gyártóipar	68	—
Kő-, agyag-, üveg és téglapipar	2	—
Faipar	51	3
Bőr és sörteipar	2	—
Fonó-, szövő és kárpitosipar	12	2
Ruházati ipar	38	8
Papír és könyvkötőipar	—	1
Élelmiszeripar	27	—
Építő ipar	55	—
Szakszervezet és műipar	5	4
Vendéglátó-ipari szakmunkások	3	1
Vendéglátó-ipari segédmunkások	2	1
Gyárimunkások és napszámosságok	182	482
Magántisztviselők	13	5
Kereskedelmi alkalmazottak	17	4
Szolgálatvezetők	14	2
Háztartásban alkalmazott személyzet	—	137
Tanonc	7	1
	552	651

Munkakeresők száma összesen: 1203 fő.

Munkát kaphat: (férfi) 1 cipész, 50 földmunkás (csatornaásásra), 1 kocsis és 3 tejtávevő.

Munkát kaphat: (nő) 1 fényképező, 1 mindenlány, 3 főzőmindentés és 1 bejáró-takarítónő.

Munkát kaphat: (fiu tanonc), 1 sütő.

STUDIUM festőiskola

vezető tanár: Kohári-Kucharik Jenő festőművész
Budapest, V., Zoltán u. 12 sz. Telefon 111-460

Főiskolai előkészítés, reklám és művészeti grafika, esti és mérsékelt díj

SEF KR. UG. HONVEDSKOG GENERALSTABA

Broj 2312/Vkf. kat. köz. 1941.

Naredba

o utvrdivanju ključa za maksimalnu bruto zaradu pri stavljanju u promet čokolade, bonbona i keksa (biskvita, peciva za čaj itd.) vele i malotrgovinskom prometu na području Južnih krajeva ponovo zauzetim.

Čl. 1.

Ova naredba važi za sve trgovce na području Južnih krajeva ponovo zauzetim, koji svoju robu od čokolade, bonbona i keksa (biskvita, peciva za čaj) prodaju pradávcima ili potrošačima.

Čl. 2.

Trgovci, koji podleže odredbama ove naredbe dužni su u roku od 8 dana po obnarodovanju ove naredbe, pismenim putem prijaviti referentu za javnu opskrbu ili vladinog komesarijata za cene pri nadležnoj komandi vojne uprave, stabilizovani ključ bruto zarade, primenjen na dan 25 marta 1941 godine.

(1) Vele ili malotrgovci, koji se bave prodajom čokolade, bonbona i keksa (biskvita, peciva za čaj itd.) imaju bruto zaradu, utvrđenu po čl. 4. prema nabavljačkoj ceni robe utvrđiti.

(2) Kao nabavljačka cena smatra se kupovna cena kupljene robe, kojoj se mogu pridodati:

a) troškovi u vezi sa dopremom iz daljine, železnički, poštanski kao i drugi troškovi podvoza i pakovanja, taksa za osiguranje, a koji idu na teret nabavljačke robe;

b) javni tereti, koji robu neposredno terete (pristojbe, porez na poslovni promet itd.);

(3) Od cene izračunate prema alineji (2) ima se odbiti:

a) popust u ceni;

b) suma prometne provizije, koja prelazi 2 od sto;

c) suma blagajničkog popusta (skonto) koja prelazi 2 od sto.

(4) Percentualna stopa popusta u ceni kao i prometne provizije mogu se izračunati i prema proseku ranije poslovne godine.

Čl. 4.

(1) Veletrgovci čokolade, bonbona i keksa (biskvita, peciva za čaj) mogu nabavljačkoj ceni izračunatoj prema čl. 3 priručnati bruto zaradu primenjenju na dan 25 marta 1941 god. ali najviše 8 od sto, ako nabavljačka cena ne prelazi 3 Pengő od kgr., međutim ako je ona veća od 3.— Pengő također stabilizovanu zaradu, ali najviše 10 od sto.

(2) Mali trgovac pri utvrdivanju maksimalne prodajne cene također pridodati nabavljačkoj ceni bruto zaradu izračunatu prema čl. 3, primenjenju u vremenu stabilizovanja (25 marta 1941), ali izračunatu najviše do visine prema trećoj alineji ovog člana.

(3) Najveća stopa zarade, koju može malotrgovac zaračunati jeste 35 od sto, izuzev prah od kakaó-a.

(4) Nabavljačkoj ceni praha od kakaó-a i zamenjujućih materija može veletrgovac u ime zarade priručnati svotu zarade, koja je sa 1 od sto manja od stope bruto zarade, utvrđene u alineji (1) ovog člana, a mali trgovac onu, koja je sa 5 od sto manja od stope utvrđene u alineji trećoj ovog člana.

Čl. 5.

Trgovci čokolade, bonbona i keksa (biskvita, peciva za čaj itd.) čije efektivne troškove i pravičnu zaradu, — a uzevši u obzir njihov specijalan privredni položaj, — ne obezbeđuju stope bruto zarade predviđene prema čl. 4 alineja (1) i alineja (3—4), mogu u roku od 8 dana po obnarodovanju ove naredbe tražiti utvrđenje veće stope zarade pismenim putem, a koju pretstavku

imaju potkrepiti verodostojnim podacima njihovog knjigovodstva.

Čl. 6.

Malotrgovci koji ne vode poslovne knjige ili zabeleške, imaju pri izračunavanju cena primeniti sa 5 od sto manju stopu bruto zarade, no što je predviđeno u alinejama 3—4 člana 4.

Čl. 7.

Ova naredba stupa na snagu u pogledu robe nabavljene pre ponovnog zauzimanja Južnih krajeva, t. j. posle ulaska kr. ug. honvedske vojske odmah, dok za robu nabavljenu pre ulaska, u roku od 30 dana po obnarodovanju ove naredbe.

Budimpešta, 31 maja 1941 god.

WERTH HENRIK s. r.

general pešadije

šef kr. ug. honvedskog

generalštaba.

Eladó

Építész-szivattyu két részből álló egyenként 5 méteres használható gumitömlel, csak 3 napig 500 pengőért. 2 keményfahordó egyenként 50 literes kétköoldatnak, darabja 25 pengő, szőlőpermetezőgép 76 pengő, gyümölcsfapermetezőgép 6 m hosszú bamauszcsívek csak 86 pengő. Megtekinthető Ujvidék, Alimpska 3.

Megállapították a műjég legmagasabb árát

Ujvidék thj. város katonai parancsnokának 539/1941. sz. rendelete: a műjég gyári és viszonteladói, valamint fogyasztói árának szabályozat tárgyában.

1. §.

1. Ujvidék thj. város területén termelt műjég legmagasabb gyári eladási ára a gyár által házhoz szállítva vendéglátó üzemek és hentes és mászörös iparosok részére mázsánként 2.70 P. Amennyiben a vétel táblákban történik, 25 kg-os táblánként legfeljebb 68 fillér számítható fel.

2. §.

1. A legmagasabb gyári eladási ár egyéb fogyasztók részére házhoz szállítva történő eladás esetén 1 táblánál 25 kg mennyiségre 84 fillér, 1 táblán (25 kg-on) aluli mennyiségre 90 fillér.

2. Viszonteladók által forgalomba hozott, illetőleg eladott műjég ára sem lehet magasabb mázsánként 3.60 P.-nél.

3. Amennyiben az 1. bekezdésben foglalt viszonteladók illetőleg fogyasztók a műjeget 1 mázsát kitevő mennyiségben vásárolják a műjég legmagasabb gyári eladási ára mázsánként hához szállítva 3.30 P.-nél magasabb nem lehet.

3. §.

1. Amint a magyarországi forgalmiadó jogszabályok érvénybe lépnek a gyári eladási árhoz a forgalmiadó összege majd külön felszámítható és a fogyasztóra áthárítható.

Ujvidék, 1941 június hó 20.

vitéz Bayer Ferenc s. k.

m. kir. honvéd tábornok

v. katonai parancsnok.

SEF KR. UG. HONVEDSKOG GENERALSTABA
Broj 2312/Vkf. kat. közig. 1941.

III.

Naredba

o utvrđivanju ključa za maksimalnu bruto zaradu pri stavljanju u promet gotovih cipela i drugih obuća potrošačima neposredno na području Južnih krajeva ponovo zauzetim.

Čl. 1.

Ova naredba važi za sve trgovce na području Južnih krajeva ponovo zauzetim, koji se bave neposrednom prodajom cipela i ostalih obuća potrošačima.

Čl. 2.

Trgovci, koji podleže odredbama ove naredbe dužni su u roku od 8 dana po obnarodovanju ove naredbe pismenim putem prijaviti referentu za regulisanje cena pri (gradskoj) vojnoj komandi (palata Berze). Jedan prepis prijave ima dotični trgovac čuvati i prilikom kontrole cena isti prikazati.

Čl. 3.

(1) Prodajna cena cipelama i ostaloj obući, prodanim potrošaču neposredno u otvorenim trgovinskim radnjama, ne može biti veća nego što je nabavljачka vrednost izračunata u čl. 4 i 5 ove naredbe sa dodatkom bruto zarade određene u čl. 7 ove naredbe.

(2) Trgovci, koji nemaju otvorene trgovinske radnje moraju u roku od 8 dana po obnarodovanju ove naredbe kod nadležne vojne upravne komande (referent za regulisanje cena) putem pismene prelistavke tražiti utvrđenje ključa za bruto zaradu. U ovoj prelistavci mora biti individualno i verodostojno dokazano, koliki je bio promet a koliki su bili troškovi u godini 1940.

Čl. 4.

(1) Kao nabavljачka cena smatra se kupovna cena robe prema fakturi, ovdje podrazumevajući još i dodatke, odobrene od strane zemaljskog vladinog komesara za kontrolu cena, — a kojoj se mogu još pridodati:

- a) troškovi u vezi sa dopremom iz daljine, željeznički, poštanski kao i drugi troškovi podvoza i pakovanja, taksa za osiguranje, a koji idu na teret nabavljачa robe.
  - b) javni tereti, koji robu neposredno terete (pristojbe, porez na poslovni promet itd.).
- (2) Od nabavljачke cene prema alineji (1) ima se odbiti:
- a) popust u ceni;
  - b) prometna provizija;
  - c) suma blagajničkog popusta, koja prelazi 3 od sto.
- (3) Popust u ceni, ili provizija prema tački a i b) prednje alineje, mogu se utvrditi iz prosečne sume prošle poslovne godine.

Čl. 5.

(1) Umesto nabavljачke cene gotovih cipela i ostalih obuća, izrađenih u sopstvenom pogonu može se u kalkulaciju uzeti sa 10 od sto povećani ukupni iznos vrednosti materijala upotrebljenog za izradu robe prema čl. 4 i stvarno nastale radničke nadnice u vezi sa proizvodnjom.

(2) Umesto nabavljачke cene u akordu izrađenih obuća može se u kalkulaciju uzeti sa 5 od sto povećani ukupni iznos vrednosti materijala upotrebljenog za izradu robe i isplaćene akordne nadnice.

(3) Deo akordne nadnice kod obuća izrađenih na akord, a sa kojim se može računati kao nadnicom i malim potrepštinama, ne može biti veći, no suma važeća pod ovim naslovom na dan 25 marta 1941 god. Ostali materijal, koji daje akordant, kao što su to koža, platnena postava itd. može se zaračunati u vrednosti efektivne potrebe.

Čl. 6.

(1) U slučaju promene nabavljачke

cene i ukoliko bi se verodostojno dokazalo da je 2/3 robe na slagalištu ležeće, nabavljeno od jedne te iste firme po novoj ceni, prodajna cena, izračunata na osnovu nove nabavljачke cene ima se primeniti na celu zalihu slagališta.

(2) Odredbe prednje alineje imaju se i pri utvrđivanju nabavljачke cene materijala iz čl. 5 takođe smisljeno primenjivati.

Čl. 7.

(1) Pri utvrđivanju maksimalne prodajne cene cipelama i drugoj obući kod neposredne prodaje potrošačima u otvorenim trgovinskim radnjama, može se nabavljачkoj ceni izračunatoj prema čl. 4, odnosno kod obuće izrađene u sopstvenom preduzeću ili u akordu prema čl. 5 izračunatoj vrednosti priračunati bruto zarade, određene u alineji (2) ovog člana.

(2) Bruto stope zarade:

- 1. kod muških polucipela od ma koje kože do nabavljачke cene od 16.— Pengő 30%
- 2. kod muških polucipela od ma koje kože pri nabavljачkoj ceni ispod 16 Pengő 35%
- 3. kod muških cipela sa visokim strukom od ma koje kože do 17 Pengő 30%
- 4. kod muških cipela sa visokim strukom od ma koje kože preko 17.— Pengő 30%
- 5. kod muških i dečjih cokula od masne kože u prirodnoj i crnoj boji (levente radnik) 25%
- 6. kod običnih ženskih cipela crnih ili braun sa vrpčama, pantom ili od pumps kože do nabavljачke cene od 14 Pengő 30%
- 7. kod ženskih crnih ili braun cipela sa vrpčama, pantom ili pumps cipela sa nabavljачkom cenom preko 17.— pengő 35%
- 8. kod ženskih cipela sa visokim strukom do visine od 18 cm. do nabavljачke cene od 17.— Pengő 30%
- 9. kod ženskih cipela sa visokim strukom do visine od 18 cm. preko 17.— Pengő 35%
- 10. kod svih ženskih pomodnih cipela, pod 6—9 nenabrojenih 45%
- 11. Dečje cipele sa vrpčama i visokim strukom

- br. 19-22 do nabavlj. cene od 6.50 P
- br. 23-26 do nabavlj. cene od 7.50 P
- br. 27-30 do nabavlj. cene od 9.50 P
- br. 31-35 do nabavlj. cene od 12.— P
- br. 36-40 do nabavlj. cene od 13.— P

30%

12. kod dečjih cipela sa nabavljачkom cenom koja prelazi cene utvrđene pod 11. 35%

13. kod papuča izrađenih od filca, đlake od kamile, tofa sa donom od kože do nabavljачke cene od 4 P 30%

14. kod papuča nabrojenih pod 13. sa nabavljачkom cenom pr. 4 P 25%

15. kod drugih, izrađenih od kože poreklom iz inostranstva, ili koje potpadaju plaćanju poreza na poslovni promet, a isto tako i kod vezanih cipela za kuću ili papuče 35%

16. kod cipela od platna sa gumenim donom, koji ne potpadaju odredbama alineje (3) ovog člana 15%

17. kod čizama od masne kravlje kože 20%

18. kod čizama od ostalih koža 25%

(3) ključevi bruto zarade utvrđene prednjom alineji ne mogu se odrediti na one gumene cipele, kaljače i snežne cipele (čizme) za koje važe posebne potrošačke cene, koje je zemaljski vladin komesar za kontrolu cene odredio.

Čl. 8.

(1) svaki trgovac, koji prema specijalnoj prirodni svoje radnje ne nalazi pokriće za svoje troškove i za svoju pravično zaračunljivu zaradu, može u roku 8 dana po obnarodovanju ove naredbe, kod komande nadležne vojne uprave pismeno tražiti utvrđenje veće stope za zaradu, a molbu mora potkrepiti pouzdanim podacima poslovnih knjiga.

(2) Sve dok se molba, upućena radi utvrđenja veće stope bruto zarade meritorno ne reši, mogu se primeniti i nadalje one stope postotaka za zaradu, koje su važile do stupanja na snagu ove naredbe.

(3) U slučaju odlaganja roka predviđenog u alineji (1) sve do rešenja podnete molbe, mogu se samo one stope bruto zarade zaračunati, koje su prema čl. 7 određene.

Čl. 9.

(1) Pri posrednim ili neposrednim prodajama firma, koja pruža kredit, ovlašćena je, da prodajnim cenama, izračunatim prema odredbama ove naredbe priračuna još:

- a) najviše pet od sto kod šestomesečnog kredita;
- b) kod kredita preko šest meseci može zaračunati sem 5 od sto još mesečnih 0.6 od sto na svagdašnje glavnično dugovanje.

(2) Sem dodatka iz prednje alineje, nema mesta zaračunavanja niti manipulativnih a niti drugih troškova bilo pod kojim naslovom.

Čl. 10.

Ova naredba ne odnosi se za izračunavanje cena obući izrađenoj po meri i porudžbini.

Čl. 11.

Stope bruto zarade, određene u čl. 7 ove naredbe mogu se primenjivati samo pri izračunavanju prodajne cene onoj obući, prodatoj potrošaču, koja je nabavljena neposredno od proizvođačkog preduzeća ili veletrgovca, dok bruto zarada trgovca prodavca i kupca zajedno ne može prelaziti visinu bruto zarade, utvrđene u čl. 7, u slučaju ako se nabavka vrši kod trgovca, koji robu prodaje potrošaču. U ovom slučaju mogu se bruto stope zarade iz čl. 5 priračunati samo cenama proizvođačkog preduzeća ili veletrgovca. Ako trgovac, koji robu neposredno prodaje potrošaču ne bi istu nabavio kod proizvođačkog preduzeća ili veletrgovca, dužan je uveriti se o ceni kod proizvođačkog preduzeća ili veletrgovca.

Čl. 12.

Manje stope bruto zarade, primenjene do stupanja na snagu ove naredbe mogu se povisiti do visine predviđene čl. 7 ove naredbe, ali najviše sa 3 od sto, dok se veće stope imaju sniziti na određenu meru

Čl. 13.

Svi trgovci, na koje se ova naredba odnosi imaju voditi računa o tome, kako bi se bez sumnje moglo utvrditi i kontrolisati nabavljачke cene, izračunata prema čl. 4 ove naredbe, postotak i suma primenjenog ključa za bruto zaradu, kao i prodajna cena u pogledu svih artikala, koji se nalaze na stovarištu.

Čl. 14.

Ova naredba stupa na snagu danom obnarodovanja za robu nabavljenu posle ponovnog zauzimanja ovog područja, t. j. posle ulaska kr. ug. honvedske vojske, a za robu nabavljenu pre ulaska 30. danom po obnarodovanju. Roba nabavljena pre ulaska može se 30 dana, računajući od obnarodovanja ove naredbe prodavati najviše po ceni stabilizovanoj danom 25 marta 1941 godine. Budimpešta, 31 maja 1941 god.

WERTH HENRIK s. r.
general pešadije
šef kr. ug. honvedskog
generalštaba.

A Baross Szövetség tagjai szeretettel üdvözlik Délvidéki testvéreiket

Vászon, fehérnemű, KELENGYE
MÖSSMER
cégnél
Budapest, IV., Váci-u. 1.

FÖLDVÁRY IMRE
Férfidivat-, fehérnemű- és kalapraktárai
Budapest, IV. Kossuth Lajos u. 18 és VIII. Rákóczi ut. 3.

Vékony László
polgári magyar ünneplők és magyar díszruhák készítője.
Budapest, IV. Aranykéz utca 6.
Telefon: 18-76-45.

Cifka József
pincegazdasági-, sörraktári- és likörgyári cikkek
Budapest, V. Vilmos császár ut 48
Telefon: 1-228-92.

50% BAKKAVÉT takarít meg, ha cikoria helyett KA-VA-DOM kávépótlót használ. Készítők: Frank és Társa, Ujvidék. 2602

HÁZASSÁG

MAGÁNOS, 53 éves egészséges munkaszerető özvegy asszony olyan jólelkű férjet keres, aki nyugodt biztos otthon nyújtana. »Nem csalódna« jellegű leveleket a kiadóhivatal továbbít. 4956

ALLAST KERES

GÉPIRÁST ÓRADIJRA IS, magyar és német nyelven vállal perfekt munkaerő saját gépén, esetleg házon kívül is. Gr. Csáky István (Dubrovicski) u. 11. 4803

JÓL FŐZNI TUDÓ minden szakkácsi bejáró állást keres keresztény háznál. Baross Gábor utca 43. (Kraxner ut), Ujvidék. 4901

VIZSGÁZOTT gépész, jó bizonyítványokkal, bármilyen üzemhez ajánlkozik. Hetterle, Ujvidék, Széchenyi-utca 22. 4735

FOGORVOSOK figyelmébe! Tíz hónapi gyakorlattal rendelkező fogtechnikus szakmunkások állást keres. Cím a kiadóban. 4962

TISZTVISELŐI állást keres magyar öskeresztény fiatalember. Könyvelésben teljesen jártas, szerb, német nyelvismerettel. Ajánlatokat »Perfekt« jellegűre a kiadóba kér. 4948

NEVELŐNŐ, több évi kitűnő bizonyítványokkal, magyar, német, horvát nyelvtudással állást keres. Előkészít elemi iskola köteles gyermekeket. Ajánlatokat »Nevelőnő« jellegű alatt a kiadó továbbít. 4987

CUKRÁSZSEGÉD, magyarul-németül beszélő, állást keres. Cím a kiadóban. 4989

KERESLET

JÓ BIZONYÍTVÁNYOKKAL rendelkező sofőr, valamint gazdasági gépész-kovács mielőbb felvétetik. Gombos Dezső gazdasága, Óbecse. 4629

JÓ ÁRAT fizetünk a »Reggeli Ujság«, a »Napló«, az »Uj hírek«, a »Nép«, a »Híradó«, a »Kulanga« és más Délvidéken megjelenő sajtótermékek példányaiért, amennyiben az megjelenéstől a mai napig, illetve megszűnésükig hiánytalanul megvannak, illetve eladásra felkínálják. Ajánlatokat »Museum« jellegűre a »Reggeli Ujság« kiadóhivatalába kérünk. 4725

TANONCOT magyar-német nyelvtudással felvez Paupert Antal, borkereskedő, Hódság. 4822

ÖNÁLLÓ órásszámológépet keresek azonnali belépésre. Saját szerszámmal rendelkezők előnyben. Stebler Antal órási és ékszerész, Zombor. 4823

FIATAL cukrász-segéd, jó munkás, azonnali állást kap. Manz János, cukrász, Palánka. 4878

KOMENCIÓS bérest keresek tanymásra. Előnyben, akinek 16-18 éves fia van. Bővebbet: Ujvidék, Damjanich utca (Turgenyeva) 12 sz. alatt. 4882

KERESÜNK tisztviselőt azonnali, kizárólag magyart, lehetőleg az alkoholszakmából. Ajánlatokat a kiadóhivatal »Alkohol« jellegűre továbbít. 4886

KÉZI-PÉNZTÁROSI állásra jószámoló kezdő tisztviselőt, felvezünk. »Ujvidéki« jellegű ajánlatokat a kiadóba kérünk. 4894

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 15 fillér, vastagbetűs 25 fill. A legkisebb apróhirdetés ára 1 pengő 50 fillér. Hirdetéseket a másnapi lapra déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

GYAKORLOTT tisztviselőt vagy tisztviselőt, aki a magyar, német és szerb nyelvet bírja és önálló munkaerő, azonnal alkalmazunk. Ajánlatokat »Önálló munkaerő« jellegűre a kiadóba kérünk. 4895

HAJÓMOTORT veszek vontatásra. Fagáz vagy nyersolaj üzem. Kb. 60-80 lóerős. Bemerülés nem több 75 cm.-nél. Ajánlatokat kérek a következő címre: Falcione I. Zombor, Basa u. 12. 4922

TANONCNAK jó házból való fiút fizetéssel felvez Garai mérleglakatos, Ujvidék, 1941. április 13. utca (Temerini) 54 sz. 4964

KÉT FIATALABB cipészsegédet alkalmaz azonnali felvétellel. Mól Mihály, Kula, Bácska. 4953

MINDENES szakkácsi elsejére felvétetik. Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc utca 21/I. emelet. 4944

GYERMEK-SPORTKOCISIT jó állapotban lévő, használtat keresek megvételre. Cím: Ujvidék, Zrinyi Ilona utca 38. 4947

TANONCOT keresek. Török Pál fődrász, Ujvidék, Andrassy ut. 2. 4949

UJVIDÉKI IPARTESTÜLET felvez azonnali belépésre, pénzbeszedőt, aki megfelelő kaucióval rendelkezik, öskeresztény-magyar, a magyar, német és szerb nyelvet tökéletesen bírja és Ujvidék utcáit jól ismeri. Írásbeli ajánlatok személyesen adandók át az Ipartestület hivatalos helyiségében június 25-ig. 4991

MODERN HÁLÓSZOBÁT keresek azonnali megvételre. Árajánlatokat: »Kézpénz« jellegűvel a kiadóhivatal továbbít. 4849

MUNKAHELY. Egyenruha szabóságomba felvezek munkásokat és elsőrendű sapka varrónót. Keresztény előnyben. Kormos István uri és egyenruha szabó, Ujvidék, Andrassy-utca 4. 4969

KERESEK bácskai öskeresztény idősebb birtokost vagy mérnököt, ki szerető otthonra vágyik és feleségül venne öskeresztény erkölcsöséletű intelligens urinót. Levelet »Nem közvetítő« jellegűre Dr. Láng hirdetőbe Budapest, Ferenc-körut 39. 4815

KERESEK ügyes és önálló munkához szokott eladót vaskereskedés részére. Ajánlatokat bizonyítvány másolatokkal és fizetési igények megjelölésével kérek. Müller vaskereskedés, Zombor. 4924

MEGVÉTELRE KERESK 7 kilogramm folyóméter súlyú kisvasúti sint. Lehet 4-5 kilométer hosszú. Ugyszintén vennék 20-30 drb. háromnegyed köbméteres csillét. Cím: Ujvidék, Zrinyi Ilona-utca 56. 5011

SZAKÁCSNŐ és szobalány július 1-re kerestetik. Bővebbet: »Silesia« Ujvidék. 4920

BÁDOGOS SZERSZÁMOT vennék. Esetleg egész műhelyt átvennék, vidéken is. Ajánlatokat a szerszámok ismertetésével és az ár megjelölésével kér: Erdélyi István, Ujvidék, Baross Gábor-utca 70/a. 4896

NÉMETÜL és magyarul beszélő intelligens leányt keresek kislányom mellé egész- vagy félnapra. Némi zongoratudásuk előnyben. Cím a kiadóban. 4921

PÓTKOCISIT, üzemképes állapotban lévő 3 tonnás vennék. Rasseweiler Rezső, Ujvidék, Hitler Adolf-utca 18. 4897

GYÁRKÉMÉNY, jó állapotban lévő, 20-25 méter hosszú, 40-50 cm átmérőjű, megvételre kerestetik. Áman Antal, Temerin. 4979

KERESEK PERFEKT, idősebb egészséges szobalányt és egy fiatal fiút, házimunkára. Ujvidék, Hitler Adolf-utca 3. I. emelet. 4982

JÓÁLLAPOTBAN lévő kombinált garzoniert 2 személyes kuccsal és egy Singer vagy Pfaff női varrógépet vennék. Cimeket a kiadóban leadni. 4985

NŐI KARÉKPÁRT veszek. Bárdossy László (Duna)-utca 10, bádogsnál. 4986

MAGYAR FIU tanoncnak felvétetik. Csobán Ferenc »Gizella«-szalon. Ujvidék, Petőfi-utca 26. 5007

ELSŐRENDŰ FODRÁSNÓT, jömegjelenésűt azonnali felvezek. Jelentkezni Ujvidék, Posta-utca 14, d. u. 4-5 óra között. 5002

EGÉSZ HÁZAT, 2, vagy 3 emeletet, Ujvidéken, több évre bérbevennénk. Bővebbet Goethe-utca 7. III. emelet, Dózsainál. 5003

ÜGEYS FODRÁSNÓT, aki a manikűrözésben is jártas, felvez Krisztiforovics fődrász, Ujvidék. 5010

GYERMEKTELEN házaspárt, ahol az ember vízvezetékhez ért, ház-mesternek felvezik. Reich, Ujvidék Petőfi-utca 42. 5000

JÓKARBAN lévő férfi kerékpárt megvételre keresek. Cím: Ujvidék, Bárdossy László-utca (Duna) 10. Abt bádogos. 4996

VARRÓLÁNY kerestetik. Jelentkezzen Haits István, Ujvidék, Vajda Micsa-utca 7. II. emelet 4997

KERESEK megvételre jó állapotban lévő háromrészes keményfa garderozszelekt, egy asztalt négy székekkel. Ajánlatot ármegjelölésével Schmolka hirdetőirodába. 4994

Árki mérlegképes könyvelővé

akariák ma-ukat ki-
képezte ni, azok mi-
előbb jelentkezzenek

BORBÉLY LAJOS

hivatalos könyvszakértőnél

Ujvidék (Postafiók 75), lakás II. Rákóczi Ferenc ut 160/d.

AMATŐR-KÉPEK szakszerű és gyors kidolgozása. Nagyobb rendelésnél árengedmény. FOTO ANNY műterem, Ujvidék, Hitler Adolf-utca 9.

KIADÓ

PETŐFI UTCA 75 számú házban kétszobás utcai lakás kiadó. 4942

JÓL BEVEZETETT kocsmahelyiség kiadó. Ujvidék, Petőfi-utca 83. 4824

4 SZOBÁS összkényelmi lakás és 2 ÜZLETHELYISÉG a város egyik főforgalmi terén kiadó. Érdeklődni: Kossuth Lajos utca 48. 4861

2 SZOBA, konyha, élelcamra azonnalra kiadó. Ujvidék, Bem-utca 38. 4965

ELCIGÁNS butorozott szoba külön bejárattal kiadó. Ujvidék, Szent István utca (Lyublyanszka) 28. 4951

KIADÓ SZÉPEN berendezett 2 ágyas szoba, esetleg sezlonnal. 1941. április 13 ut (Temerini) 49. Telefon 27-18. 4971

KÉT SZOBA konyhás lakás kiadó Könyök (Gajeva)-utcában. Érdeklődni lehet Andrassy (Nyegoseva)-u. 6. szám alatt Ujvidéken. Ugyanitt mély gyermekkosci jutányosan eladó. 4939

FORGALMAS vendéglő Szabadkai (vált Kiszácsi)-utca 11 szám alatt azonnalra kiadó. Érdeklődni: Dr. Vujićsné, Ujvidék, Dr. Bárdossy László (Duna-utca) u. 22 szám. 4884

SZÉP TÉGLÁS kétszobás, előszobás összkomfortos lakás a város központjában Haltér mögött azonnal kiadó. Nyitra (Koszovszka)-utca 2. 5001

ELADÓ

ÜZLETBERENDEZÉS eladó: 2 pult, 2 állvány és egy pénztár. Érdeklődni: »Rex« bélyegüzlet, Ujvidék, Mita Ruzsics-utca 4 (Kat. templomudvar). 4806

ELADÓK: morzsológép 2 lyukkal, 3 lóerőre; erős szecskavágó zöld kukoricaszár és here aprításra; 5.5 HP. Ganz villanymotor 380 V.; tizedesmérleg 500 kilós, súlyokkal együtt. Cím: Ujvidék, Katolikus templomudvar 5. II. em. 4840

JÓL BEVEZETETT borbélyüzlet, mely női fődrásznak is alkalmas, sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4855

KÜLÖNFÉLE háztartásbeli cikkek olcsón eladók. Ujvidék, Móra Ferenc (Adamovics) utca 39. 4890

ELADNÁM Ujvidéken villaszerűen és elsőrangú anyagból épült házamat: 5 nagy szoba, nagy luxus fürdőszoba és teljes komfort. Esetleg a házat belgrádi egy nagyobb vagy két kisebb lakásból álló házzal vagy csak a lakást belgrádi lakással elcserélném. Cím a kiadóban. 4912

KERTI SZÉKEK, szekrény, öszszecsukható ágy, porcellán eladó Braun, II. Rákóczi Ferenc ut 50. 4960

ELADÓ TELJES vendéglői berendezés. Vevő maradhat a helyiségben. Feltételek igen kedvezőek. Ujvidék, Erzsébet tér 7. 4961

JÓL BEVEZETETT fűszer és csomagkereskedés, Ujvidék központjában, nagyon jól felszerelt teljes áruházzal más vállalkozás miatt eladó. Cím a kiadóban. 4957

ELADÓK angoranyul ketrecek Ujvidék, Levente utca 12, a Tözségi épület megett. 4957

JÓL BEVEZETETT fűszerüzlet be-
tegség miatt azonnal eladó. Siági
Imre, Zombor, Rákóczi-ut 48. 4988

ÉTTEREM és vendéglő eladó. Uj-
vidék, Levente-utca 8. A volt báni
palotával szemben. Ugyanott eladók
hordók és ballonok is. 5004

JÓLBEVEZETETT cukrászda Kor-
zón eladó. Cim a kiadóban. 5009

ELADÓ: fél fehér szoba madrac
nélkül. Ujvidék, Zrinyi Ilona 24 sz. 4995

PORSZIVÓGÉP alig használt, el-
adó. Ujvidék, Duna-utca 5. 4998

JÉGSZEKRÉNY, íróasztal, plüss
utitakaró eladó. Ujvidék, Vásár-utca
29. Megtekinthető d. u. 1-3 óráig. 4999

JÓKARBAN levő kis kukoricada-
ráló motorral együtt sürgősen eladó.
Brasnyó Mihály, Óbecse, Mátyás Ki-
rály utca 163. 4958

KÜLÖNFÉLE butor eladó. Alföl-
di (Sumadiszka) ucca 2. Ujvidék. 4945

2 SZEKRÉNY és más butor el-
adó, ugyanott ujvidéki házat elce-
relnök belgrádi vagy zimonyi ház-
zal 300-350.000 dinár értékben.
Cim a kiadóban. 4946

SPRIC KOMPRESSOR villany-
motor meghajtással festők és mázo-
jók részére eladó. Jung, Ujvidék,
Gyöngyvirág 28. 4950

JÓKARBAN levő használt buto-
rok, tükör, kályha és cső eladó.
Pummer Sándor utca (Láza Telecs-
ki) 9. II. 3. 4973

UJ HÁZ, minden berendezéssel,
vagy anélkül eladó. Rigó utca 2. —
(Orosz utcán át.) Todorovicsné. 4974

KUKORICA DARÁLÓ, egy hen-
ger- és egy kódarálóval, 2 motorral,
teljes felszereléssel, valamint takar-
mány kereskedés leltárral együtt el-
adó. Cim a kiadóban. 4833

ELADÓ jólbevezetett élelmiszerüz-
let. Bővebbet: Ujvidék, 1941 április
13-utca (Temerini) 34. 4916

NAGY »DEUTZ« 8 HP. nyersolaj
favágó motor eladó. Sztaniszláv-
vity Milán, Püspökszállás. 4918

KOFFER RÁDIÓ 4 csöves »Nora«
gyártmányu, kitűnő állapotban el-
adó. Majoros, Ujvidék, II. Rákóczi
Ferenc-ut 114. 4919

HENTESÜZLET berendezéssel el-
adó. Cim a kiadóban. 4978

KIELBOOT sportesónak, jó álla-
potban, olcsón eladó. Érdeklődni
Braun szücsnél, Ujvidék, II. Rákóczi
Ferenc-ut 36. 4981

FEHÉR HÁLÓSZOBA, egy széles
ágygal dupla madracral eladó. Ujvi-
dék, Hitler Adolf-utca 3. I. emelet. 4983

Pályázati hirdetés

Horgos község lakossága az 1914-
18 évi világháború hősi halottainak
emlékművet akar állítani. Az em-
lékmű megtervezésére és elkészíté-
sére pályázatot hirdet s a most fel-
szabadult Délvidéken élő szobrász-
művészeket (őstehetségeket is) fel-
bírja, hogy pályázataikat folyó évi
július hó 5-ig Horgos község elöljár-
óságánál nyújtsák be, ahol a kö-
zelebbi feltételek megtudhatók.

A benyújtott terveket a község
szoborbizottsága nem díjazza.
Horgos, 1941 június hó 19-én.

Horgos község Hősi Emlékmű
bizottsága.

KÜLÖNFÉLE

PAPLANT készítenek pehelyből,
gyapjuból és vattából. Ugy ujak,
mint régiek átdolgozását vállalom.
Házakhoz is megyek. Bulyovcsics
Béla, Ujvidék, Magyar utca 53.

BOCSKAI, levente, vasutas, pos-
tás stb. sapkák legolcsóbb forrása
Volga — Cenciper Borbála, Ujvi-
dék, Alkotmány utca 1. 3590

NYÁRRA csodás mintájú inpr-
méseket, könnyű kosztüm szöveteket
vásároljon **VRBASKI**-nál, az olcsó
rőfősnél. Fő-utca (volt Kr. Alek-
szandra) 9. 3645

MAYER GYÖRGY bőrdandós, ké-
szít rendelésre és raktáron tart uta-
zó, akta, piaci és női kiegészítőket,
végez minden szakmabeli javítást.
II. Rákóczi Ferenc-ut 20. 3749

JÓDFÜRDŐ Bácszentiván (Prigr.
Szv. Ivan) Zombor mellett megnyit.
Kiválóan alkalmas rheuma, isiász,
csusz, bennulások, női betegségek,
gyomor- és bélbajoknál stb. Olcsó
árak. A fürdő vezetősége. 4024

SAJÁTERMÉSÜ kadarka ubor
1.10, ókadarka 1.30, fehéres kövidin-
ka 1.40, rizling 1.50. Szuhaneck Sán-
dor, Jánoshalma. 4409

NAGYBECSKEREKI 21.000 pen-
gő értékű üzletemet elcserélném
hasonló értékű bármilyen bácskai
ingatlannal vagy üzlettel. Bővebbet
dr. Névitynál, Ujvidék, Jókai Mór
(Pasityeva) utca 37 sz. alatt. 4785

OKMÁNYOK, iratok fordítása
szerbről-németről magyarra. Szak-
szerű, pontos és gyors munka. —
**UGYANOTT MAGYAR NYELV-
OKTATÁS.** Gr. Csáky István (Dub-
rovácsi) ut. 11. 4802

ALIG HASZNÁLT rőfősáru be-
rendezés eladó. Érdeklődni: Ujvidék,
Alkotmány-utca 5. 4809

ELADÓK használt kévekető ara-
tógépek. Cormick, Massey Haris,
Deering, Champion és Lanz. Mud-
rinszki Jovica géplakatos, Szent-
tamás. 4814

A JUGOSZLÁV HADSEREG el-
vitte lovat. Ismertető jele: nagy
fekete kanca, bal hátsó lábán szür-
ke folt van. Nyomravezetője 40
pengő jutalmat kap. Cim: Gere Ist-
ván sörös, Csantavér. 4850

»DÉLVIDÉK HAZATÉRT« se-
lyemzsebkendők kaphatók, viszont-
eladóknak is, Varga Józsefnél, Uj-
vidék, II. Rákóczi ut 35. 4853

TÜZHARCOŠOKNAK! Elveszett
világháborús kitüntetések, tartalé-
kos tiszti kinevezések, valamint se-
besülések és hadifogság idejének
igazolásához szükséges adatokat a
Rendeleti Közlönyök és Háborus
Veszteségi lajstromok alapján való
kutatását vállalom; (Válaszbélyeg).
Megkeresések küldendők: **IRODA-
KÖZPONT.** Budapest, V. Szent Ist-
ván krt. 18. 4887

HARASZTI JULIA varrodája vál-
lal férfi és női fehérnemű varrást
olcsón, a legjobb kivitelben. Ujvi-
dék, II. Rákóczi Ferenc-ut 84. 3880

ELSŐRENDÜ magyar házikoszt
kihordásra is kapható Bethoven
(Laza Sztanojevics) utca 6. fsz.
Ujvidék. 4732

Pick szalámi

állandóan kapható. Szántó János
»Konzum« kávé és tea szaküzletben,
Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 2.
Telefon 40-68. 4863

PAPRIKÁT, örömet a legkedve-
zőbbben beszerezhet tetszészerinti
csomagolásban. Ügynökök jól keres-
hetnek. **PÓSA LUKÁCS**, paprika-
nagykereskedő, **SZEGED**, Mikszáth
Kálmán utca 5 sz., udvari üzem. 4954

ESZÉKI HÁZTULAJDONOS el-
cserélné házat Horvátországba köl-
töző zombori háztulajdonossal. Cim
a kiadóban. 4341

LEVENTE (Boeska) sapkák, rő-
vidáru és diák cikkeket legolcsóbban
Belusevitynál, Szücs u. 11. 2716

Jeges mészáros

a fogyasztó barátja. Csak elsőren-
dű állatot vág, jó húst mér, kiszól-
gálása figyelmes. Ujvidék, II. Rákó-
czi Ferenc-ut 59. 4651

FIGYELEM! Az összes katonai és
Levente egyenruházati cikkeket leg-
olcsóbban beszerezhetők Kormos
István úri és egyenruha szabó, Ujvi-
dék, Andrassy utca 4. 4969

GŐZGÉP, gépkocsi és az összes
gázmotorok javítását vállalja Leit-
heim Ferenc gépjavitó műhelye, Uj-
vidék, 1941. április 13 ut (Temerini)
49. Telefon 27-18. 4970

RÉGI BUTOROK fényezését ma-
gánháznaknál vállalom. Olcsó és
szakszerű munka. Cim: Ujvidék,
Árpád utca 7. 4975

KERÉKPÁR-TÁBLÁK, kerékpár-
hátsólámpák, email-táblák felírások-
ra nagyban és kicsinyben Müller
vaskereskedésében, Zombor. 4923

KÖZÉPISKOLAI tanulókat ellá-
tással, pedagógiai felügyelettel fel-
vesz Abelschauer nyug. tanító, Ujvi-
dék, Alkotmány-utca 29. 4903

Zsolnai majolika

kulacsok, legfinomabb likörökkel
töltve reklám áron, Szántó János
»Konzum« kávé és tea szaküzleté-
ben, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut
2 Telefon 40-68 4865

TRANZSAMENTEN levő 5 szobá-
ból, mellékhelyiségekből álló villá-
mat kéthold szőlővel és gyümölcsös-
sel eladnám vagy elcserélném ujvi-
déki ingatlannal. Cim a kiadóban. 4941

SZOBAFESTŐK! Legujabb min-
takönyvem ingyen megküldöm. Ir-
ja meg saját és kartársai címét. Bar-
celona világhiállítás aranyérem-
mel kitüntetett minták! Sebestyén
László iparművész. Budapest VIII.
Csobánc u. 8. 4963

SÁS kapható. Id. Juhász Mihály,
Ujvidék, Rákóczi Ferenc ut 76 (Fu-
taki). 4952

CUKRÁSZOK és fagyalt árúsítók!
Tölcsér és kosárka kapható. Plevna
cukorka gyárban. Ujvidék, Jókai
Mór (Pasics)-utca 24. 4077

Nyomatványait **URÁNIA**
rendelje a REGGELI
ÚJSÁG-ot előállító **NYOMDÁBAN**

II. Rákóczi Ferenc ut 50. Telefon 20-58

BÉRHÁZ, 2 emeletes, 15 lakással
évi jövedelme 8.000.— pengő, ár
120.000.— pengő.

BÉRHÁZ, 2 emeletes, 6 lakással
évi jövedelme 5.000.— pengő, ár
85.000.— pengő.

MAGÁNOS HÁZ, nagy kapuval
istállóval és kerttel azonnal kiadó.

»MIRKOV«, Mussolini Benito-ut 3
Ujvidék. 4980

SPARKLET, szénsav töltények is-
mét kaphatók. Ára: tucatonként 1.44
pengő. Nisevics, Ujvidék. 4974

ELVESZETT pénteken egy fekete
anyakoca. A becsületes megtaláló
jutalom ellenében adja át Ujvidék
Huszár (Dalmatinszka) 9. szám alatt
4984

BELGRÁDI központban levő két-
emeletes új házat elcserélném uj-
vidéki hasznoló vagy kisebb házzal
Érdeklődni lehet Ujvidék, II. Rákó-
czi Ferenc-ut 112, a papir üzletben
5005

A VÁROSI AUTÓBUSZOK f. hó
20-tól nem állnak meg a nagytem-
plom előtt. A megállóhely a Horthy
Miklós sugárut »Rex« mozi elé he-
lyeztetett át. A fővonal autóbuszok
várakozó megállóhelye a Deák-téren
van. A Strand-fürdőhöz közlekedő
autóbusz megállóhelye Horthy Mik-
lós-sugárut és Gróf Teleky Pál-utca
sarkára van áthelyezve. 5008

NYILTTÉR

Feleségem Csobán Katica, szül.
Szarvas Katica, folyó hó 18-án már
többször megismétlődő eset után uj-
ból elhagyott. Ezekután nem ismer-
em el többé házastársnak és érte-
semmi felelősséget nem vállalok.

Ujvidék, 1941 június 21.

Csobán Ferenc, fodrász

Felhívás

Óbecsén Sztójšin Borivoj és társai
könyvnyomdáját (Planéta-nyomda)
megvettem. Felhívom nevezett üzlet
esetleges hitelezőit, hogy követelé-
seiket 8 napon belül jelentsék be
nekem, mert későbbi bejelentéseket
az üzlet átruházási törvény értel-
mében nem vehetek figyelembe.

Óbecse, 1941 június 19-én.

Terék Márton,
nyomdatulajdonos.

*) E rovatban közöltekt nem
vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS

Hálás szívvel mondunk köszönetet
mindazoknak, akik felelhetetlen ha-
lottunk

SIPOSS JÁNOS

magánfőosztály

temetésén megjelentek, részvétvilat-
kozatukkal, koszoru és virágadoma-
nyukkal mély fájdalommal enyhíteni
igyekeztek.

Külön köszönetet mondunk az Első
Magyar Általános Biztosító R. T.
igazgatóságának és tisztviselői kará-
nak a temetésén való megjelenésért,
koszoru adományért és a szívhez
szóló bucsuztatásért. Ugyazintén kü-
lön köszönetet mondunk a Tűzharcos
szövetség, a volt Magyar Párt, vala-
mint az UAC vezetőségének és tag-
jainak a temetésén való megjelenésük-
ért, a koszoru adományukért és a
megható bucsuztatásukért.
Ujvidék, 1941. június 21.

A gyászoló család

MELEGHY A. PÁL

BUTORGYAR LERAKATA

UJVIDÉK

Duna utca 17. Telef. 40-95

Nagy választék egyszerű és különleges konvhák, előszobák, színes kombinált szobákban stb. Kárpitosárúk és hajlított bútorok. Sajál fagőzölde és gőzszárító.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen leányunk, a legjobb testvér és rokon

Mathes Évi

elhunytá alkalmából részvénytulajdonosokkal, koszoru és virágadományokkal valamint a temetésen való megjelenésükkel mértetlen fájdalomunkon enyhíteni igyekeztek.

Külön köszönetet mondunk a „Jugendruppe” S. D. K. B.-nak és a Soa illatszertár főnökének és alkalmazottainak a temetésen való megjelenésükért és a koszoru adományukért.

Ujvidék, 1941. június 21.

A gyászoló család.

Szerb vagy jugoszláv írású írógépet hivatalos MAGYAR írásúra

a legszakszerűbben csakis

Bíró István

speciális író és irodai gépek javító műhelye alakítja át

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 63. Tel. 28-82

„ALBA”

Csiszolt üvegek és tükrök

Kirakatok minden méretben

Mindennemű siküveg.

Ujvidék

Petőfi utca 53

Telefon: 22-45

Furnir-

ragaszlemez

Gyors és

pontos

kiszolgálás

Kérjen

Árajánlatot!

PALLASZ MOZI Posta utca 7.

BEMUTATO

VERONIKA, HOGY TEHETED...?!

Vigjáték. 16 éven aluliaknak nem engedélyezett! Főszereplők: R. A. Roberts, Gusti Huber, W. Albach-Retti.

Titeli elsőosztályú féglá

kapható június 20-tól kezdve bármely **menyiségben**, versenyképes aron, vasuton vagy vizen szállítva. Rendeles levélben vagy levelező lapon.

Szücs Ferenc és Társa

TITEL, postafiók 10.

Varroda sürgősen eladó

Nyolc hónappal ezelőtt legmodernebbül berendezett varroda 46 Wertheim-gyártmányú varrogéppel, amelyek közül 7 motorral van felszerelve, 6 gomblyukvarrogép Singer-motorral, melyek egyenként 800 lyukat varrnak óránként borre, gummirra, vaszonra és posztóra, 2 gombfelvarró gép, (óránként 1000 különböző nagyságú gombot varrnak) egy z. emegőgép, szörmevarrogép, 8 különféle stancológép, valamint minden szükséges szabófelszerelés, 2 KURIS gyártmányú motoros vágógép 300-szoros és 20 cm.-es vastagságot vág, 2 vasalómegőgép kályha, 16 szabó és 16 szénvasaló, 200 hokkedli, 30 különféle asztal, 25 különféle állvány, 3 irodafelszerelés, 3 latinbetűs írógép, 500 fogas együttesen vagy darabonként eladó. Közeli felvilágosítás Ujvidék, Aimaska 3

Jó vásznat és szövetet

Bizalommal vásárolhat

A ujonnan megnyílt

HORVATH és SOMOGYI

rőfős üzletben

ÚJVIDÉK

II. Rákóczi Ferenc út 60.

LEVENTÉK!

Első ujvidéki LEVENTE SZAKÜZLET raktáron tartja az összes cserkész-és levante öltönyöket valamint az összes felszerelési cikkeket. Jelvények, szíjak, ingek, nyakkendők, vaipántok kizárólag nálam szerezhetők be.

Papp József Ujvidék, Mussolini ut 15

Fagyilaltot Kornétot

az elismerten remek ízekben és minőségben fogyasztson

Mojszovics cukrászdájában

II. Rákóczi Ferenc ut 74 sz.

GAMBRINUS

étterem és söröző

Ujvidék, Vasember-palota

Faredőnyök Vasredőnyök

elsőrendű kivitelben. P. 21 m □ kérjen árajánlatot: **KISS redőnygyár** Szeged, Délbáb u. 2-4

Claridge Pensio

Budapest Bécsi-utca 5 sz. Tel. 182-827 A belváros szíveben legmodernebbül berendezett családi otthon. Minden szobában telefon, kettős konyha, mérsékelt árak

Délvidéki szülők

gyermekük számára július-augusztus hónapokban kedvezményes nyaralást rendez a

Mecseki Magaslati Gyermenyüdülő

Vezető: Wortmann Magda, okl. középiskolai tanárnő. Szakszerű felügyelet, állandó orvosi ellenőrzés, napi ötszöri, bőséges étkezés. Megfelelő számú jelentkezés esetén az intézet Ujvidéken, Szabadkán és Zomborban veszi át a szülőktől gyermekeiket. Teljes napi pansio díja 6— pengő. Helybeliek részére prospektus a Reggeli Ujság kiadóhivatalában, vidékieknek készséggel küld az intézet városi irodája. Pécs, Mária u. 43.

40.000 hold gyönyörű erdő pompás levegőjével és a magaslati nap csodás erejével újajélve tér vissza minden növendékünk szülői házába. Számos elismerő és köszönő levél, orvos-szülőktől is

»TECHNIKA«

Írógépszaküzlet és javító műhely átalakít

ciell betűs gépeket magyarra

Tulajdonos: Sántha Dezső

Ujvidék, fő utca (volt Kr. Petra I.) 11 az udvarban

Délvidéki vendéglősök és kereskedők figyelmébe!

RUMOT, LIKÖRT, PÁLINKÁT, BORT, MÖLNASZÖRPÖT

minden mennyiségben szállítok, vagon-tételekben, hordókban vagy palackozva, igen előnyös árért. Raktáron tartom a legfinomabb pezsgőfajtákat. Délvidékre szóló szállítási igazolványom van!

Kunsági Rum és Likörgyár

Tulajdonos **Kucska Mihály** Szeged, Kossuth Lajos-sugárút 21 sz.

Málnaszörp Citromszörp Narancssörp

legjobb minőségben a málnaszörp-főzözében

Ujvidék, Görög-iskola utca 10 sz. alatt kapható a g y b a n, kicsinyben pedig minden jobb üzletben. Postacím: **Guggenberger A. Béla**, Ujvidék Zrínyi I. u. 54

Bőrkabátok,

férfi és női vadász és motoros bőrruhák, bőrkabátok festése és javítása vízhatlanító anyaggal

Bőrruhagyár SZEGED Sajka u. 14

Az adai gőzmalom

keres azonnall belépésre:

Egy mérlegképes (malom) könyvelőt egy pénztárnokot egy főmagtárost

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó eddigi működésének rövid leírását, nyelvismereteit és fizetési igényeit. Csak keresztény pályázót veszünk tekintetbe. A pályázatok az Adai Gőzmalom hatósági biztosához intézendők (Ada, Bács)

Bőrruhagyár

Bőrkabátok férfi és női motoros nadrág és mellények és mindennemű bőrruhafestések vállalására helyi **Képviselet** keresek. Szeged Sajka u. 14

Makulatura papiros

kapható a Reggeli Ujság kiadóhivatalában

GOLGOTA

LENKEYIMRE és FIA

Temetkezési vállalat

vállal temetést, szállítást és exhumálást

Ujvidék, Uspenszka u. 19

TELEFON: 26-90

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 50

Telefon: 21—37, éjjel 20—58

Laptulajdonos: **Andrée Dezső**.

Előfizetés:

Egy óra . . . . . 4.— pengő

Három óra . . . . . 11.60 "

Félévre . . . . . 23.— "

Megjelenik naponta.

Budapest, az ország szíve

Kép fővárosunk multjából és jelenéből

Az óbecsei községi előljáróság hazafias és nemzetfejlesztő előadássorozata keretében előadta:

Sólyom Jenő, hadnagy

az óbecsei járási katonai parancsnok segédírszje

Óbecse község előljárósága, mint röviden jelentettük, hazafias és nemzetfejlesztő előadásokat rendez. Az első előadást Sólyom Jenő hadnagy tartotta »Fővárosunk« címmel. A közvetlen hangja, kitűnő és mindvégig élvezetes és nagy sikert aratott előadás tartalmát az alábbiakban közöljük:

FŐVÁROSUNK MULTJA

A Duna királynője, Budapest, nem véletlenül fejlődött milliós várossá. A dunai étkelő helyet földrajzi helyzete tette településre alkalmassá. A honfoglalás előtti rómaiak, hunok, gótok, avarok, frankok lakták e helyet. Városról a tatárjárásig nem lehet beszélni, hiszen királyaink aig tartózkodtak Budán. Eleinte Esztergomban, Székesfejerváron és Veszprémben laktak.

Buda és Pest lakossága ezidőben vegyes. Németek és olaszok mellett szerbek, flamandok, vallonok és frankok laktak. A mohácsi vész sok magyart pusztított el, s a török megszállás 1541-ben Budát keleti várossá teszi. A magyarok helyét ekkor törökök, zsidók és szerbek foglalják el. A kereskedelem szerbek és zsidók kezébe került. A százötvenéves török uralom után hamarosan megkezdődött a telepítés. 1720 körül Pesten háromszor annyit volt a német polgár, mint a magyar. A magyarság térfoglalása hosszú időbe került, mert még a szabadságharc idején is a főváros lakosságának többsége német volt. Budapest a megmagyarosodását a magyar nemzeti nyelv térfoglalásának, a főváros természetes kialakulásának, a közlekedés fejlődésével a főváros eliparosodásának, a vidéki magyar lakosság beözönlésének köszönhette. Míg a népesség száma 1869-ben 270.476 volt, 1940-ben már 1 millió 216.000-re emelkedett.

A NEMZETI ESZME UJABB FELTÁMADÁSA

Az előadó ezután a főváros lakosságának nemzeti megőrzését ismertette 1880-tól 1930-ig. A világháborút követő éveket a következőképpen vázolta: A világháború a harctér mögötti legkisebb falvaktól a kisebb városokon keresztül Budapestig érezte hatását. Az összeomlást követte a 4 hónapig tartó bolsevizmus. Ez az idő volt a főváros legsötétebb napja. Az egész város terror alatt élt, nincs élelem, nem volt lakás, az újságok egymásután szüntek meg, tilos az őszi magyar véleménynyilvánítás. A nemzeti érzés e végveszélyben ismét felébredt. 1919 november 19-én, az otrantói hős, nemzetünk országgyűlési kormányzója, vitéz nagybányai Horthy Miklós a szegedi magyar csapatok élén bevonult Budapestre s ez a nap volt feltámadásunk kezdetének első pillanata. Kis-sé sötét volt még 1920 június 4., a trianoni békeparancs aláírásának napja. A megszállt országrészek magyar lakosságának kiűldözöttjei ezrelével menekültek Budapestre. Nincs elég lakás, s a kiűldözöttek vasúti kocsikban húzódnak meg csa-

ládjaikkal, dermesztő hidegben, ki-bírhatatlan nyári forróságban. Hála a Mindenhatónak, rövid ideig tartott. 1920-ban ismét megindult a főváros lassu talpraállítás.

KÖZMŰVELŐDÉS ÉS KÖZIGAZGATÁS

A kinévezett tisztviselők lélekszáma 1869-ben 457, 1900-ban 1007, 1913-ban 1210, 1920-ban 2262, 1930-ban 2217, 1940-ben 2650 volt. Az analfabéták százaléka száma 1869-ben 36,8, 1900-ban 21,5, 1913-ban 15,1, 1920-ban 11,2, 1930-ban 8,7 és 1940-ben 6,1. Foglalkozási ágak szerint a lakosság 1935-ben az alábbiak szerint oszlott meg: Östermeléssel 10.604, bányászattal 1.201, iparral 411.289, kereskedelemmel stb. 172.522 személy foglalkozott, a közlekedés szolgálatában 61.244, közszolgálatban 139.003 ember állt, katoná 12.905, napszámos 22.419, nyugdíjas és magánzó 78.567, háztartási alkalmazott 64.611, egyéb foglalkozású 48.952, ismeretlen foglalkozású 36.205 volt.

Fővárosunk a világ legnagyobb és legbővebb hévforrással rendelkező metropolisza. Budapest geológiai felépítéséről szóló fejtegetésekből tudjuk meg, hogy a sárgás, sűrű, iszapos, ugynevezett kisceli agyag foglalja magában azt a sok vizet, amely a budai oldalon a dolomit és mészkő repedésein szivárog be. Az ekként mélyre került víz egyrészt felmelegszik, másrészt nagy nyomás alatt áll. A dolomit, mészkő és a kisceli agyagréteg ilyen elhelyezkedésének köszönheti fővárosunk egyik legnagyobb kincsét, a bővizű és világhírű hévforrásokat. E réven lett Budapest a gyógyfürdők városa. Jelenleg 21 nyilvános fürdőhelye van. Hévízeinek teljesítménye napi hetvenmillió liter. Sehol a világon hasonló mérvű hévforrás nincs. A források némelyikét már a régiek is ismerték, hiszen már a keltáknak és rómaiaknak volt itt fürdőjük (Aquincum). Mátyás király budai gyógy-palotájáról Bonfinius számol be. A törökök a régiek mellé újakat építettek. A Rudas-fürdőben ép állapotban most is látható az a szép, boltozatos mecsetszerű fürdő, melyet 1556-ban Szokoly Musztafa basa

épített. A császár fürdőben szintén látható törökidőből származó emelet. A legszebb és legmodernebb a Gellért-fürdő, 1911-18-ban épült kilencmillió 700.000 aranykorona költséggel. A főváros keserűvíz forrásai: Hunyady János, Ferenc József az egész világon ismeretesek. Évente 5-6.000.000 palackot töltenek meg keserűvízzel és naponta százszérvél küldik külföldre. Európa legmelegebb forrása a városligeti ártezi kut, 73,8 C fok a gyógyvíze, mely 970,4 m mélységből tör elő.

A DUNA TELEN

A főváros éghajlati viszonyainak ismertetése után a Dunáról mondott érdekes adatokat. A hatalmas folyó 192.000 négyzetkilométer vizét hozza s amikor 5,7 méterre van a 0 pont felett, akkor másodpercenként 7 millió liter vizet szállít. Ez a vízmennyiség egy nap alatt elegendő lenne ahhoz, hogy a várost 7 méter magasságig elborítsa...

Az egyébként békés Duna jege árvíz idején igen veszedelmes. A szabályozás előtt 1829/30 telén 99 napig, 1879/80 telén 70 napig állt a jég, a szabályozás után a helyzet megváltozott, például 1929/30 telén csak 55 napig volt befagyva a Duna. Budapest ma Európa egyedüli kontinentális tengeri kikötője, s ezáltal összekötő kapocs a Levante és Nyugat kereskedelme között.

RÉGI ÉS ÚJ HIDAK

Az előadás egyik legérdekesebb fejezete a fővárosi hidak történetének ismertetése. Állítólag Aquincumnál már a rómaiak is építettek hidat. Honfoglalás előtt Kelenföld (ma Tabán) táján, valószínűleg jégen keltek át a Dunán. Hogy hidat vertek volna, nem tudjuk. A tatárjárás idején nincs hid a Dunán s ezért a tatárok tél előtt hóditó utjukban nem tudtak tovább menni. Zsigmond király — Bonfinius szerint — hajó, illetve lánccal összeköthető hidat akart építtetni. Buda elfoglalásáig komppal bonyolították le a forgalmat a Dunán. A törökök hatvan hajón nyugvó 690 méter hosszú, 7 lépés széles hidat létesítettek. Ez a hid 1686-ig állt fenn. 1735-ig komppal közlekedtek, 1736-ban »repülő«-hi-

dat létesítettek. 1767-ben Mária Terézia 40-47 hajóból álló hidja készült el. Forgalma nagy volt, katonák, nemesek, városi polgárok, hivatalnokok vámot nem fizettek, mégis a hidvám évente 50.000 forintot jövedelmezett. Ez a hid a Lánchid megnyitásáig állott fenn. A Lánchid a főváros legszebb hidja 1842-47-ben épült. A modern hidak közül a második az 1872-76 között épült Margithid volt. A Ferenc József hid 1894-1906-ig készült. A megnyitás emlékére a király a pesti hídfőnél ezüst szöveget vert be. Az Erzsébet-híd (1899-1905) építésekor a legnagyobb egyhajlású hid volt. Elhelyezését illetően sok vita támadt. Bánffy akkori miniszterelnök mindenáron egyhajlású hidat akart, mert akkor még ilyen nem volt a világon. A tervnek erős ellenzéke volt. Bánffy azonban ügyesen cselelt alkalmazott, azt referálta Ferenc Józsefnek, hogy csak az egyhajlású hid alkalmas Budapestnek. A legközelebbi udvari bál alkalmával, amikor a meghívott fővárosi urak előadták a királynak kérésüket és óhajukat, a király barátságosan megígérte a hid építését, csapán azt tette hozzá: »Hanem aztán ugye egyhajlású lesz?« Ezzel az ügy elintéződött, az ellenzék le volt szerelve. A hid megépítése körül technikai nehézségek is felmerültek. A budai hídfő pillérének építése közben meleg forrásra akadtak, amely naponta 60.000 hektoliter vizet ontott magából. A forrást betömtek. Később, amikor a hid vasserkezte felépült, a budai hídfőn csuszamlást éreztek, amely abból származott, hogy a meleg források az aszfalt réteget megolvastották. Ennek megakadályozására a hídfő két részét fallal kötötték össze és előépítményrel látták el. Az összekötő vasúti hid, a Duna első vasúti hidja 1873-76-ban épült, a háború előtt közvetlenül új hidat létesítettek. Az újpesti vasúti hid 1893-96-ban épült. A Horthy Miklós hid 1933-37 között készült. A budai hídfőn van a tengerészeti emlékmű, a fiumei tengerészeti akadémia tornyának 1/10-es kicsinyített mása. A jelenleg épülő Árpád-híd Óbudát köti össze Angyalfölddel s Óbudát rövidesen kiszabadítja a szűk sikátorok tömlőcéből. A leghosszabb (808 m) dunai hid lesz.

A VILÁG LEGMAGASABB RÁDIÓANTENNÁJA

A régi közlekedési viszonyok ecsetelésénél felhozta, hogy Vörösmarty 1839-ben Pestről Debrecenbe 7 napig utazott. A városban a konfliktusok 25 krajcárért vitték az utast a városligetbe. Az első omnibusz 1832-ben lett népszerű s az első lovasut 1827 augusztus 20-án kezdte meg járatát. Az első villamos 1887 november 24-én indult. A főváros tulajdonában levő BSZKRT vállalatnak 1937-ben 28 kocsiját volt, 1052 motorkocsija, 894 pótkocsival 311 millió utast szállított és bevétele 55.000.000 pengő volt. Pálya hossza 331 km., személyzete 13.200 ember. A földalatti vasut 1896-ban készült (Európában Angliát kivéve az első volt). A várba vezető gőzszikló 1868-69-ben épült. Ma ma villany-

Hol lakjunk ??? Hol szórakozzunk BUDAPESTEN

SANGHAY BAR

Minden este 9 óráig!

éjjel 2 óráig

A HIRES BUDAPESTI SZÓRAKOZÓHELY
Szenzációs műsor! Tánc!
10 ragyogó Sanghay-Girl
Budapest, Horty Miklós-út 60. Directrice: La Bella Novotna

Gül-Baba PENSIO

MECSEK-UTCA 14

Közvetlenül a Margithid budai hídfőnél

Telefon 16 64-36.

Buda legszebb részén. — Polgári árak

A Szeiffert KÁVÉHÁZ étteremben

budai MARGITHIDNÁL

A legjobb magyar nótáénekes

Orbán Sándor énekel

SÁRKÖZY GYULA cigányzenekara muzsikál

Délvidékieket szeretettel várja a tulajd. Tihaméry Kálmán

PERTRIX
zseblámpaelem és anódtelep

VARTA
ACCUMULATOR

Világmarika
Gyártja:

TUDOR
Accumulátorgyár R. T.
BUDAPEST

sikló van, hossza 100 méter. A fogaskerekű vasut 1874-ben létesült, hossza 2382 méter. Az első hajó Wien és Pest között 1830 április 14-én 14 és fél óra alatt tette meg útját. A kikötők ismertetését a repülőterek ismertetése követi. Ebből megtudjuk, hogy 1910-ben elsőnek a Magyar Adorján János emelkedett a levegőbe. Az első postát Budán 1762-ben, Pesten 1787-ben állították fel, a táviró 1870 óta lendült fel nálunk, a telefon 1881-ben létesült. A rádió történetéből megtudjuk, hogy a lakihegyi rádió antennája (314 m. magas) a világ legmagasabb antennája.

A FŐVÁROS GAZDASÁGI ÉS KÖZEGÉSZSÉGÜGYI VISZONYAI

Budapest főváros évi átlagos áru-felhozatala 62 millió mázsa. Ebből 1,6 millió q külföldi szén, 16.200 q belföldi szén, 219.000 q déli gyümölcs, 184.800 q rizs, 150.000 q rotációs papír, stb.

Nagy gondot fordít a főváros vezetőse a közegézségügyi viszonyok javítására. Preventív intézkedésekkel óvja az egészséges embereket a megbetegedéstől és gondoskodik a betegek megfelelő gyógyításáról. A felhozott statisztikai adatok szerint az utolsó 60 év alatt 43-ról 14 százalékra esett a halászasok száma. Nagy szigorúsággal folyik az élelmiszerek, lakások, utak tisztaságának ellenőrzése. A Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézet laboratóriumában például 1930-ban 29.358 vizsgálatot végeztek. Ebből 14.629 esetben tejet vizsgáltak, azonkívül 783.070 piaci vizsgálatot tartottak. Lefoglalás, üzletzárás 2433 esetben történt. A lakáskérdés program szerint folyik. 1935-ben 59 százalék egy szobás lakásban 1 szobára 3 lakó jutott. E helyzetet kislakások építésével igyekeznek segíteni. Ma minden 9 emberre jut egy fürdőszoba s a szappanfogyasztás havonta átlag 2,5 kilogram.

BUDAPEST GYOMRA.

Husról 3 vágóhid gondoskodik. A levágásra kerülő állatot előbb Schermer-féle pisztollyal kábitják el. 1937-ben levágásra került 35.977 marha, 89.678 borjú, 43.599 aprómarha, 474.386 sertés, 1.699 süldő.

818 malac. Vásárcsarnok 12 van és a csepeli nagyvásártelep. Tejet a főváros annyit fogyaszt, hogy 25 literes kannákba öntve a kannák Dévénnytől Orsováig nem férnének el egymás mellett.

EGÉSZSÉGÜGYI VISZONYOK

Budapest lakosságának egészsége felett (1935-ben) 4059 orvos, 138 szülésznő, 747 gyógyszerész őrködik. Gyógyításra 93 kórház (klinika, szanatórium) áll fenn, 19.205 ágygal. 1935-ben 254.517 fekvőbeteg közül 138.725 gyógyult, 75.005 javultan került ki. A Pasteur intézet 1890-ben létesült. 1937-ben 4479 beteget gyógyítottak s csak 3 haláleset volt.

Az előadó ezután a régebben pusztított járványos betegségekről (pestis stb.) ad kimutatást. Budára is behurcolták a pestist. A vízvárosi plébánia területén 1146-ban haltak meg 10.000 lakos közül s egyszerre 28-30 halottat temettek. A megrémült nép máglyákat gyújtott és örvöngő önkínzással akarta az Uristen-től a csapás megszüntetését kérni.

VILÁGÍTÁS ÉS VIZELLÁTÁS

Ma Budapesten 29.364 drb. villanygőz szolgálat a közvilágítás céljára.

A vizellátást a káposztásmegyeri vízmű szolgálatja. 73 aknakut 9 km. távolságban, naponta 187.000 hl. vizet termel és szivattyuz a gyűjtőmedencébe. A főváros lakói fejenként s naponként 20 liter vizet fogyasztanak.

A XIII. századig csak az egyház, a XIV. századtól már a város is épített iskolákat. A törökök kiverése után 1713-ban 3 iskola volt Pesten. 1799-ben nyílt meg az első magyar nyelvű iskola. A XVI. századig Pestnek nem volt középiskolája. 1777-ben került a nagyszombati egyetem Budapestre. Ebben az évben Budán 634, Pesten 496 tanulót irtak be. A fővárosi iskolák adatai 1936-37 évről: 173 népiskola, 64 polgári, 49 középiskola, 31 szakiskola (ipari, kereskedelmi, iparművészeti, tanítóképző), 7 egyetem. A tanulók száma 117.323.

A RÉGI ÉS AZ ÚJ BUDAPEST

A muzeumok és műemlékek után a főváros építészeti kérdéseivel foglalkozott. Negyven-ötven évvel ezelőtt — mondotta a — az építkezés elgondolásai sokat változtak. A régi Pest-Budából csak a vár áll fenn. A száz év előtti Pestet elpusztította egy kétszázévtelennél jószándéku, de kegyetlen építőkorszak. A régi Hatvani-kapu melletti Nemzeti Színház már nincs meg. Egykor Pest volt az egyetlen tiszta empire stílusú város.

Az 1864-ben létesült, később pálmaházzal és aqvariummal kibővített állatkertnek állatállománya kb. 8000, 40.000 pengő értékben. 1922-ben a látogatók száma 1.051.137 volt, míg 1936-ban csak 353.896.

BUDAPEST JÓSZIVE

A szegényekről intézményesen csak a törökök kiverése utáni időkben gondoskodtak. Széchenyi György

Budapesti Butorszövet és Szőnyeggyár R. T.

BUDAPEST, III. BÉCSI-ut 259.

SZPECIÁLIS GYARTMÁNYAI: Butorszövetek, ágy és asztalterítőgarnitúrák, kerevetátvetők, plüss és moketták.

Városlíerakat: **PÁRTOS ZSIGMOND** cégnél
BUDAPEST, V. Bálványi utca 10

A fenti cikkekön kívül állandó nagy raktár mindennemű szőnyegekben, futó és kókusz-szőnyegek, gyapju és flaneltakarók, pokrócok saját kikészítései és külföldi fehéraruk, étkészletek, damaszt és lenaruk.

hercegprímás (1592—1695) óriási vagyonyát is a szegényeknek adományozta. Már 1775-ben tervbe vették az árvaház és dologház megnyitását. Az első árvaház 1843-ban nyílt meg 20 növendékkel. 1861-ben leányarvaház létesült. Fontos missziót teljesítenek e téren az egyházak menedékházai, szociális intézményei, a hajléktalanok menhelye, a Népszálló, a felruházási és neveltetési akciók, stb. Évente két millió pengőt költenek gyermekvédelemre és 14 milliót közjótékonyásra.

VAGYON A SZEMÉTBEN

Mint minden világvárosban, így Budapesten is korszerűen szervezték meg a szemétygyűjtést. E célból (1937-ben) 2890 embert foglalkoztatnak s ezek mellett (hólapátolás stb. alkalmakkor) 1000—10.000 alkalmi munkást is igénybe vesznek. A felhasznált járművek száma évente 1 vasuti mozdony, 81 vasuti kocsi, 3 villamosdaru, 87 autó, 34 hóeke, 169 locsolókocsi, 31 olajszállító tank, 2 aszfaltfurógép, 620 szemeteszkocsi, 122 személykocsi, 48 seprőgép. A szemétygyűjtőlédák száma 2550, a papírhulladék gyűjtőké 280 volt. Az igénybevett loállomány 600 drb. A szeméthegyből 1930-ban 207.805 kg. csont, 243.771 kg. rongy, 103.500 kg. vas, 56.675 kg. bádóg, 7.104 kg. bádóg doboz, 3.873 kg. réz, 46.630 kg. üvegcserép, 733.230 ép üveg gyűlt össze. Ezután röviden ismertette a nyersanyaggyűjtés fontosságát és az e téren tennivalókat.

RÓZSADOMB, A MOHAMEDÁN SZENTHELY

Budapest egyéb nevezetességei mellett, arról is ismeretes, hogy a mohamedánok zarándok városa. Mekka és Medina után a harmadik szenthely, mert a Rózsadombon nyugszik nagy szentjük »Gül Baba«.

AKI A DUNA VIZÉT ISSZA...

Budapestet — fejezte be értékes előadását — szívből és önmagáért lehet szeretni, mert mégis csak ez a mi Pestünk, a legszebb a világon. Sokat romboltak, sokat pusztítottak, de még többet építettek, csinosítottak rajta. Kedves nekünk, akik benne lakunk, de kedves az idegeneknek is, akik részint személyesen megismerték, vagy akik hallottak róla.

Megérdemli ezt fővárosunk, mert a magyarság munkájával rászolgált erre a szeretetre s ezen keresztül az egész magyar nemzet megbecsülésére. H.

M. kir. honvéd vezérkar főnöke 3871/Vkf. kat. köz. 1941. szám.

Hirdetmény

a kereskedelmi és magánalkalmazottak betegségi, baleseti és aggkori biztosításának ellátása tárgyában.

Mindazok a munkaadók, akik kereskedelmi vagy magánalkalmazottakat betegségi biztosítás végett a »Merkur Kereskedelmi és Magánalkalmazottak Egyesülete Zágráb, Betegsegélyző Pénztára«-nál, vagy a »Belgrádi Kereskedelmi Ifjak Egyesülete Betegsegélyző Pénztára«-nál jelentették be, illetőleg akik alkalmazottainak nyugdíjbiztosítását a belgrádi Nyugdíjintézet látta el, kötelesek kereskedelmi és magánalkalmazottaikat ennek a hirdetménynek kifüggesztésétől számított 8 nap alatt a munkaadó üzeme, vállalata stb. szerint területileg illetékes munkásbiztosító hivatalhoz, vagy annak kirendeltségéhez a többi munkavállalókra (alkalmazottakra) érvényes szabályok szerint bejelenteni. Ez a bejelentési kötelezettség mindazokra a munkavállalókra kiterjed, akik 1941 évi március hó 1-én már alkalmazásban állottak, vagy ezt követően léptek alkalmazásba, még abban az esetben is, ha az alkalmazottat a munkaadó az elől említett pénztár valamelyikénél annak idején már bejelentette, vagy ha valamelyik munkavállaló ennek a hirdetménynek kifüggesztését megelőzően, de 1941 évi március hó-e után az alkalmazásból kilépett. Amennyiben 1941 évi március hó 1-jét követően az alkalmazott javadalmazása változott, ezt a változást is egyidejűleg be kell jelenteni, valamint be kell jelenteni a munkából kilépést is a munkásbiztosító hivatalhoz (kirendeltséghez). Azokat a kereskedelmi és magánalkalmazottakat, akik ennek a hirdetménynek kifüggesztése után lépnek alkalmazásba, a többi munkavállalókra érvényes rendelkezések szerint kell területileg illetékes munkásbiztosító hivatalnál (kirendeltségnél) be-, illetőleg kijelenteni.

A területileg illetékes munkásbiztosító hivatal a teljesített bejelentések alapján a szóbanlévő munkavállalók után 1941 évi március hó 1-től kezdődően ki fogja róni a betegségi, a baleseti és az aggkori biztosítási járulékokat. Ha azonban a bejelentést teljesítő munkaadó igazolja, hogy a szóbanlévő alkalmazottai után a március hóra esedékes járulékokat a legelől említett pénztárak valamelyike, vagy a belgrádi Nyugdíjintézet már kiróta és erről a kirovásról a munkaadó már fizetési meghagyást kapott, a kirovársra illetékes munkásbiztosító hivatal a kirovást mellőzi.

Budapest, 1941 évi június 10-én.
WERTH HENRIK s. k.
gyalogsági tábornok,
a m. kir. honvéd vezérkar főnöke

Budapesti bevásárlási források

Szeretettel várjuk délvidéki testvéreinket

Budapesti Bélyegfőzsde
V., VILMOS CSASZAR UT 18.
NAGY VÁLASZTÉK RÉGI ÉS MODERN BÉLYEGBEN

„HAG” WIEN
LEÁNY VÁLLALATA,
rövidáru részvénytársaság
Budapest, V. Tisza István u. 18.

Bélyeggyűjteményeket
régí levelezést magas áron vesznek. Választékot hiánylista alapján küldök, ujdonságokat is
KEMÉNY bélyegkereskedése,
Budapest, VII. Erzsébet krt. 17

Bura Sándor: Rá van írva az arcodra (Ságyódy J. verse); b) Illa berek nádaik ere (Orbán Sándor). 7. Wilken: Légítámadás, induló (német légierők zenekara, vezényel Rudolf Schulze-Dornburg). 8. Distischer: Udvoztet az Alpokból (Polydor zenekara jódler kettősével). 9. Eröss Béla: a) Vannak el nem csókolt csokok; b) Minden piros-fehér rózsát (Magyar Imre cigányzenekara). 10. Alma a fa alatt (Cselényi József). 11. Rumba egyveleg (Continental zenekara). 12. Dankó Pista: a) Szőke kislány csitt, csitt; b) Andalgó; c) Halod Rózsám Katika (Magyar Imre cigányzenekara). 13. vitéz Major István: Szentelt föld, induló (Patria férfiak és a Folyamcserk zenekara, ifj. Fricsay Richárd).

10:00: Hírek.

10:20: Kedélyes emberek. Radomerszky Mihály dr. előadása.

10:45: Mit nézünk meg. A királyi temetkezési ékszereket a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti dr. Pásztory Balázsné, felolvasás.

11:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12:00: Harangzó. Himnusz.

12:10: A Melles Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó. 1. Lehár: Éva, előjáték. 2. Erkel: Bánk bán, ábránd. 3. Kiss Angyal Ernő: Részletek a Férjet keressék c. filmből. 4. Polgár Tibor: Napólyi szerenád. 5. Puccini: Püllangókissaszony, ábránd. 5. Beccé: Isola Bella.

12:40: Hírek.

1:20: Időjelzés, vizállásjelentés.

1:30: Hangfelmerek.

1. Humberdinek: Jancsi és Juliska, részletek (Anni Frind, Else Ruzicska-Schmidt, Eugen Fuschs). 2. Brahms: A hitatos bölcsődal (Basilides Mária). 3. Koechlin: Ha akarod, dal (Joseph Rogacsy). 4. Balakirev: Iszlamey (zongora: Cyrill Smith). 5. Massenet: Őszi gondolatok (Suzanne Duman). 6. Clement Károly: A gond (Köréh Endre). 7. Kodály: Székely keserves (Marosvásárhelyi római katólikus tanítóképző és gimnázium énekkara, vezényel Nagy István).

2:30: Hírek.

2:45: Műsorismertetés.

3:00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek.

3:20: Ilinczy László tánczenekara.

4:10: Ifjúsági rádió. Izzalmas uzsonna. Bóday Jenő dr. hangjátéka. Vezető Kilián Zoltán. Előadják a gyermekszereplők.

4:45: Időjelzés, hírek.

5:00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5:15: Pertis Pali cigányzenekara.

5:30: Látogatás egy kalotaszegi házban.

A közvetítést vezeti Gecsó Sándorné, hangfelvétel.

6:00: A vidék villamosítása és a rádió. Kádár Géza posta segédmérnök postaműszaki előadása.

6:30: A Rádió Szalónzenekara. 1. E. Fischer: Nagyvárosi romantika. 2. Farkas Ferenc: Két

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

magyar tánc. 3. Stolz Dunai álmok — keringő.

7:00: Hírek magyar, német és román nyelven.
7:20: Tréfiák és jelenetek a nyaralásról. Összeállította Liszt Nándor dr. Rendező: A. Balogh Pál. Közreműködők: Fellegi Teri, Haraszthy Mici, Kalmán Rozsi, Takács Rozsi, Zádor Györgyi, Ajtay Andor, Baló Elemér, Hajmássy Miklós, vitéz Hevessy Zoltán, Kovács Gyula, Mihályi Ernő, Pethes Sándor, Rátkay Márton, Szilassy Gyula, Vincze Ottó.
8:50: Lovasnyeremények.

9:00: A Délvidéki Dalos Napok műsorából. Közvetítés a szabadkai Magyar Olvasókör színházterméből.

1. a) Himnusz; b) Kodály: Nagyszalontai köszöntő; c) Deák Gerő: Zengjen a magyar dal; d) Szabados Béla: Hiszekegy. Előadja a szabadkai Magyar Olvasókör énekkara, vezényel Fehér Odón. 2. a) Schütz: Zsoltár (XVI. sz. adóból); b) Bach: Két egyházi dal; c) Haendel: Largó. Előadja Basilides Mária, az Operaház örökös tagja, zongorán kísérí Fricsay Ferenc. 3. a) Palestrina: Motetta; b) Kodály: Ave Maria; c) Bárdos Lajos: Karácsonyi bölcsődal. Előadja a Beszékert Budai Dalegyesület, vezényel ifj. Lányi Ernő. 4. A magyar dalok és a Délvidék. Elmondja Fülei Szántó Endre dr.

9:40: Hírek.

10:10: Beszékert-zenekar. Vezényel Müller Károly. 1. Sousa: Washington-örseg, induló. 2. Verdi: A négy évszak, baletzene a Szicíliai vécsernye c. operából. 3. Pécsi József: Turáni népdalok.

11:00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11:25: Közvetítés a Debrecen-étteremből. Horváth Rezső cigányzenekara muzsikál.

12:00: Hírek.

BUDAPEST II.

6:00: d'Indy: Szimfónia zenekarra és zongorára.
6:30: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

7:00: A Rádió Szalónzenekara.
1. Fries Károly: Ilyenek a férfiak — előjáték. 2. Rixner: Balettelőzet. 3. Belli: Bolero. 4. Bortkiewicz: Gavotte caprice. 5. Sipos — Vécsey: Tangó. 6. Mackeben: Pasodoble.

7:30: Öltözök, divat, egészség. Madarász Erzsébet dr. előadása.

8:00: Hírek.

8:10: Mai magyar szerzők.

1. Maros Rudolf: Divertimento hegedűre és mélyhegedűre. (Előadja Molnár Klára és Martzy Johanna). 2. Veress Sándor: Zongoradarabok: a) Szonatina gyermekeknek; b) Szonatina felnőtteknek. (Előadja a szerző). 3. Gyulai Elemér: Szonata hegedűre és zongorára. (Előadja Molnár Klára és Lisznyai Szabó Gábor).

7:00: Dudás Kálmán és Juhász Géza verseiből előad Fáy Béla.

Reggeli Rádió

A REGGELI ÚJSÁG RADIÓ MELLÉKLETE

1941. június 22-161 június 28-ig

KÜLFÖLDI ADÓK ÁLLANDÓ MAGYARYELVŰ HIRSZOLGALATA:

7:30: Donausender 325.4 m.
17:15: Olasz adók 19.70 és 25.41 m.
17:30: Donausender 325.4 m.
17:50: Pozsony 299 m.
18:30: Donausender 325.4 m.
18:45: Brassó (Bukarest) 1875 m.
20:30: Donausender 325.4 m.
21:10: Olasz adók 16, 19, 25, 31, 41, 221 és 263 m.
22:18: Donausender 325.4 m.

BUDAPEST I.

8:00: Ébredés. — Szózat. — Hangfelmerek.
1. Brahms: Első magyar tánc (Berlimi Filharmonikusok, vez. Furtwaengler). 2. Toselli: Szerenád (hegedű: Jancsin Ferenc). 3. Bárdos Lajos feldolgozása: a) Horthy Miklós táborában; b) Horthy Miklós én is a tiéd vagyok, katonanóták (a Mezőtúri Levente Egyesület Énekkara, vez. Csenki Imre). 4. Arnold: Odakünn Wachauban (Géczy Barnabás zenekara). 5. Dowell: Boszorkánytánc (zongora: Raie da Costa). 6. Strauss Johann: A cigánybaró, induló (Bécsi Filharmonikusok, vez. Ciemens Krauss). 7. Lehár: a) Messze a nagy erdő; b) Volt nincs fene bánja (Sándor Anna). 8. Winkler: Keringő (Géczy Barnabás zenekara). 9. Huszka: Bujdokolva járok (Horváth József). 10. Bihari keserője (Primitális Magyar, Magyar Imre cigányzenekara). 11. Pécsi József: Keleti ünnepély (Szalónzenekar). 12. Lehár: Lyuk, lyuk, lyuk, induló (Hunyadi János 9. honvéd gy. e. zenekara, vez. Fricsay Ferenc).

8:45: Hírek.

10:00: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök.

11:00: Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi piébániatemplomból. A szent beszédet mise előtt P. Badalik Bertalan O. pr. tartományfőnök mondja. Énekel a templom. énekkara. Beművelő vezénylésével. Or-

gonál Bató László dr. Énekek a Harmonica Sacra énekgyűjteményéből: a) Vágyva jöttem szíved elé; b) Udvoztleg nagy király; c) Porba hullok im előtted; d) Adoro te (Gregonius); e) Menyegzős kontóbe öltözöttek; f) Himnusz.

12:20: Időjelzés, vizállásjelentés.

12:30: Vörös Sári és László Imre magyar nőtáncosok, kísérő Farkas Jenő cigányzenekara. Vörös Sári énekszámai. Farkas Imre: Gyergyón innen; Dóczy József: Magas a kasszárnya; Népdal: Már minálunk babám; Dankó Pista: Egy cica, két cica; Népdalok: Feketeszaru cseresznye; Bazsa Mária libája; Még azt mondja; Kubányi György: Nincsen abba semmi szégyen. — László Imre énekszámai. Sándor Jenő: De szomorú ember lettem (Jávör szőv); Népdal: Ha meghalok csillag leszek; Wass György: Maros vize folyik esedsen; Népdalok: Csikós vagyok. Országuton mennek a katonák; László Imre: Vecsernyé-re szól a harang; Dudás: Buzavirág, de csalogató a szíved; Népdal: Zöld a kukorica Kati.

1:45: Hírek.

2:00: Hangfelmerek. 1. Rossini: Olasz nő Algriban, nyitány (Newyorki filharmoniai zenekar vez. Toscanini). 2. Verdi: Rigoletto, négyes a II. felvonásból (Granforte, Palai, Menni és Ottavi). 3. Liszt: Velence és Nápoly, tarantella (zongora: Lamond). 4. Wagner: Tannhauser részlet (Kirsten Flagstad). 5. Bizet: Gyónváhalás, ária az I. felvonásból (Roberto d'Allesio). 6. Puccini: Manon Lescaut, kettős a II. felvonásból (Sheridan és Pertile). 7. Ravel: Pece en forme de Habanera (Zadthureczky Ede). 8. Rimszki-Korszakov: Sadko, Viking vendég dala (Saljapin). 9. Sibelius: Finlandia, szimfonikus költemény (Fildelfiai szimfonikus zenekar, vez. Stokowski).

2 A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

- 3.00: Aratás-éseplés. Fleischmann Rudolf m. kir. gazdasági főtanácsos, telepvezető előadása. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
- 3.45: Szalonjós. 1. Siede: Aladdin. 2. Rajter Lajos: Gyöngyvirág, keringő. 3. Lindemann: Liliputi katonák. 4. Rachmannov: Cisz-moll prelúd. 5. Szántó Jenő: Menüett. 6. Kemény Egon: Tündértánc. 7. Szesich Károly: Ir dal. 8. Squire: A vidám néger. 9. Szimoni Albert: Pezsgő-dal.
- 4.30: 1. A kis eszünk. 2. A királyné szoknya. Mikszáth Kálmán elbeszéléseit felolvassa Simonffy Margit — Közművelődési előadássorozat.
- 5.45: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
- 5.50: Honvédműsor.
- 6.00: Magyar sikerek Európa filmvilágában. — Röck Marika beszámolója a babilisbergi magyarokról.
- 6.40: A Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Bizet: Az arles-i leány. I. szvit. 2. Fiedly Sándor: Szerző és finálé az I. magyar szvitből. 3. Dvorzák: Szláv táncok. 4. Zakál Dénes: Alváriág, szvit. Hangfelvétel.
- 7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.
- 8.00: Irodalmi est Kolozsvárról. Közvetítés a vármegyeház díszterméből. Közreműködik: Kemény János báró, Somogyi Erzsé, Zilahy Lajos, Gyurkovits Mária, Harkiss János dr., Szabó Lóriné, Ortutay Gyula dr., Molnar Imre, Móricz Zsigmond és Kállay Miklós ny. miniszter.
- 9.40: Hírek.
- 10.10: Hangképek a vasárnap sportjáról. Beszél Pihár István, Machán Tibor és Lengyel József dr. Hangfelvétel.
- Utána Sport- és lovenszerelmények.
- 11.00: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.
- 11.25: Közvetítés a kolozsvári Newyork-kavé-házból. Kőrösi Didos Zoltán előnyzenekara muzsikál.
- 12.00: Hírek.

BUDAPEST II.

- 11.00: Beszkart-zenekar. Vezényel Müller Károly. 1. Liszt: II. magyar rapszóda. 2. Lathann: Szabad az út, induló. 3. Fucsik: Dunai legendák, keringő. 4. Ljadov: Polonaise. 5. Huszka: Aranyvirág, részletek.
- 12.05: Levénte-rádióelőadás. 1. Nincs szobh lány a matyóválynál. Éneklő a mezőkövesdi leveletegyesület énekkara. 2. Daloló matyók. Dal a József bevezető előadása. 3. a) Csütörtök reggelen; b) Zöld kukorica. Éneklő a mezőkövesdi leveletegyesület énekkara. 4. Matyó vers. Irta Várallyay Gyula. Elmondja Takács József levele. 5. Rádió üzenetek. 6. Matyó-népdalegyveleg. Éneklő a mezőkövesdi leveletegyesület énekkara. Hangfelvétel.
- 3.05: Tánclémez.
- 6.00: A pécsi dóm jubileuma. Gosztonyi Gyula előadása.

7 A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

- 6.20: Hanglémez. Schubert: Rosamunda, balletzene (Berlini Filharmonikusok, vezényel Hans Schmidt-Issstedt). 2. Buzzi-Pecsiar: Lehta, szerenád (Tino Patthera). 3. Lehar: Pagani, részletek (Erna Saek és Marcell Wittsch). 4. Strauss Johann: Császártánegő (Berlini Filharmonikusok, vez. Erich Kleiber). 5. Ott, ahol a mi hegyünk, felsőberegri ruszin népdal (Ungvári Licem és Tanítóképző Int. énekkara, vez. Hadonik István). 6. Reimann: Seguidilla (Lucrecia Bori). 7. Vesej-Salver: A Duna feletti, valse triste (Kalmár Pál). 8. Kaschuberk: Mexikói szerenád (Géczy Barnabás zenekara). 9. Bixio-Cherubini: Filmdal (Gigel). 10. Delettre: Dal (Lucienne Boyer). 11. Takeo: Kira No Nikiesi lovag hűségdala, japán ballada (berfi-ének). 12. Simonetti: Madrigal (Orgona: Thomas). 13. Galdieri: Néked dalolok (Tito Schipa). 14. Becce: Tangó (Géczy Barnabás zka). 15. Buday-Hilm: Filmdal (Erna Saek). 16. Rohrecht: Niagara-foxtrot (Schindler és jazz zenekara).
- 7.20: Magyar festők Périsban. Farkas Zoltán előadása.
- 8.00: Hírek, sportjelentések.
- 8.15: A Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Weber: Euránthe, nyitány. 2. Haydn: Utódob szimfónia (G-dur) 94. sz. — Hangfelvétel.
- 8.30: Csipkeróza-kisasszony. Zenés hangjáték. Szöveglet és zenéjét szerzte Farkas Imre. Rendezte Kiszely Gyula. A Rádió Szalonzenekarával vezényli Bertha István. Hangfelvétel. Személyek: Harry Keaton — Jávor Pál; Miss Mary Swanson — Honthy Hanna; Mr. Shilling — Patlaky Jenő; Jancsi — Pehes Ferenc; Julcsi — Kiss Manyr; Teddy Mirror — Szügyi Zoltán; Titkánó — Sányi Rózsi.
- 9.30: Közvetítés a Denev-étteremből. Sári Elemer előnyzenekara muzsikál. Vargha Imre énekel. Dalok: Beleznyay Antal: Ha elmegyek adas rózsám. Gergelyffy Gábor: Légy enyém angyalom! Népdal: Veleny deszakerítés. Hevessy József: Paprika, so... (Marcell Frigyes verse). Népdalok: Kerebbe lakom. Bámát, bámát. Bánvai Aladár: Sárka-rígó (Marcell Frigyes verse). Szávord: R-écsárd: Rózsabimbó, rózsabimbó (Marcell Frigyes verse). Moray Károly: Valahol egy kis faluban. Teghze-Gerber Miklós: Fűt egy palack Napdal: Tol a Fiszán szigfűt! Helyi Igazs. Sz. p. a. babám.

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. — Torna.
- 7.00: Hírek. — Közlemények. Étrend. Hanglémez. 1. Hadfy Hermann: Ludovikások el-lenforradalmi indulója (Eva Ernő verse, a Ludovika Akadémia énekkara és a Maria

1. Lehar: Cigányszerelem, nyitány. 2. Kock-Kletzki: Hangzó szinek, keringő. 3. Kálmán: Palotás az ördöglovag c. operettből. 4. Farkas Ferenc: Tarantella. 5. Delibes: Coppelia, szvit.

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
- 7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglémez. 1. Erkel: Hunyadi-induló (Hunyadi János 9. honv. gy. e. zenekara, vez. Fricsey Ferenc). 2. Dankó Pista: Páros élet a legszebb a világon (Pósa Lajos verse, Kalmár Pál). 3. Chrenel: Hűség, induló (olasz katonazenekar, vezényel a szerző). 4. Ifj. Berkes Béla: A te kiskertedben (Sándor Jenő verse, László Imre). 5. Del Pistola: Keringő (Ghrasole zenekara). 6. Guiterrez: Dal (Rosita Serrano). 7. Blon: Gyorsvonaton, galopp (Wintergarten zenekara). 8. Mihály: Keressék egy csendes zugot (Selymessy Rezső verse, Utry Anna). 9. a) Csárdás kis kalapot veszek; b) Három úri nem nagy falka (Cselenyi József). 10. Demaret: Bib és Bob, intermezzo (Leo Eysoldt zenekara). 11. Flessburg-Geisler: Nagy kerinburg és enykegyes). 12. Del Pistola: Chiani-na, polka (zenekar). 13. Hadfy Hermann: Hír-adó csapathinduló (a 101. h. hírdőzred le-génysegi énekkara és a Maria Teresia I. h. egyalgezred zenekara, vez. Pongrácz Géza).
- 10.00: Hírek.
- 10.20: Ruszin halgatónkunk. Budapest, hazánk fővárosa. Berzsaabszka Ilona előadása. Fel-olvasás.
- 11.10: Nemezkövi vizjelközlőgálat.
- 12.00: Harangszó. Himnusz.
- 12.10: Farkas Sándor előnyzenekara.
- 12.40: Hírek.
- 1.20: Időjelzés, vállalásjelentés.
- 1.30: Imiczky László szalonzenekara. 1. Riedel: Vidám nyitány. 2. Pakasy József: Székely hangulat. 3. Kettelyde: Egyiptom va-rásföldjén. 4. Komáromy: Galopp. 5. Miez-részlet. 6. Polgar Tibor: Gondola-dal. 7. Sidney: Gésék, egyveleg.
- 2.30: Hírek.
- 2.45: Műsorismertetés.
- 3.00: Arfolyanhírek, piaci árak, élelmiszertárak.
- 3.20: Sallak Pál énekel, zongorakísérettel. 1. Gerge: Szeretlek. 2. Bránnis: A rét ma-gánya. 3. Wolf: Weyla dala. 4. Wolf: Elpro-tózes. 5. Dankó Pista: Lemondás. 6. Tarnay Alajos: Kinyult egy kez.
- 3.40: Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
- 3.55: Montag Vilmos beegédül, zongorakísérettel.
- 4.15: Diákéjőrá: Kirándulás a székely hegyek-be. Dedinszky Gizella előadása.
- 4.45: Időjelzés, hírek.
- 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15: Tánclémez.
- 5.35: Beethoven és a gyermekek barátja. Emlé-kezés Brunszwick Terézről. Irta Mohácsi Je-nő dr. Felolvasás.
- 6.00: A rádió szalonzenekara.

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
- 7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglémez. 1. Heinemann: Szárnyra magyar, induló (Ma-ria Teresia I. honv. gy. e. zenekara, vezényel Pongrácz Géza). 2. Daloló Honvédek: a) Nagy-variadi kikötőben; b) Seregát virágozik a rep-ce; c) Nem hitted el babám; d) Amek lány-nak a pártája, katonanóták (MÁV Magyar-ság férfikara, vezényel Rajter Lajos). 3. Po-py: Puder keringő (Albert Locatelli zeneka-rar). 4. Cigány karaván (Dimitrijevic előny-keznusa). 5. Ail hovi—Niel: Volt egyszer két királyi gyermek (Leo Eysoldt zenekara). 6. a)

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő, Torna.
 7.00: Hírek. Közlemények. Étrond. Hanglemek.
 1. Bósch: Tul a Tiszán — induló (Mária Terézia I. honv. gy. e. zenekara, vezényel Fiedgy Sándor). 2. Gallo: Kakas és a tyúk — polka (Gallo harmonika zenekar). 3. Dan-kó Pista: a) Szóke kislány csitt, csitt, csitt; b) Nem forog a dorozsmai szélmalom (Cselényi József). 4. Woitschach: Vidám vándorlás — induló (Woitschach fuvózenekara). 5. Al-mássy József: Kékő hegyek alján (Jékey Vilma verse — Kalmár Pál). 6. Ohno: Japán tavasz — keringő (Bécsi Bohém zenekar). 7. Kiss Angyal Ernő: Ott, ahol zug a négy fo-lyó (Szakács Zoltán verse — Weygand Ti-bor). 8. Ifj. Nagy Ferenc: Hej az anyád ne-sirasson te kislány (Kalmár Pál). 9. Kollo: Polka (Woitschach fuvózenekara). 10. Bar-rio: Tangó (Pilar Arcos). 11. Mohr: Orient-Express — fox (Robert Renard zenekara). 12. Pagano-Cherubini: Galamboska (Alessan-dro Ziliani). 13. Dóczy József: a) Százforin-tos bankó; b) Ha bemegyek szombat este; c) Arad a Tisza (Magyar Imre cigányzenekara). 14. Ruzinkó Nándor: Honvéd ejtőernyős in-duló (Borsos Miklós verse — Pátria férfiak és a Folyamörök zenekara, vezényel Fricsay Richárd).
 10.00: Hírek.
 10.20: 1. A jöttel. 2. A fülbevaló. Zsoldos László elbeszéléseiből. Felolvasás.
 10.45: Pozsonyi séta. Irta Hamvas József. Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat.
 12.00: Harangzó. Himnusz.
 12.10: A 15. honvédegyalgezdred zenekara. Vezényel Serégi Artúr. 1. Lincke: Luna asz-szony — nyitány. 2. Fetrás: Holdas éj az Alsteren — keringő. 3. Hruby Viktor: Kelle-mes idők — egyveleg. 4. Kraul Antal: Ma-gyar népdalok — egyveleg. 5. Eördögh Já-nos: Tangószereződés. 6. Lehár: Jupiter in-duló.
 12.40: Hírek.
 1.20: Időjelzés és vizállásjelentés.
 2.30: Hírek.
 2.45: Műsorismertetés.
 3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, elelmiszerek.
 3.20: Hanglemek.
 4.45: Ruszin hallgatóinknak. A házasság-szerző. Vigjáték egy felvonásban. Irta Zadunajszki Ivan. Közreműködik Balczky Emil, Manko-vich Mária, Nizskács László és Grozgyák László.
 4.45: Időjelzés, hírek.
 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

- 5.15: Időjelzés a Balatonon. Réthly Gyula dr. egyetemi tanár előadása.
 5.25: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzene-kara.
 5.45: Peru meghódítója. Emlékezés Pisarróra, halála negyvenéves évfordulóján. Irta Pas-suth László dr. Felolvasás.
 6.10: A Budapesti Helytérdekű Vasutak »Liszt Ferenc« énekara. Vezényel Laskó Emil. Bar-tók: a) Senkim a világon; b) Bolyongás. 2. Bárdos Lajos: Szeged felől. 3. Kodály: Mátrai képek.
 6.35: A szivbajok megelőzése. Irta Borbély Mi-hály dr. Felolvasás.
 7.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
 7.20: Különleges hangszerszólók hanglemekről.
 7.35: Küllői negyedóra.
 7.50: Palló Imre dr., az Operaház tagja énekel, zongorakísérettel. 1. Borodin: Igor herceg áriája. 2. Csajkovszkij: Pique-dame — Je-letzky herceg áriája. 3. Massenet: Heródiás áriája. 4. Thomas: Hamlet — bordal.
 8.15: A csehek Magyarországon. Hangjáték há-ris részben. Jósika Miklós báró regényéből átdolgozta Szilágyi Ödön. Rendező Abonyi Tivadar. Személyek: Mátyás — Ungváry László; Zokoli Mihály — Szakács Zoltán; Giskra — Bartos Gyula; Giskra Serena — Tolnay Klári; Wratizlaw — Kómüves Sán-dor; Angyal diák — Szügyi Zoltán; Káldor — Bársony István; Péter a szolgája — Ha-jagos Karoly; Boleslaw — Falussy István; Hírnök — Pálóczy László; Egy hang — Sza-bó Ferenc.
 9.40: Hírek.
 10.10: Mikulaj Gusztáv szalózenekara. 1. Strauss Johann: Bor, dal, asszony — kerin-gő. 2. Rajter Lajos: Felvidéki vigasság. 3. Malvezzi: Fior d'Andaluza. 4. Koncz Ferenc: Várak — tangó. 5. Kemény Egon: Megbo-csátom mind a bűnöd. 6. Hruby: A világon át.
 11.00: Hírek német, olasz, angol, francia és esz-perantó nyelven.
 11.30: Polgár Tibor és Mecseki Rudolf kétrón-gora jazz-számai.
 12.00: Hírek.
 BUDAPEST II.
 4.15: Szoltsányi György zongorázik.
 5.10: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzene-kara.
 7.00: A Maria Terézia I. honvédegyalgezdred ze-nekara. Vezényel Pongrácz Géza.
 8.00: Hírek.
 8.10: Ügetőversenyeredmények.
 8.20: Közvetítés a Flórián-kávéházból. Gaspár Lajos cigányzenekara muzsikál. Szalay László énekel. Dalok: Kalmár Tibor: Ugy nezek rád; Dankó Pista: Hideg szobor; Kiss An-dor: Cigány vagyok; Sarga a csikóm, Tegh-dal; György Miklós: Ha én gazdag lennék; ze-Gerber Miklós: Ha én gazdag lennék; Huszka Darumadár fenn az égen. Kubányi György: Most kezdődik a tánc. Kádás György: Itt a babám.
 9.10: A Kisbaldon. Irta Rozgonyi János dr. fel-olvasása.

Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara, ve-zényel Pongrácz Géza). 2. a) Kicsi még a mi lányunk; b) Zöld a kukorica; c) Elment a rózsám Amerikába (Ifj. Berkes Béla cigány-zenekara). 3. Kronberger—Mariol: A bekaki-rály fátylasmenete (Szalózenekar). 4. Dal a farkasról (japán gyermekkar). 5. Ziehrer: Udvari báli táncok, keringő (Bécsi Bohém-zenekar). 6. Kubányi György: Sose kérdezd (Kalmár Pál). 7. a) Aki a babáját; b) Kilu-kadt a költő; c) Megy a gőzös (Kiss Lajos cigányzenekara). 8. Ferroni: Sans-Souci, in-duló (Gramofon fuvózenekara). 9. Erőss Béla: Egykrajcáros levelepapír (László Imre). 10. a) Jó estét kívánok; b) Vékony néja van (Cse-lényi József). 11. Walt Disney Silly Symphony trükkfilmzene, egyveleg (New Mayfair zenekar). 12. Storaci—Gatti: Dal (Enzo de Muro Lomanto). 13. Boreis: Libuska (Willi Weiss). 14. Dankó—Fricsay: Magyar vér, induló (Má-ria Terézia I. honv. gy. e. zenekara, vez. Fiedgy Sándor).

- 10.00: Hírek.
 10.20: Pannónia virágoskertjei. Irta Eötvös Julia dr. Felolvasás.
 10.45: Kis történetek a nagy zeneművészekről. Irta Fognar László. Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat.
 12.00: Harangzó. — Himnusz.
 12.10: A Rádió Szalózenekara. 1. Siede: For-tuna, induló. 2. Lehár: A mosoly országá, nyitány. 3. Gebhardt Rio: Jelműz, kerin-gő. 4. Als Tivadar: Rabja vagyok, tangó. 5. Buessar Béla: Intermezzo. 6. Mory János: Gyermektáncok a »Pupos Peti« c. mesejáték-ból. 7. Lazzaro: Reginella campagnola, fox-trol. 8. Polgár Tibor: Halálós tavasz, kerin-gő-fantázia. 9. Bechtold: Utolsó nőfiam, tan-gó. 10. Bertini: Utolsó levél, slowfox. 11. Fejécs Szabolcs: Nem kell a Jósikának a cserecsénye, foxtrol.
 12.40: Hírek.
 1.20: Időjelzés, vizállásjelentés.
 1.30: Korenyi Aladár cigányzenekara.
 2.30: Hírek.
 2.45: Műsorismertetés.
 3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, elelmiszerek.
 3.20: Hanglemek.
 4.15: Görög szobrászat: A Parthenon szobordi-sze. Erdélyi Gizella dr. előadásorozatának V. része. — Felolvasás.
 4.45: Időjelzés, hírek.
 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 5.15: Keleti Lili zongorázik. 1. Chopin: a) c-moll prelúd; b) F-dúr prelúd; c) Fisz-dúr imromptu. 3. Albeniz: a) Cordoba; b) Se-villanas. 4. Strauss—Dohnányi: Denevér, ke-ringőparafrazis.
 5.45: Hangképek a bukovinai magyarok haza-teréséről. 1. rész. A közvetítést a kosnai ál-lomásról vezeti Budinszky Sándor.
 6.10: Közvetítés a Britannia-szállóhól. Sthym-mel Miklós tánczenekara játszik.
 6.35: »Klapka György« Julien Fetene ny. e. redes előadása.

- 7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.
 7.20: Farkas Béla keringőket és dalokat játszik.
 7.30: Közvetítés a kolozsvári Magyar Színház-ból. Kolozsvári daliró. Zenés játék három felvonásban, kilenc képben. Irta Széfföldin Sefket bej. A dalokat szerezte Soproni Eh-ringer József dr. és Schack Manka. Vezényel Stefanidesz József. Rendező Deesy Jenő. — Szeretlők: Szentkereszthy professzor — Ré-t helyi Ödön; Szentkereszthy — Czopán Fló-ri; Marika, Blanka leányai — Krémer Mici és Bázsa Éva; Toncsi — Sándor Stefi; Wis-tenburg báró, főhadnagy — Homm Pál; Poty-ka Berci — Fülöp Sándor; Balla Gyur — Flóra Jenő; Lupescu Aurél, Orbai Loránd, Inceffy Dóni, Kovács Péter kolozsvári diá-kok — Bodó György, Szentcs Ferenc, Bor-bély Ferenc, Szakács Sándor; Medgyesy Gy-ri — Ditrői Béla; Pásztor István — Komáromi A.; Csoma pedellus — Csóka József; Julika Bereczky M.; Nevenius Alberlo — Csengeri Aladár; Lupescu Livius főhadnagy — Bodó György; Loposiu örmester — Senkálzky E.; Pendszi szolgálat — Rajnai Elli; Mózi — Perényi János; I. II. professzor — Sebestyén K. és Csengeri Lajos; Mici kaszirnó — Bar-tha Maris; Tanácsos — Sebestyén Lajos; Fáb-labiró — Biró Jenő; Csikai cigányprimás — Kovács Sándor; I. II. hadnagy — Orbán Sándor és Kiss Béla; Kicsi Alberto — Ko-zma Elza; Román tábornok — örvössy Géza; Román katona — Dancsó György; öregasz-szony — Erdői Margit; Pincér — Kozma Gy-örgy.
 9.40: Hírek.
 10.10: Közvetítés Kolozsvárról. »A kolozsvári dártdó« c. zenés játék III. felvonásának köz-vetítése.
 10.40: Közvetítés a Valeria-kávéházból. Hor-váth Elemer cigányzenekara muzsikál.
 11.00: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.
 11.30: Filmdalok hanglemekről.
 12.00: Hírek.
 BUDAPEST II.
 6.35: Farkas Béla cigányzenekara.
 7.15: A dalmát szigetvilág. Seléndy Andor elő-adása.
 7.40: Tabányi Mihály jazz-harmonika számai.
 8.00: Hírek.
 8.10: Kerpely—Rajter gordonkangyos. Tagjait Kerpely Jenő, Zsámboki Miklós, Ifj. Banda Ede és Rajter Lajos. 1. Tartini: Largetto. 2. Bach: Fuga. 3. Kerpely Jenő: Prélude, elégia és bagatell. 4. Debussy: A lenhajú lány. 5. Krejster: Polichinelle. 6. Kodály: Adagio. 7. Bartók: A »Gyermekeknek« c. sorozatból.
 8.50: A Délvidék műemlékei. Irta Deresényi Rezső dr. Felolvasás.
 9.19: Massenet: Elzászi jelenetek — szvit.
 9.35: Közvetítés Kolozsvárról. »A kolozsvári dá-rtdó« c. zenés játék folytatása Budapesti-ről.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIOMŰSORA

BUDAPEST I.

- 6:40: Ebrésztió. Torna.
- 7:00: Hírek. — Közlemények. — Étrend. — Hanglemek. 1. Turry Peregrin: Fruk! Fel a fejell! — cserkész induló. 2. Metta: Szerenád (Szalonzenekekar). 3. Daloló honvédek: a) Hazunk előtt kedves édes anyám; b) Sej, Iba, Iba, katonanóták (MAV Magyarság Ferikak vez. Rajter Lajos). 4. Ellenberg: Bersaglieri induló (Woltschach fuvszenekekar). 5. László Imre: Nagyszalonitán van egy kis ház (Korányi verse, László Imre). 6. Krome: Az aranyzenélő óra (Szalonzenekekar). 7. Farkas Imre: Eltört az ezüsthangú tülkhöm (Korányi M. verse, Mindszenty István). 8. Tegze-Gerber Miklós: Kék a szemed (Kalmár Pál). 9. Vidám egyveleg. 10. Lama-Bovio: Maria (Martha Jucci). 11. Kunz: Zongora-egyveleg (Zozor: Charle Kunz). 12. a) Práter Loránd: Gyerekek ide danutolias legények; b) Csárdás és gyorscsárdás (Farkas Jenő, cigányzenekekar). 13. Fricsey Ferenc: Szegedi dandár, induló (Hunyadi János 9. honv. gy. e. zenekara, vez. Fricsey Ferenc).
- 10:00: Hírek.
- 10:20: A körösparti végvár. Gál Zoltán dr. előadása.
- 10:45: Dívatudósítás. Felolvasás.
- 11:10: Nemzetközi vizetközszolgálat.
- 12:00: Hangversz. — Himnusz.
- 12:10: Rendőrszenekekar. — Vezényel Szöllösi F. 1. Leitner: Ünnepi nyitány. 2. Waldteufel: Eljen a tánc, keringő. 3. Chován Kálmán: Magyar alföldi képek, ábránd. 4. Millicker: Heidelbergi diákok, egyveleg. 5. Eisenmann: Crescendo, egyveleg.
- 12:40: Hírek.
- 1:20: Időjelzés, vizállásjelentés.
- 3:30: Heinemann Sándor tánczenekekar.
- 4:30: Hírek.
- 2:45: Müsorsimertetés.
- 3:00: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszertárak.
- 3:20: Hegedűs Miklós hegedű, zongorakísérettel. Zsolt Nándor szerzeményei. 1. Bölcödál. 2. Szitakötő. 3. Valse caprice.
- 3:40: Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
- 3:55: Gerzely László zongorázik.
- 4:10: Gyermekdelután.
- 4:45: Időjelzés, hírek.
- 5:00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5:15: Mindannyiunk gondjai. A Közellátási szolgálat közleménye.
- 6:30: A Rádió Szalonzenekekar. Vezényel Bertha István, közreműködik Marjay Erzsébet (ének) 1. E. Fischer: Találkozás Beccsen, nyitány. 2. Godard: Bölcödál (Marjay). 3. Maruca: Bolero. 4. Fritz Kreisler: Sissy dal (Marjay). 5. Paky József: Szerelmi keringő. 6. Ifj. Szabó Béla: Szerenád. 7. Rixner: Azurkék

égbolt, tangó. 8. Ardihi: Vágyódás (Marjay). 9. Ranzator: Cigánytanján. 10. Turi Tibor: Tavasz kisasszony, keringő (Marjay). 11. Vin-eze Ottó: Felhőkarcoló, rumba.

6:30: Magyar misszióban. Irtá: R. Berde Mária, felolvasás.

7:00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7:20: Hullámzó Balaton tetején. Magyar nőcsokor: Összekötő szöveg írta Turchányi István. Felolvasás: Szilágyi Gyula.

8:10: Így hallunk mi. II. rész. A Pécsi Öreg diákok vidám estje. Rendező: A. Balogh Pál.

8:40: Utrahívás. Vers, zene az utazásról. Közreműködik Simonffy Margit és Uray Tivadar. A zenekart vezényli Vincze Ottó.

9:40: Hírek.

10:10: Hanglemek. 1. Hruby Viktor összehittása: Részletek híres bécsi operettekből, egyveleg (Herbert Ernst Groh). 2. Ganne: Kerin-gó (Marcelle Denyal). 3. Perra-Gardel: Dal (Carlos Gardel). 4. Richartz: Kasztyóshán-gok. I. és II. rész, keringő (Oscar Joost tánczenekekar). 5. Kleine: Péter (Mimi Thoma). 6. Pörschmann: Könyveden (harmonika: a szer-ző). 7. Larne: Neked irtam e dalt (Jean Sab-lon). 8. Kreuder-Beckmann: Zene, zene, zene (Böck Marika). 9. Nardella-Murolo: Dal (Vittorio Parisi). 10. Szabó Kálmán: Táncegy-veleg (Szabó Kálmán jazzegyüttese). 11. Pol-gár Tibor: Holdvilágos éjszakán (Weygrand Ti-bor). 12. Huszka-Szilágyi: Csikcsicsóban (Fe-jes Teri és Ángyal Nagy Gyula).

11:00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11:25: Közvetítés a Gellért-szállóból. Marsi Elek cigányzenekekar muzsikál.

12:00: Hírek.

BUDAPEST II.

- 5:30: Ruszin hallgatónak. 1. Beszélgetés a mun-kácsi ruszin gimnázium labdarugócsapatának tagjaival. Beszélő Niskács László. 2. Dan-kulinez Jenő ruszin népdalokat enekel zongorakísérettel.
- 6:00: A földművelésügyi minisztérium mező-gazdasági felőrája.
- 6:30: Hanglemek. — 1. Haendel: a) Sarabande. 2. Tamburín (Londoni Filharmonikusok, vez. Sir Thomas Beecham). 2. Basch: d-moll zongoraverseny (Eduard Fischer). 3. Mozart: C-dur szimfónia (K. 425). (BBC Szimfonikus zenekar, vez. Fritz Busch).
- 7:30: Az Ősz-utcai ház lakói. Emlékezés Ka-racs Terézre. Irtá Rozsnyai Kálmán. Felolva-sás.
- 8:00: Hírek.
- 8:10: Ügélversenyeredmények.
- 8:20: A József nádor 2. honvéd gyalogezred ze-nekekar. Vezényel Seregi Artur. Közvetítés a városi Igéti Fővárosi Pavilonból. 1. Wallace: Maritana, nyitány. 2. Waldteufel: Korcsolyá-zók, keringő. 3. Ruttkay Aladár nőiát, ma-gyar dalegyveleg. 4. Suppé: Részletek a Bo-caccio c. operetből. 5. Seregi Artur: József nádor, induló.
- 9:20: Pest-budai építészek. III. rész. Hild Já-nosról. Irtá Bierbauer Virgil dr. Felolvasás.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIOMŰSORA

BUDAPEST I.

- 6:40: Ebrésztió. Torna.
- 7:00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hangleme-zek. 1. vez. Nárágy Antal: Előre, Bécska! in-duló (Ludovika Akadémia énekkara és a Fo-lyamórok zenekara, vez. Ifj. Fricsey Richárd). 2. a) Edesanyám nem tudok elaludni; b) Elég nagy a bihari határ; c) A-dur csárdás (Pertus Pál cigányzenekekar). 3. Morris: Valeta, ke-tingő (New Mayfair zenekar). 4. Wende: Né-met repülő induló (Woltschach fuvszenekekar). 5. a) Alacsony ház füstös kémény; b) Az olyan legényvert (Orbán Sándor). 6. Tavasz-i egyveleg (Emmy Bettendorf). 7. Rádáy László: Nem séggyen a szegényseg (Kéry K. Antal verse, László Imre). 8. Kéler: Csendül a nóta (Adorján Sándor verse, Ury Anna). 9. Rixner: Bajor lakodalom, keringő (Géczy Barnabás zenekara). 10. a) Jaennefelt: Sirk-kat; b) Tornudor: Kit-kat-kat-kat, finn dalok (Vegyeskar, ének: Rautawaara). 12. Kertész Zsigmond Lajos: a) Szép a rózsám; b) Hal-lod Zsuzsika (Magyar Imre és cigányzene-kara). 13. Neuhardt: Egri induló (Hunyadi János 9. honv. gy. e. zenekara, vezényel Fricsey Ferenc).
- 10: Hírek.
- 10:20: A bunyevácok. Irtá Mezerics Jenő dr., felolvasás.
- 10:45: A ragadozó ön halászata. Irtá Boer Kál-mán, felolvasás.
- 11:00: Nemzetközi vizetközszolgálat.
- 12:00: Hangversz. — Himnusz.
- 12:10: Hanglemek. 1. Moniuszko: Bajka, nyi-tány. 2. Rossini: Tell Vilmos, ária a III. fel-vonásból (Svéd Sándor). 3. Donizetti: Don Pasquale, kettős a III. felv.-ből (Amelita Gal-li Curci és Tito Schipa). 4. a) Kreisler: Szép romaring; b) Schubert: A méh (hegedű: Al-bert Ferenc). 5. Bellini: Az alvajtató, ária az I. felvonásból (Anna Maria Guglielmitti). 6. Verdi: Traviata, részletek (Margarethe Pfahl, Peter Anders, Eugen Fusch). 7. Liszt: Asz-dur keringő impromptu (zongora: Alexander Brailowsky). 8. Wagner: Parsifal, részlet az I. felvonásból (Ivar Anderson). 9. Puccini: Le-Villi, közzene (Milanói Szimfonikusok, vezé-nyel Molajoli). 10. Saint-Saens: Sámson és Delila, ária az I. felvonásból (Milánói Scala énekkara). 11. Bizet: Carmen, részlet az I. felvonásból (Milánói Scala énekkara).
- 12:40: Hírek.
- 1:30: A Rádió Szalonzenekekar. 1. Künnecke: Coeur As, nyitány. 2. Rajter Lajos: Verbun-kós szvit. 3. Rüst: Kolibritánc. 4. Lehár: Arany és ezüst, keringő. 5. Bágya András:

Te kértél meg, tangódal. 6. Csanak Béla: a) Bines; Foxtról a Romaring c. zenés játékból. 7. Huszka: Egy szóra várók, lassu ke-tingő a Gyergyói bál c. zenés játékból. 8. Szavary Sándor: Bocssássa meg nekem, tan-gó. 9. Leeven Stock-Rose: Fígartó-fox. 10. Grothe: Karloka. 11. Monti: Csárdás.

2:30: Hírek.

2:45: Müsorsimertetés.

3:00: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszertárak.

3:20: Toki Horváth Gyula cigányzenekekar.

4:15: Miért kell a foghíányt pótolni? Balogh Ká-roly dr. előadása.

4:45: Időjelzés, hírek.

5:00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5:15: Közvetítés a Palatinus-szállóból. Weidin-ger Ede szalonzenekekar játszik.

5:45: Hangképek a bukovinai magyarok haza-érkezéséről. II. rész. A közvetítést vezeti Bu-dinszky Sándor.

6:10: Liszt: Magyar fantázia. Zongorán előadja Arthur de Greef zenekari kísérettel. Hang-lemez.

6:30: Esztergomi diákok beszélgetnek a Diák-kapitá munkájáról.

6:40: Hárlakétsők. Előadja Zsebok Vilma és Rohmann Henrik.

7:00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7:20: Közvetítés Rómából. A június 21-i előadás hangfelvételéről. Trubadur. Dalnüt négy fel-vonásban. Szövegét írta: Salvatore Camma-rano. Zenéjét szerzte: Verdi. Vezényel Fer-nando Previtalli. Karigazgató Constantino Constantini.

9:40: Hírek.

10:10: Közvetítés a budai Kis Royal-étteremből. Pertis Jenő cigányzenekekar muzsikál.

11:00: Hírek német, olasz, angol és francia nyel-ven.

11:25: Tánclemek.

12:00: Hírek.

BUDAPEST II.

- 6:30: Vidák József cigányzenekekar.
- 7:35: Régi magyar asszonyok. 1. Kanizsai Orsi-ka menyegzője. 2. Zrinyi Miklós nevelőany-ja. Irtá Nagy Méda. Felolvasás.
- 8:00: Hírek.
- 8:10: A Molles Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó. 1. Donizetti: Az ezred leánya — nyi-tány. 2. Lortzing: Facipós tánc a „Cár és ács” c. operából. 3. Popy: Keleti szvit. 4. Huszka: Gül-Baba — egyveleg. 5. Kemény Ákos: Autó-galopp. 6. Jessel: Ólomkatonák.
- 9:10: Egy régi magyar mézeskalács-os. Mérei Gyula dr. előadása.

Dezső bácsi postája

GYEREKEK!

Örömmel látom, hogy nagyon szépen haladtok a szépíráshoz és a magyar helyesírás gyakorlásában. Felhívom a figyelmeteket arra, hogy aki esetleg jutalmat kap a heti pályázaton ne hagyja abba a gyakorlást, hanem minden héten írja meg a feladatot, mert a magyar írás gyakorlásának minden diák, kicsi és nagy, fiú és lány egyaránt nagy hasznát veszi a szep-temberben meginduló új iskola-évben.

Akár hiszitek akár nem, a Tündérország szépíráspályázatán felöltöttek is résztvesznek még hozzá igen nagy számmal. Ők persze nem küldik be hetenként a dolgozatot, mert nem várnak nyerepményt érte. Azért tanulják a magyar írást mert eddig inkább csak a cirillbetűket ismerték és most a hivatalban, vagy üzletben amelynek alkalmazottjai, szükségük lesz a magyar írásra és olvasásra is.

Arra is figyelmeztetek benneteket, hogy a szépírást a szünetekben se mulasztótok el, mert esős időben, vagy esténként szinte jólesik majd kitesit firkálgatni a sok játék után.

Gajdos Ilonka. Elolvastam szomorú levele- det kezdetben én is szomorkodtam, de a végén — ne haragudj — nagyon nevettem. Azon bus- lakodsz négy oldalra, hogy elvígáztad a pol- gári iskolát, de mivel születésnapod helyzete igen súlyos, nem taníthatnak tovább, hanem ipari szakmára adnak, mégpedig női fodrásznak. Megírod azt is, hogy ezzel tulajdonképpen régi vágyad teljesült, mert gyerekkorod óta női fodrász szeretnél volna lenni és mióta elkezd- ted a mesterség tanulását, megjobban megsze- retted. Hogy mindezek ellenére szomorú vagy annak oka, hogy félsz volt barátinód és ismerő- seid gúnyolódásától. Mint írod róstelled, ha ta- lálkozol velük az utcán, bár meg eddig egyik sem gúnyolódott, sőt elbámultak veled, mint- ha most is együtt járnátok iskolába.

Leveled olvasása közben akkor nevettem el magam, mikor erről a féltelmedről olvastam. Sose félj attól Ila lelkem, hogy kinevet valaki a mesterséged miatt. Ha pedig netán tán meg is akadna ilyen valaki ne törődj vele. Rég el- múlt már az az idő, amikor kinevettek valakit a mestersége miatt. A te mesterséged meg egy- általán nem nevetni való, mert bizony nagyon is nehéz mesterség, csak kevesen tud- ja.

Ha valaki komolyan megfigyelne, hogy a női fodrász milyen munkát végez nem tréfál- kozna, vagy viccelődné veletek. Nem kellene más csak megnézni tenyereteket, hogy mennyi- re megvastagította a bört, a sütovéssal való munka. Vagy pedig álldogálnának a kritikusok egy helyben annyit, mint ti álltok, tudom el- menne kedvük a nevetéstől.

Ne szegyeid tehát a mesterségedet, mert becsületes és komoly szakma. Minthogy pedig — mint leveledben írod — nagyon szeretted, nem lesz semmi baj, sőt ha Isten is megsegít boldogabb lehetsz sok olyannál is, aki talán gyertyetemet végez.

T Ü N D É R O R S Z Á G

Csiffári Ági. Jövőhéten megkezdődik a nagy szünet, tehát sietek közölni beklüdtött versedet. Igaz, hogy te Kormányzó Urunk név- napjára írtad egyik versedet, s valójában szü- netnapot ünnepeztünk szerdán, de azért nem baj, a jókívánság sosem késő.

KORMÁNYZÓ URUNK NÉVNAPJÁRA!

Horthy Miklós, névnapodon üdvözlünk Téged, Imánk, szívünk szeretetét oh fogadd el kérlek?! A lelkünkben három virág, — szeretet — mély lángoló, vér piros, Minden magyar kislány szófogadó, takaros. A másik, — tisztaság — fehér mint az illatos lilom.

Eletünket és vérünket a hazánkért felajánlom! A harmadik, — áldozatosság — s végtelen szent hitünk.

Magyarország feltámasztásában töretlenül mind hiszünk!

ÉDES HAZÁNK

Napsugár, harmatos virágos rétek, Erdőkoszorúzott s hóval fedett bércek! Bibor piros ébredő hajnal, Csacsogó madarak éneke elhal. — Delibábos alföld, zöld róna, Csobogópatakok, szöke Tisza, Duna vize gazdag életér Világjáró hajóival kincset ér. Budapest, városok, falvak szépek, Ecsetre kívánckozó tanyai képek. Színünk: piros, fehér, zöld, Honvédek — leventék lábaitól dörög a föld. Horthy apánk vigyáz reánk, Draga hazánk boldog anyánk. Ifjú szívünkkel mind esküszünk, Hogy magyar hazánkhoz hűek leszünk!

Tokodi György. A hű galambról küldtél be írást, s azt írod róla, hogy vers. Ne haragudj Gyurka komám, de én nem tudom, hogy mitől vers a te írásod. Közlöm tehát, hátha a gyere- kek megtalálják benne a verset:

A KIS GALAMB

A kis galamb szálldos messze tájakon, Ha meglát egy kis buzát, Oda rögtön leszáll. De róla gondoskodnak, a jó magyar emberek. Nem éhezik, nem szomjazik A kis galamb nagy utjában. Ha meglát valamely Ragadozó állatot, Rögtön ijedten felrebben a levegőbe. Magas egek felé...

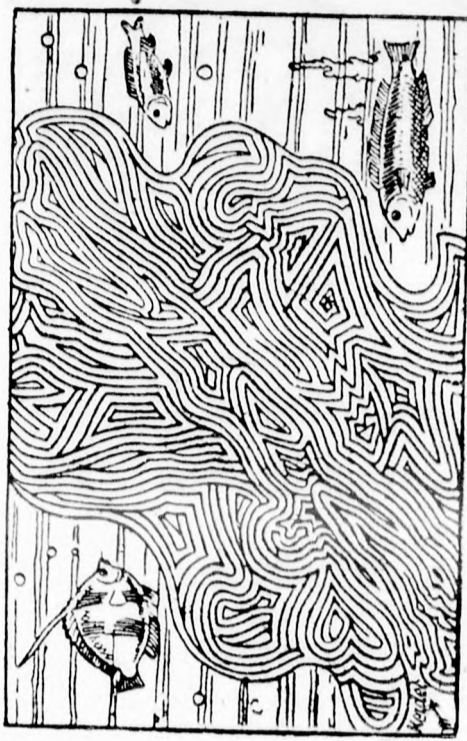
Olajos Gitta, Szegi Laci, Szabó Ilonka és Boriska, Csér Juliska, Trifunov Daró, Schmidt Vera, Ilonka és Elzi, Mészáros Annuska, Hu- avady Márta, Dorotity Kató, Gizi és Tilike, Knezevics Rózi, Gizi és Böze, ifj. Tokodi György (Bacsöldvár), Ládi Klára (Pétervárad), Fränkel Lea, Löwenberger Pál, Spisz Margit, Bakity Náda, Geller Matild, Angyal Matild. Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tun- dérország táborában. Aki özületek eddig el- mulasztotta, írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

A REGGELI ÚJSÁG VASARNAPI INGYEN MELLEKLETE — Szerkeszti: DEZSŐ BACSI

Úszialó játéka

A halak fontos tanácskozásra igyekeztek, de hirtelen nagy akadályra bukkantak. Segítségért át öket az utvesztőn.

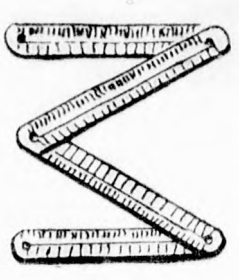

Fessétek ki a képet (halak) és rajzoljátok meg a halak útját a Tündérország szerkesztőségébe.

A festményt és rajzot a szerkesztőségbe küldjétek el a címre.

A beklüdtött neve és címe:

Méter: M

Nagy M, kis m.

Ma mindjárt összekötve maradt.

Lassan így: **À m, M a, Gyorsan: Àm, M a.**

Am, Ma

Mindezt sokszor gyakorold!

Méert vesz a mesterember,

Acs, köműves, asztalos.

Számítással, tiszta ésszel,

Készül házad, butorod.

Most már vigyázz, olvasnod

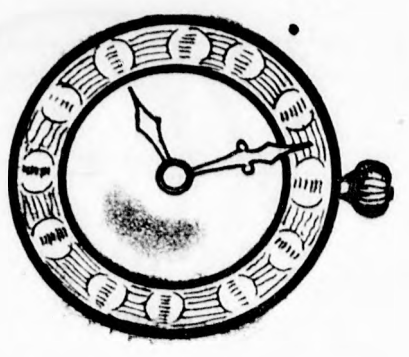
kell,

Akár irod, nyomtatod.

Csak betűid jól kirajzold

És hangjukat hosszan mond.

Óra:

Nagy O, Ó, kis o, ó.

Óra

Óra, óra, mily mulandó,

Hatvan perc és vége már.

Hét nap egy hét, négy hét:

hónap,

S ó de rövid a szép nyári!

Siess hát a tanulással,

Rövid o és hosszú ó.

1 ÜNDÉRORSZAG

ségben vegye át. Trajlov Kornélia (Szvetoszávszka 21) a Globus tizlet ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Danyi Aladár (Bem 31) az Irsay bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Füleki testvérek (Kenyér 46) az Első Deli kémiái Gyár ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Fallasz Imre (Safarikova 29) a Truppel bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át.

A nyeményszelvény átvételéhez mindenkinek hozzon magával valami személyi igazolványt.

A szepiás nyertese Zlob Valéria (Attila-utca 14) a Váhl-féle desszert cukorkára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Kereskes Irénke (Botond utca 55) az Anny fotófényképeire szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Kalapáthy Pippi könyvtálmát postán küldjük el Titeltre.

Gyerekek! Figyeljétek, hogy a nyeményszelvényt legkésőbb péntek estig vigyétek el, mert különben érvényét veszti.

RETIREJTIVENEK

1. Horváth János és Margit
Sz d d d d
A

3. Váhl mire

fém 1 pengő kezd
Laci R 0000
0

TEGLAREJTIVÉNY

MAT KI UGY AGY TI VE
ALUSZ MINT AT AL SZA

OSZLOPREJTIVÉNY

Közlő: Klausz Honka.

1. Magához huz
2. Üzletközléssel van
3. Újnek rá
4. Nulla
5. Gyümölcs
6. Kerel
7. Volt cigarettá
8. Mondat végén van
9. Női név
10. Velemeny
11. Tannló, kellék

A vastagon rajzolt sor: Magyar filmszri-
észno.

KERESZTIREJTIVÉNY

Közlő: Bukovcsik Ferenc

1	2	3	4	5	6	7
	8					
9	10	11			12	
13	14	15	16	17	18	19

Vizsintes: 1. Magyarország külügyminisztere keresztnéve kezdőbetűjével. 8. Az utolsó anyaga. 9. Gróf rövidítve. 11. Könyvtárs. 12. OOOOO, 13. Pergő hangszer. 15. Házi állat névelővel. 16. Fa, sok nőia van róia. 18. Hegyecsucs. 19. Tíbeti Isten.

Függőleges: 1. Kalitfáról ismert város. 2. Repamasszallhangzó. 3. Nőia. 4. Drágakő. 5. Furulya. 6. S. P. 7. Nagy evés-ivás. 10. Ravasz állat. 12. Nehez fém. 14. Mulatság. 15. Menyasszony. 17. Cica másik fele. 18. Allati lakás. 19. Tíbeti Isten.

FOGYÓREJTIVÉNY

Közlő: Lázár Jolán.

1. Sok ellenlete
2. Delben van
3. Szobrász tesszi
4. Kötöszo
5. Mászallhangzó

MEGFELTES

...etűrejtivények:

1. _____ 2. _____

3. _____ 4. _____

Osztloprejtivény _____

Fogyórejtivény 1. _____ 2. _____

Tegllap rejtivény _____

Rejteti virágnavek 1. _____ 2. _____

4. _____ 5. _____ 6. _____ 7. _____ 8. _____

fiibkereseti _____

A beklidő neve és elve: _____

A farkatlan róka

Kelepcébe esett a vén róka és csak farka szakadtával menekülhetett. Igen restellette a dolgot: inkább meghalt volna, semhogy ily szégyent vallott. Folyton azon törte tehát fejét, miként üthetné helyre hibáját. Végre rájött: gyűlésbe hívta atyafiságát, s minden módon igyekezett őket rávenni, hogy vágják le őt is farkukat. Szépszóval fejtegette, milyen szükségleten, sőt alkalmatlan tagja testüknek a fark; haszontalan teher, mely akadékoskodik mindenben és semmire nem segít. Rajta látni, hogy mennyivel csinosabb a farkatlan test; maga régtől fogva már ekként vélekedett, de csak most tapasztalja igazán, mennyire jobban esik, hogy oly könnyedén foroghat-mozoghat. Kiváncsian leste szavának hatását: de úgy látszik, nem igen hajlottak rá; csak egy idősebb társa szólalt meg, ki maga is éreztette a fura fanghoz: „Elhiszük paltás”, így szól, „hogy hozzád inkább illik a farkatlanság; talán magunk is úgy gondolkodunk majd, ha oly állapotba jutunk, mint te.”

Őrül a gonosz lélek, ha mást is gonoszságra csábít.

««(IIII)»»»

Az oroszlán és a négy bika

Négy bika lépett egykor szövetségre s szentül megfogadták, hogy mindig együtt legeljenek és akármelyiküket éri veszedelem, a többi rögtön segítségére siet. Ez az összetartóbb felelősség tette a bikákat; még a hatalmas oroszlan sem mert rájuk útni. Többször megkerülte ugyan a rétten őket; tetszett volna neki a sok jó falat, de négy ellen egymaga mit teyen? — gondolta magában. Végre ahhoz a cselhez fordult, hogy alattomban, mindenféle üzengetéssel öszeveszítse a bikákat egymással. Sikertült a csel, összeharagudtak és annyi felé mentek, ahányan voltak. Most az oroszlán egyenként könnyen elbánt velők, úgy hogy pár nap alatt mind a négyet szét-szaggatta.

Egyetértés erőt ad, víkszavonás gyengít.

««(IIII)»»»

A paraszti és a róka

Sok kárt tett a róka a szőlőben; a gazda tört vetett hát neki, meg is fogta és hárgájában rettentő módon akarta megbüntetni. A róka bozontos farkához olajba mártott csepüt kötött, meggyújtotta s úgy ereszte világgá. A róka magánkívül volt kínjában s vakon ide-oda rohanna, épp a gazda telére jutott. Eppen aratás ideje volt; csakhamar tüzet fogott az érett gabona szára és a kegyetlen gazda mindene odaégett. Hiába sirt, jajgatott most nagy veszteségén; későn bánta meg embertelen indulatját.

Bizony, rossz tanácsadó a harag.

(Folytatjuk)

Egyszer azonban háború ütött ki és a kocsinak is el kellett menni katonának. És azóta semmi hír nem érkezett róla. Felesége meg a három gyereke napról-napra csak hiába várta. Egy napon azután bekopogott hozzájuk a kocsis gazdája, egy nagyon-nagyon gazdag özvegyember.

— Hallod-e, te aranyzivű asszony, — szölk akocsinéhez, akit mindenki csak „aranyzivű”-nek hívott a környéken — én is özvegyember vagyok és lám, te is özvegyen maradtál, légy a feleségem!

De az aranyzivű asszony ezt felelte: — Jaj, nem igaz, nem igaz, hogy én özvegyasszony lennék! Én még az én jó uram valamire, csak nehéz fogságban sínylődök. Az né szivem azonnal megszűnne, hogyha meghalt volna!

Hulltak a könnyei az aranyzivű asszonynak, ahogy ezt felelte, mégis megharagudott rá a gazdag özvegyember.

— No hát kkor, ha a te szived ezt súgja, csak erédj is ki rögtön a házamból és menj az urad után! — kiáltotta.

És a szegény aranyzivű asszony mi mást tehetett volna, elindult a három gyermekeivel, hogy az urát megkeresse. Egyik gyermekét a karjára vette, a másikat kézenfogta, a harmadik pedig a szoknyájába kapaszkodott.

Igy mentek, mendégéltek, míg egyszer csak egy pusztaságba értek. A gyermekek ekkorra már nagyon megéheztek és sirni kezdtek. Szegény édesanyjuk hiába keresett valami enni-valót nekik. Végre egy arany almafához értek. Volt rajta három aranyalma, csak hogy azok is mind nagyon magasan voltak. És az aranyzivű asszony hiába rázta, rázogatta a fa vastag törzsét, egyetlen alma sem pottyant le róla.

Könyörgve szölk fel erre az almafához: — Almafa, almafa, jó öreg almafa! Kicsiny gyermekeim éhenhalnak meg itt a nagy pusztaságban, ha te meg nem szánod őket! Az almafa így felelt:

— Lehullajtom almáimat, ha nem sajná-lod tölem virágos arcodat.

Jaj, dehogy sajnálta az aranyzivű asszony! Az almafa pedig lehajolt szépen az anya arcához és lefőrtte annak haját virágszínét. De helyette lehullatta mind a három aranyalmát. Az öreg almafa az aranyzivű asszony arcától rögtön megfiatalodott s tavaszi virágzásba borult. Az édesanya arca pedig sápadt és fakó lett. A hangja azonban még ezüstösen csengett, amikor az almafának köszönetet mondott az almáért. Gyémántszeme si boldog-sággal ragyogott rá a gyermekekre, akik jóízűen ették az áldott gyümölcsöt.

Kissé megpihentek, azután ismét mentek, mentek. Az anya aranyzive mintha mindig megsűgta volna, hogy merre kell menniök.

Egyszer azután a gyermekek megint csak sirni kezdtek: szomjasak voltak és nem volt víz sehol a közelben. Végre valahol egy sziklavágásban fatak nyomára lettek.

(Folytatjuk)

A válogatós királyleány

Volt egyszer egy király, annak meg egy lánya, nem akadt a lánynak hét megyében párja. Szép is volt, jó is volt, csak egy hibája volt, igen válogatós, igen finnyáska volt. Azt mondta a babra:

— Jaj, ezt nem szeretem!

A turócsuszára:

— Jaj, ezt nem ebetem!

Mikor levest látott, csak a fejét rázta:

— Jaj, ha ebből ennék, a hideg kirázna.

A sponótra, kelre azt mondta:

— Ez kozmás.

Tyúkpecsenyét evetti, nem kellett annak más. Az volt a reggeli, uzsonna és ebéd, még vacsorára sem kellett neki egyéb.

Hej, bánkodott szörnyen, hej, búslult az apja, mi lesz a lányával, ha szemét behunyja. Feltette a lányát az éhenhalástól, mi lesz, ha kiköpik a királylányágból?

A kis királyleány egy szép nyári napon elindul sétálni a zöld hegyoldalra. Sétálgat, sétálgat, mendégél, mendégél, egyszer csak suhogó, sötét erdőbe ér. Ugyan megbámulták a katicabogárkák, nem láttak még soha ilyen szép leánykát. Mendégél, mendégél, a nap is leszállott, lecsukták szirmukat a tarka virágok. Sirt, ritt a királyleány.

— Jaj, de elvévedtem, hogy talállok háza, Istenem, Istenem!

Szemeiből a könny addig csorgott, pergett, egyszer csak elaludt egy öreg fa mellett. A forró nap arany, ús hajára tévedt másnap késsó reggel, amikor felébredt. S újra felzokogott szomorú jajszava:

— Istenem, hol vagyok, hogy talállok háza! Nem tudta, hol van dél, észak, kelet, nyugat, nem találta sehogy kifelé az utat. Haladt a fák között mindig beljebb, beljebb, de nagyon szomjas lett, de nagyon éhes lett. Tépi kitesz szivét kegyetlen búban, egyszer csak megpillant egy kicsike házat. Piros a tetje, piros az ajtaja, kicsi a kéménye, kicsi az ablaka. — No ide benéztek, ha hétfőjű sárkány lakik itt, akkor is, szölk a kis királyleány.

— No, találd ki Maresa, no, találd ki Jóska, ki lakott vajjon ott? Egy öreg anyóka. Egy öreg anyóka s harminc unokája, ámde volt is ottan zenebona, lárna. Nagy, szörnyű üst körül ült a harminc gyermek s bizony szegénykék csak hajaskrumplit ettek. Ettek jó étvágyal, szemük csak úgy fényelt, arcukon pozsgásan pirosult az élet.

— Új le te is közénk, — szölk az öreg anyó — egyél te is velünk, ne ved meg, ami jó.

De a királyleányban nagy kevélység égett: — Nekem bizony nem kell, tyúkpecsenyét kérek. Nezzétek, a ruhám hogy csillog, hogy ragyog, tudjátok meg, én a király lánya vagyok.

De hogy a szavamat ne iltsem a szömba, rongyokban csüngött le a szép ruha róla. Ösz-szétépte azt az erőt sok-sok gallya s a reggeli harmat ugyan elázta. Illegét, billegett a ki-

csi királylány, ámde a gyerekek ki is kacagták ám.

— Hogy te királylány vagy, hihibi, hehe-he, nem kell neked más csak finom tyúkpecsenye?

Ha az öreg anyó rájuk nem szölk volna, míg világ a világ, csak kacaktak volna. A királylány meg, egyedem, begyedem, egydarabig csak sirt, csak ritt keservesen. De amikor látta, hogy a többi gyerek ugyan látszik, ő is odakeveredett. A tűzhelyen pedig újra főtt a krumpli, finom eledél az, nem lehet megenni! — Egyetek gyerekek, aztán lefeküsztok — tette le az anyó a rettentő üstöt.

No, ettek is azok s kicsit finnyáskodva a királyleány is bizony megkóstolta. Két nap nem evett már a királylány akkor, de kerekre is nőtt hasa a krumpliól.

Másnap tőket evett, harmadnap meg babot, negyedik nap pedig krumplilevest kapott. Ott volt a királylány talán három hete, eszébe se jutott már a tyúkpecsenye.

Ezalatt meg othon volt nagy sírás, rívás, nem izlett senkinek a csirkepaprikás. A király szeméből forró könny pergett le, a kicsi királylányi váltig kerestette. Mindig szomor-kodott, nem ivott, nem evett, a szörnyű bánatba belebetegedett.

A lakások egyszer mégis megtalálták s vitték a királyhoz a királyleánykát. Kigyógyult már akkor a válogatásból, a két arcán piros, nagy egészséges lángol. Lenese, borsó, kása, mind Isten áldása, megévelt már mindent a királyleányka. Hej, örült a király, hej, örült az ország, grófnak lették meg az öreg anyókat. Az unokákból meg csupa gróf lett s herceg, híres országzászlós nagy vitézek lettek. Úgy fénylött a nevük, akáresak a csillag, talán ma is élnek, há még meg nem haltak.

««(IIII)»»»

A holló és a róka

Sajtot lopott valahonnan a holló s fel-szállt egy magas fára, hogy kedve szerint el-köthesse. Meglátta a róka és hogy ravaszul megkerítse magának az izletes falatot, oda áll a fa alá s így szól a hollóhoz: »Beh gyó-nyörű teremítés vagy te, kedves madár! Mily fenyes a tollad, mily kecses a termeted! Igaz-ság szerint neked kellene a madarak királyvá-nak lenni, hacsak hangod is oly szép, amint egész valódhoz illik.« Tetszett a dicséret a holló állatnak s hogy meggyőzte a rókát, mely ékes a szava is, elkezdett hangosan károgni. Persze, hogy a sajtot el is ejtette a szájaiból; a róka meg, hogy elérte a célját, fölkapta a sajtot s megette, jót nevetve a könnyen hívó, dőre madáron.

Verem a hízeglés, könnyen belé esik a halga.

1941 JUNI
Vité
 a felsza
 Aban az
 lanban,
 ujra vissz
 országhoz,
 üdvözöl b
 társakat.
 háboru hő
 gunk közö
 ket ott, a
 és katonai
 esültetésb
 része.
 Ezért fe
 azokat, ak
 ban vitézs
 esi életük
 magyar
 megtartot
 ni a Vité
 kervényül
 1. Igén
 alábbi kit
 a) Tiszt
 Főtiszte
 rend.
 Törzstis
 Lipót Ren
 csoportna
 érem, ille
 ban szerz
 kül megá
 b) Leg
 arany,
 (nagy ez
AUFRI
 an die
 leben
 Im de
 Augenbli
 wieder
 begrüsst
 nossen m
 Orden. I
 in den h
 Weltkrie
 in unser
 wo der
 keit des
 gung un
 Wir fe
 auf, die
 kriege c
 hielten,
 untadelh
 rischen
 und M
 werden
 Gesuch
 1. An
 die folg
 a) Off
 Obero
 den III.
 medaill
 erworbe
 keitsme
 Stabs
 poldso
 daille o
 worben
 medaill
 b) M
 Gold
 Tapferl
 2. Di
 Kriege
 Vitez e
 im 1.
 schrift
 dentod
 wenn
 liche T
 Vitez
 Stufe
 liehen

A farkas és az oroszlan

Juhot lopott a farkas a nyájból s vitte hazafelé. De elbete kerül az oroszlan és elvisszi tőle. A farkas távolról odakiált neki: »Ez az igazság! Így viszed el az enyémét!« Felel az oroszlan nevetve: »No bizony, te igaz módon kaptad jó barátodtól!«
 Mi egynek vétek, másnak sem erkölcs.

Rejtvények,

lábok, mókák és egyéb humorizások

Megjelések a Tünderország multiheli számból

- Betűrejtvények. 1. Egyenruha. 2. Kanári.
- 3. Panni nem, 4. Csere Gabor.
- Fegyverrejtvény. 1. Alom. 2. Lál. 3. Ol. 4. M.
- Oszloprejtvény. 7. Pál. 2. Alma. 3. Tata.
- 4. Akta. 5. Kolo. 6. Iren. 7. Jaro. 8. Erdő. 9. Nagy. 10. Öreg. A vastagon rajzolt sor: Pataki Jeno.
- Rejteti virágnevek. 1. Nefelejts. 2. Pipacs. 3. Hóvirág. 4. Szegfű. 5. Jacint.
- Keresztrejtvény. Vízszintes: 1. Holfeherke. 9. Megjélt. 12. Ede Vendel. 17. Elia. 18. Vera. 19. Jle. 21. Tök. 22. Telcel. 26. Menetel. 27. Rakó. 28. Emt. — Függőleges: 2. Om. 3. Felalotok. 4. Eg. Ej. 8. KD. 10. Elejt. 11. Alakt. 13. Dll. 14. Va. 16. Erd. 20. Ele. 23. Eno. 24. Ele. 26. Lam.

A hibakereső PALYAZAT MEGFEJTÉSE

A Tünderország mesében több szót kérték karva fordítva nyomunk s a gyerekeket feladata, hogy kikeressék a fordítva nyomott szavakat. A megtalált hibákat azután beírják a »Megfejtés« szelvényébe, a szelvényt aláírva beküldik. Dezső bácsinak postán vagy bedobják a Tünderország postaszekrényébe a szerkesztő (Dezső folyosó) szerda estig, legkésőbb csütörtök reggelig. A hibakereső pályázat megfejtéséig továbbá a rejtvény és festményi beküldési közzétételünket sorsolunk ki.

A multiheli »Tünderországban« a következő hibák fordultak elő: men, za, sé, kaes, gyoh, nav, al, sé, ab, mav, za. A hibakeresőpályázati nyertesé Kempelen Imre, könyvtárlátalmi osztály küldjék el Overbászra.

A HEJTI VÉN YEK E I E G S Z S Z B E N V A G Y R É S Z S Z B E N M E G F E J T E T T E K. S Z É P F E S T M É N Y I K Ü L D T E K R E.

Hj Tokodi György, Szulomna Brigitta, Keszeyes Rozál, Gizi és Hózsó, Dorottya Kati, Gizi és Thike, Uri Janika, Bartos Imre, Kurtz Erzsébet, Trahav Kornelia, Ládi Klára, Klinger Cihke, Bona Katica, Keszán testvérek, Fraenkel Lea, Löwenberger Pál, Fischer Editke, Szlak Katica, Geller Matilka, Lenart Juliska, Lenkes Karesi, Heszó Etelka és Mariska, Spisz Margit, Zloh Valéria, Eszt Piszta és Hózsóka, Borsó Rózsa, Hilda és Csáka Dana, Pául-

ke, Szegi Laetka, Szabó Ilonka és Boriska, Kiss Rózsa, Göbel István, Fischer Judit, Balázs Ottó, Szulomár Brigitta, Remel Böske, Csordás Miksa és Jucika, Volkerez Marika, Herbatin Imke, Csor Juliska, Trifanov Dávid, Sebestyén Ilonka, Györfi Bözsike és Laetka, Schmidt Veronika, Nagy Margit és Gizi, Kerekes Irenke, Szűcs Ibolyka, Ferber Juliska, Vácsovik Olga, Barla Viktória, Csiffary Agi, Hunyadi Márta, Pehér Zsuzsanna és Zsófia, Gécz Bözsike, Godor Katica, Király Magda, Pollák Márta és Ocsi, Mesáros Annuska, Brittig Hilda, Mikus Katica, Urbán Jolika, Puhán Zdenko, Szűcs Klarika, Goldmann Henriette, Hunyadi Irenke, Hank Juliska, Kósa Kati, Nemeth Peter és Bözsike, Pálly Sanyika, Kiss Annuska, Olgas Gitta, Halasi Rózsa, Simon Márta, Csiffary Agi, Dezső Janika, Szilka Erzsike, Müller Attila és Katica, Bohussek Ibolyka, Bakty Nadra, Varga Agi.

Varga Piszta és Józiska, Butor Ilonka, Grossmann László, Sinagel Ottó, Muszin Irenke és Thike, Kohanc Ferike, Mondovits Sanyika, Müller Margit, Müller Ilonka, Bolcsárdy Juliska, Kerema Trivadar, Dana Aladar, Hagymás Viktória, Moller Vilmos és Jami, Vogler Remenyke, Fischer Mariska és Erna, Szöber testvérek, Kalapáthy Papi, Csabrádi Mariska, Kati és Ocsi, Schnell testvérek, Kopnovity Ibolyka és Gyuszi, Jung Julanna, Varga Márta, Zsivanov Leoszava és Tamás, Huszár Irenke és László, Vaszics Draginya, Barkan Juliska és Ocsike, Magyar Annuska és Janika, Horvath Agnes, Nelch Etuka és Jucika, Hauser Hilda, Kun Ilonka, Pisti és Ernő Koncz Márta, Pusztai Ilonka és Margitka, Mohar Rózsa.

A sorsuzságnál Nagy Margit és Giznek (Pirosi 13) kedvezett a szerencse, a Hering testvér fenyképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át Szlak Katica (Mikszáth Kalmán 17) a Mignon cukrászda öt süteményesre szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át Pálly Sanyika (Barack 11) a Schade bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át Moller Vilmos és Jami (Vasár 40) a Konzum üzlet ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át Fischer Editke (Halkóci Ferenc 48) a Lerch bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át Kurtz Erzsébet (Komanomi 18) a Golya-bazár ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át Mikus Katica (Toth Bagó István 37) az Union cukorkaüzlet ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át.

Fonunk koszorú-kifestésnek nyertesé Deutsch Lali (Andrassy 2) a Mignon cukrászda öt süteményesre szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át Pehér Zsuzsanna és Zsófia (Móra Ferenc 17) az Onovity lolo fenyképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át Issai Rózsa (Attila 41) a Menhem bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át Kiss Rózsa (Barack 11) a Prepatits bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át.

Két cimbor

Babkocsiban pána van,
 A tatigában szól.
 A tetjűkben gyereke ül,
 A legjűkben cimborok.
 A kocsit áramonolvas, —
 A tatiga nem az.
 De egyforma a két gyereke.
 Két kacagó tavasz.

Kocsitaton a tatiga,
 Mert az csak ott mehet.
 Fentről, lentől a két gyereke
 Csak egymásra nevet.

Zsákban hagyma, pánában toll,
 — Mindegy az önelik, —
 Hagymán vagy pelyhen egyaránt
 Oly jó ülés esik.

Zajdian gördül a kocsit,
 Mig nyug a tatiga.
 Mégis egyforma kiskerűl
 Andriska, Pálka.
 Csilingel az erdőn

Az édesanya aranyzive

Irta: B. Cséke Vilma

Volt egyszer egy szegény, árva kislány. Az édesapját alig is ismerte, amikor pedig az édesanyja is meghalt, nem hagyott szegénykésre egyebet, mint arany jó szívet. De ezt nem tudta, nem látta senki sem s mivel a kis árva a szomorú, kisirt szemével és sápadt arcával bizony csunya kislány volt, senki sem akart a faluban, aki a házába befogadja volna. Megindult hát villaggó szemű, árva kislány.

Mert, mendégelt, egyszer csak odaért egy virágzó almához. Eppen egy csunya herinyó mászott rajta. A szegény almája hibba akarta lerázni magától, az csak még jobban rátapadt és haragudni kezdte a gyöngy leveleket. Az árva kislány megszajlalta az almát, levette róla a csunya kártevőt és eltapaszt.

Az almája pedig halásan hajolt az arany-szívet, árva kislány fölé és halából az arcára hullatta legszebb virágait. Es ettől kezdve olyan mosolygó, rózsás let a glob meg szomorú, sápadt kislány arca, hogy alig lehetett ráismerni.

— Elnye, de szép, mosolygós arcú kislány! — mondogatta, aki az uton csak találkozott vele.

A kislány azt hitte, hogy csak csúfolód-nak vele az emberek. A palatkoz szaladt, hogy megintezze magát benne. S hat csakugyan szép volt! A kis palak si megcsodálta és örömben hogy a szép lány éppen az ő tükrebe nézett, ezüstös hangján felnevetett. Az árva lány is

viszakkacagott rá és ettől kezdve az ő hangja is éppen olyan ezüstös csengésű lett, mint a kis palaké.

Azután ment tovább az árva kislány mosolygó, rózsás arcával és csengő kacajával. És most már nem hajította le a fejét szegénykésre, hogyha emberekkel találkozott, hanem bátran, boldogan nézett vissza rájuk és ezüstös szep hangján köszöntötte őket.

— Adjon Isten, te rózsás arcú lány, ed szép ezüstös hangod van! — köszöntek vissza az emberek is neki.

Amerre csak ment, mindenki megcsodálta, mindenki megdicséerte, még a nap is ragyogóban sütött, de az árva kislány azért el nem bizakodott, sőt egyszerre csak el is szomorodott.

— Ön, hát mindenki csak a külső szépségemet nézi! — és a szemében két ragyogó könnyeséppel fordult a nap felé. — Mondja, drága napocsikám, hát azt nem látják meg az emberek, hogy a szívem, amit az édesanyámtól örököltem, aranyból van?

A drága napocska erre még melegebben sórtott.
 — Örülök, hogy az arany jó szívedet mindennel többre becsüld — felelte a lánynak.
 — Ezért én most még egy harmadik szépséggel is megajándékozlak: legszebb két gyémántot a szemembe bújítatom. S ráadásul egy tanácsot is adok: ha majd olyan valakivel találkozol, aki nem a szépségedet fogja megdicsérni, hanem a szemed ragyogásából is mindiárt ki tudja olvasni az arany jó szívedet, annak az embernek legyél a felesége.

— Köszönöm napocska a jó tanácsodat! — felelte most már egészen boldogan a lány és amerre csak ment, a szemé mint két fekete gyémánt ragyogott rá az emberekre.

— Jaj, de gyönyörű, gyémántszemű leány — mondogatták az emberek és itt is, ott is szívesen marasztalták volna, csak hogy még tovább csodálhassák. A szép árvalány azonban nem maradt seholsen, csak ahol az arany szívevel megérezte, hogy valami szolgálatot tehet valakinek. Es ha már nem volt szükség reá, megint csak ment tovább.

Mindenki dicséerte, szerette a rózsásarcú, ezüsthangú, gyémántszemű árvalányt és akadt is bőven kértője. Gazdaglegények sé földesurak között választhatott volna, ő azonban mindégyneknek csak kosarat adott. Mert mind-egyik csak a szépségét dicséerte, az arany szívet azonban egyik sem látta meg. Végre azután találkozott egy kocsislegényvel. Ez alighogy meglátta, ék kép köszöntötte:

— Isten hozott erre, te aranyzívű lány! De régóta is várlak! Mióta csak árva lettem, mindig terold álmodom, hogy a feleségem leszel.

Es a csudaszép árvalány a szegény árva kocsislegénynek lett a felesége. Kicsike kunyhóba költöztek és nagyon, de nagyon boldogan éldegéltek. Lett nekik három szép gyerekük és most már nem cseréltek volna még a királyival sem.

Vitézi Rend felhívása

a felszabadult területeken élő hadviselő bajtársakhoz!

Aban az örömteljes történelmi pillanatban, amikor 22 esztendő után újra visszatérhettek Nagy-Magyarországhoz, a Vitézi Rend szeretettel üdvözöl benneteket, mint régi bajtársakat. Velünk voltatok a világháború hősi harcaiban, most is magunk között akarunk látni benneteket ott, ahol a férfias bátorságnak és katonai vitézségnek méltó megbecsülését és jutalmazását lehet része.

Ezért felhívja a Vitézi Rend mindazokat, akik az elmúlt világháborúban vitézségi érdemeket szereztek, erkölcsi életük kifogástalan, hűségüket a magyar nemzet iránt becsülettel megtartották és tagjai akarnak lenni a Vitézi Rendnek, hogy eziránti kérvényüket nyújtsák be.

I. Igényjogosultak azok, akik az alábbi kitüntetéssel rendelkeznek:

a) Tisztek:
Főtisztek: a III. oszt. Vaskorona-rend.

Törzstisztek és tábornokoknál: a Lipót Rend lovagkeresztje. Mindkét csoportnál a tisztí ezüst vitézségi érem, illetve a legénységi állományban szerzett és azok részére mértékű megállapított kitüntetés.

b) Legénységi állományiak:
arany, vagy az I. osztályú ezüst (nagy ezüst vitézségi érem).

2. A háború alatt, vagy után elhunytak vitézzé nyilváníthatók, ha az I. pont alatt felsorolt feltételeknek megfeleltek volna, a hősi halált haltak akkor is, ha kiváló vitézségükért a vitézi mértéket megütő kitüntetésnél eggyel kisebb kitüntetésben részesültek.

A vitézzé nyilvánítást kérheti az elhunyt árvája, özvegye, szülei, vagy legközelebbi hozzátartozója.

A vitézzé nyilvánított fiú várományosa, ha nemzeti, erkölcsi és gazdasági szempontból kifogás alá nem esik, öröklés jogán lép a Vitézi Rend kötelékébe.

További felvilágosítást arra nézve, hogy miként kell a vitézi telek elnyerése iránti kérvényeket megszerkeszteni, mely okmányokkal felszerelni, hova kell azt benyújtani, vagy bármely más, ezzel kapcsolatos kérdésre a járási vitézi hadnagy, avagy pedig a vármegyei Vitézi Székkapitány ad.

Budapest, 1941. május hó 1-én.

Országos Vitézi Szék.

Jelentkezni lehet **Andrzej Dezső** ideiglenes megbízott városi vitézi hadnagnál, a Reggeli Újság szerkesztőségében, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut. 50

««(IIII)»»»

AUFBRUF DES VITÉZ-ORDENS

an die auf dem befreiten Gebiete lebenden Kriegskameraden!

Im dem historisch-grossartigen Augenblicke, da Ihr nach 22 Jahren wieder Söhne Grossungarns seid, begrüsst Euch als alte Kampfgenossen mit treuer Liebe der Vitéz-Orden. Ihr standet an unserer Seite in den heldenhaften Kämpfen des Weltkrieges, wir wollen Euch jetzt in unserem Kreise, also dort sehen, wo der männliche Mut, die Tapferkeit des Soldaten ihre volle Würdigung und auch ihren Lohn findet.

Wir fordern also alle diejenigen auf, die in dem vergangenen Weltkriege eine Tapferkeitsmedaille erhielten, deren sittliches Leben untadelhaft blieb, die zu der ungarischen Nation treu geblieben sind und Mitglieder des Vitéz-Ordeus werden wollen, ihr diebezügliche Gesuch einreichen zu wollen.

1. Anspruchsberechtigt sind jene, die folgende Auszeichnungen besitzen:

a) Offiziere:
Oberoffiziere: Eiserne Kronenorden III. Klasse, Offizierstapferkeitsmedaille oder im Mannschaftsstande erworbene grosse silberne Tapferkeitsmedaille.

Stabsoffiziere und Generale: Leopoldorden, Offizierstapferkeitsmedaille oder im Mannschaftsstande erworbene grosse silberne Tapferkeitsmedaille.

b) Mannschaftspersonen:
Goldene oder grosse silberne Tapferkeitsmedaille.

2. Die während oder nach dem Kriege Verstorbenen können zum Vitéz erklärt werden, wenn sie den im 1. Punkte enthaltenen Vorschriften entsprechen, die den Helden und Gestorbenen auch dann, wenn ihnen für ihre ausserordentliche Tapferkeit eine den Grad des Vitéz nicht erreichende, um eine Stufe kleinere Auszeichnung verliehen wurde.

Diesbezügliche Gesuche können durch das verwaiste Kind, durch die Witwe, Eltern oder durch den nächsten Angehörigen des Verbliebenen eingereicht werden.

Der Nachkomme jedes zum Vitéz Geschlagenen, wenn er in sittlicher und wirtschaftlicher Hinsicht anstandlos ist, wird durch Erbgang zum Mitglied des Ordens.

Weitere Auskünfte hinsichtlich dessen, wie die Gesuche betreffs Vitéz-Donationen zu verfassen, was für Dokumente beizulegen, wo sie einzureichen sind, ferner auf sonstige mit der Donation verbundene Fragen gibt der Bezirks-Vitézleutnant oder der Komitats-Vitézkapitän.

Budapest, am 1. Mai 1941.
Landesregierung des Vitéz-Ordens

POZIV JUNAČKOG-ORDENA

za žive vojne drugove u oslobođenim krajevima.

Posle 22 godine kada ste se ponovo vratili Velikoj Madarskoj državi, Junački Orden vas pozdravlja kao stare vojne drugove bivše svetskoga rata. Sa nama ste bili zajedno u svetskom ratu na krvavim bojištima. Sada hoćemo da vas opet među nama vidimo gde će vaše vojno junaštvo i odlikovanje kao i poštovanje vas biti darovano.

Zato poziva Junački Orden sve one osobe, koje su bivšeg svetskoga rata za njihovo junačko ponašanje odlikovanje stekli. Iskreno njihovo vladanje, verni su ostali prema Madarskom narodu a i oni sami žele da budu članovi Junačkog Ordена svoje molbe na dotičnom mestu mogu podneti.

1. Zaslužni su oni, koji imaju dole navedena odlikovanja.

a) Oficiri:
Glavni oficiri: Gvozdena Kruna III. reda.

Štabski oficiri i Generali: Krst Leopoldskog Ordена. Kod obadva reda oficirski srebrno odlikovanje, odnosno ako su u momačkim redovima stekli ova odlikovanja.

b) U momačkim redovima:
Zlatna ili srebrna junačka kolajna I. klase. (Velika srebrna kolajna).

2. Za vreme rata, ili posle rata su umrli, biće proglašeni kao junaci, ako imaju pod 1-om tačkom navedeno odlikovanje. A oni koji su u svetskom ratu na bojištu poginuli i onda će biti za njihovo izvanredno junačko ponašanje kao junaci priznati ako imaju jednim stepenom niže odlikovanje.

Radi ovoga priznanja mogu da podnesu molbu ratna siročad, udovice, roditelji ili rođaci.

Na priznato junaštvo, sin će pristupiti u Junački Orden, ako je njegov vladanje i ponašanje u svakom pogledu ispravno bilo.

Dalja obaveštenja kako treba molbu napisati, i kakva se dokumenta napisati, kakvi se dokumenti imaju priključiti i gde se imaju predati, može se saznati kod Sreskog Junačkog poručnika ili kod Županijskog Junačkog Stola.

Zemaljski Junački Stol.

160 HP – 250 HP

lélatabil

LOKOMOBIL

lehetőleg forgóáramu generátorral

megvételre keresték

Részletes ajánlatokat kérünk:

Budapest 53, postafiók 144

Šef madarskog kraljevskog Domobranskog generalnog štaba
Br. 3871/Gl. gen. št. vojne adm. 1941

Oglas

U predmetu osiguranja protiv bolesti, nesrećnog slučaja i starosti trgovačkih i privatnih namještenika

Svi oni poslodavci, koji su svoje trgovačke ili privatne namještenike zbog bolesničkog osiguranja prijavili „Bolesničkoj blagajni Udruženja trgovačkih i privatnih namještenika MERKUR u Zagrebu“ ili „Bolesničkoj blagajni Udruženja beogradske trgovačke mladeži“, odnosno čijih je namještenika osiguranje mirovine snabdevao beogradski Mirovinski zavod, dužni su svoje trgovačke i privatne namještenike u roku od 8 (osam) dana računajući od dana objave ovoga oglasa prijaviti prema poslodavčevoj radnji, preduzeću itd. teritorijalno nadležnom Uredu za osiguranje radnika ili njegovoj ekspozituri prema pravilima važećim za ostale poslodavce (namještenike). Ova se obaveza prijavljivanja rasprostire na sve one primaocce posla, koji su već 1 ožujka 1941 godine bili u namještenju, ili su u namještenju stupili u tome slijedećem vremenom čak i u tom slučaju, ako je poslodavac namještenika u ono vrijeme već prijavio kod nekoje napred spomenute blagajne, ili ako je neki primaoc posla (namještenik) pre objave ovog oglasa, ali nakon 1-og ožujka 1941 godine istupio iz namještenja. Ukoliko su se doprinost namještenika u vremenom koje slijedi 1-om ožujku 1941 godine promijenili, i tu promjenu treba istovremeno prijaviti, kao i istupanje iz posla Uredu za osiguranje radnika (ekspozituri) One trgovačke i privatne namještenike, koji stupaju u namještenje posle objave ovog oglasa, treba prema naređenjima važećim za ostale primaocce posla prema teritoriji nadležnom Okružnom uredu za osiguranje bolesti (ekspozituri) prijaviti odnosno odjaviti.

Prema teritoriji nadležan Ured za osiguranje radnika će na osnovu izvršenih prijava prema spomenutim primaocima posla počev od 1-og ožujka 1941 godine opredijeliti prinose osiguranja za bolest, nesrećan slučaj i starost. Ako pak poslodavac koji vrši prijavu dokaže, da je na spomenute namještenike prispjele prinose za mjesec ožujak već nekoja naprijed spomenuta blagajna, ili beogradski Mirovinski zavod propisao i ovom propisu je poslodavac već dobio platežni nalog, Ured za osiguranje radnika nadležan za propisivanje propis ne obavlja.

Budimpešta, 10-og lipnja 1941 g.

WERTH HENRIK v. r.
pješađijski general,
šef. mađ. kralj Domobranskog gen. štaba

Első Magyar Gyapjmosó és Finomposztógyár Részvénytársaság

BUDAPEST

V., Kárpát-utca 9-11.

Városi eladási osztály: V., BÁLVANY-UTCA 15. SZÁM

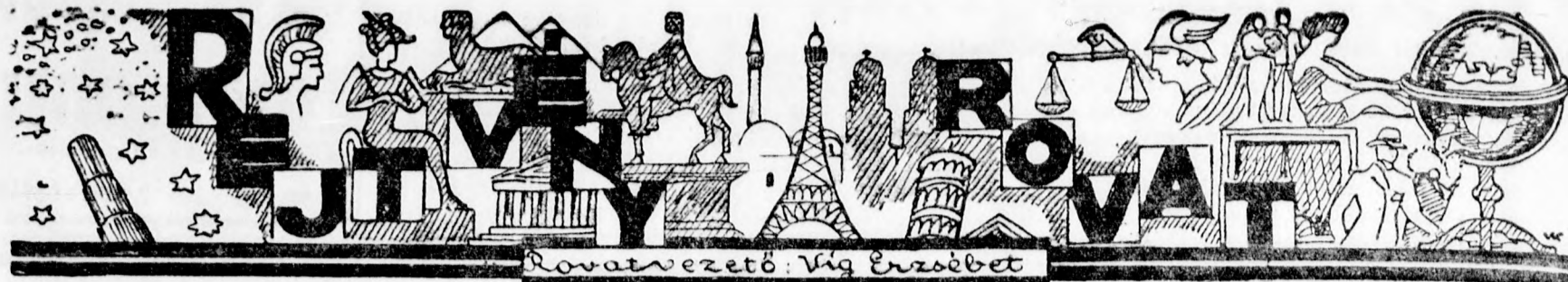
A cég alapítási éve 1868. Finomposztógyára 1922-ben létesült.

Vezérigazgató: dr. Beöthy Andor. Telefon: 292—223.

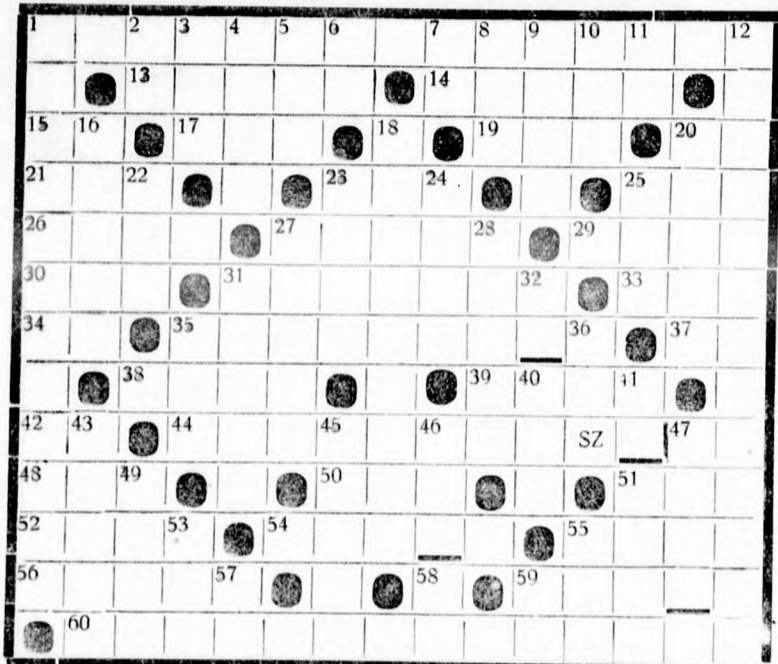
Sürgőnycim: Gyapjmosó.

Postatakarékpénztári csekk száma: 32.864. szám.

FINOMPOSZTÓGYÁRABAN mintegy 800 munkást foglalkoztat. Kiváló minőségű DIVAT- és EGYENRUHASZÖVETEKET GYÁRT. Gyapjmosógyára bérmosással is foglalkozik. Az ország egyik legrégebbi iparvállalata; gyártmányainak elsőrendű minősége és megbízhatósága nemcsak a belföldön, hanem jelentős külföldi piacokon is általánosan ismert.

KERESZTREJTVÉNY

Vízszintes sorok: 1. Magyar dal kezdete, 13. Fürdőhely a Balaton környékén, 14. Pálmaliszt, 15. L. F., 17. Rosszindulatú daganat, 19. Vonatkozó névmás, 20. Ige, 21. Jegyes, 23. Ékezetes iparos, 25. Kevert seb, 26. Szent, sérthetetlen, 27. Előfordul írásban és zenében is, 29. Melléknévi névmás, 30. Hulajlt, 31. Fűt, 33. Évszak, 34. N. K., 35. Növényi tápanyag, 37. Majdnem »azt«, 38. Szörnye, más szó-

val, 39. Szégyenlős, 42. Ver, 44. Közigazgatási alkalmazott, 47. A. N., 48. Végcél, 50. A janinai pasa, 51. Fogpárna, 52. Férfi, 54. A Léna mellékfolyója Szibériában, 55. A szerelem istene, 56. Sziget a Kykládok közt, 59. Magyar dalköltő, 60. Bigámia.

Függőleges sorok: 1. Nagyközség Zalamegyében, 2. J. H., 3. Csapadék, 4. Hosszukas, 5. Kérdőnévmás, 6. Doziban van, 7. V. S., 8.

Két névelő, 9. Híres magyarországi templom, 10. A kis Agnes, 11. Int, 12. Az Új-szövetségben hívők egyeteme, 16. Pénzegység, 18. A Gellérthegy nyugati oldalán elterülő síkság, 20. Az egyiptomiak szent állata, 22. Egyházi előjáró, németül, 23. A rágcslók rendjéhez tartozó egyszerű állat, 24. Szentelmény, 25. Pók cselekmény, 27. Török arabiai tartomány, 28. Elpusztít, 31. Németországi folyó, 32. A múlt idő ragja, 35. Ésd, 36. Mind, 40. Német számnév, 41. U. a. mint 32. függőleges, 43. Üres térség (ékezet törölendő), 45. Énekes, 46. Máriát így is becézik, 47. Igenleges áramvége a villamos vezetőelemnek, 49. Állapothatározószó, 51. A nyelvnek látható jegyekkel való visszaadása, 53. Sár idegen nyelven, 55. Híres német fürdő.

A múlt vasárnapi számban megjelent keresztrejtvényünk helyes megfejtése: **Vízszintes sorok:** Szilágyi Erzsébet, Isidorus, Etna, Káro, A bon, Öt, En, ZS, Roulette, Irt, Vért, Aki, Ovo, Or, Am, Inf, Bärmerre, Réti, Antik, Mr, Szánt, Utána, Ri, Egri, Ost, Héví, Pat, Len, Dug, Lagron, Veres, Lejia és Medsun. **Függőleges sorok:** Szinyeyi Merse Pál, Is, Lik, Ádáz, Gyorsvonat, Iró, Eus, Zebu, Stóla, Ennekem, Ba, Tetemrehívás, Aot, Öt, Nr., RRR, Ti, To, Vi, Pákász, Orr, Mézga, TN, Bitó, Er, Tártli, Tu, Ma, Ni, NT, Régen, Beré, Huru, Lga, Nos, Des, Al, NM, VD.

Megfejtésül beküldendő a vízszintes: 1, 13, 14, 35, 44, 60 és a függőleges: 1, 12, 18. szavak.

A keresztrejtvény megfejtői között az alábbi jutalmakat sorsoljuk ki: (A megfejtés határideje csütörtök este. Pontos címet kérünk.)

SZEP AJÁNDÉKOT AD az ujonnan megnyit

»ELIT MAGAZIN«

rövid- és divatárak legjobb beszerzési forrása. Kossuth Lajos utca 12.

Nyerte: Trischler Vilma Vásár u. 4.

Nisevics

A TAKARÉKOS HAZI-ASSZONYOK ÜZLETE!

GIZI-SZALON

minden egyes kalapmodellje: SIKK — IZLÉS — ELEGANCIA

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 2

Nyerte: Szücs Erzsébet, Mussolini Benito utca 23.

MARTINKÓ ANDRÁS

üveg, porcellán és háztartási cikkek üzlete, képeretező és Blondel-keret készítő. Ujvidék II. Rákóczi Ferenc ut 26.

A TUNDEORORSZAG NYEREMÉNYE:

Vilány zseblámpa

IRSAY JÓZSEF

sport és vadászfelszerelési cikkek szaküzletéből

II. Rákóczi Ferenc ut 32.

Fényképfelvétel

Studio Heringnél

Apolló udvar! Amatőr képek kidolgozása.

Ha jó fényképre van szüksége, úgy keresse fel a 25 év óta fennálló

Osznovity műtermet

ahol szolid árak mellett kitűnő munkát kap. Ujvidék Petőfi utca 5

Egy szájharmonika vagy okarina

Schade Adám

hangszerüzletéből, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 52. — Nagy választék, olcsó árak, szolid kiszolgálás

Egy szép képeretet ajándékoz

LERCH JÁNOS

Blondel keretek, üveg és porcellán áruk legdusabb szaküzlete Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 21. Telefonszám 30—74.

Ajándékkönyvet ad a

Globus

könyvesbolt

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 42

Kétszer 5-5 drb. mignon sütemény a

MIGNON cukrászdából

tulajdonos Horváth Károly Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 18. Állandóan friss sütemény!

EGY PÁR GYERMEKHARISNYA vagy kesztyű az

»OLCSÓ PEREPATICS«

kötött és szövött áru üzletéből II. Rákóczi Ferenc ut 37.

Szép ajándékot ad

KELEMEN GÁBOR

»UNION« csokoládéház

UJVIDÉK, Horthy Miklós tér 3

ahol a legjobb minőségű friss csokoládé és keksz kapható.

Szép ajándékot ad a

„TARKA — BARKA“ bolt

tulajdonos: Schön Márta, kézimunka-üzlet, Ujvidék.

Speciális gyermekfelvételek

művészi kivitelben, olaj- és vízfestékkel. Esküvői és PORTRE-felvételek elsőrangú kidolgozásban

FOTO ANNY

Kossuth Lajos utca 9.

Truppel Béla

az ország legnagyobb hangszerüzlete, a »Hohner« harmonikák vezérképviselője és lerakata ajándékoz egy finom szájharmonikát. Ujvidék, Duna utca

Változatosan szép ajándékosomagot ad a

»KONZUM«

kávé és tea szaküzlet

Ujvidék,

II. Rákóczi Ferenc u. 2

Egy doboz legkitűnőbb desszert cukorka a

WAHL-tele »CONFISERIE«

üzletből

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 72

EGY SZÉP KÖNYVET AD

MENAHÉM J.

antikváriuma, Ujvidék. Vesz, elad, minden nyelvű használt könyvet.

SZÉP AJÁNDÉKOT AD

»NARCIS« virágüzlet

tulajdonos Toldi Rózsai, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 25.

Egy oltás és szép játéktárgy a

»GOLYA«

bazar játéka és jax cikkek üzletéből

Rakóczi Ferenc ut 7

Idol cipőkrém fogalom

Jónál is jobb. Ebből ad egy negyed tucatot a gyártó:

ELSŐ DÉLVIDEKI VEGYESZETI

GYÁR R. T. UJVIDÉK

Baross (Radnicska) utca 16 szám.

MAKULATURA PAPIROS

kapható a Reggeli Ujság kiadóhivatalában